

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE JEDĽOVÉ KOSTOLÁNY

TEXTOVÁ ČASŤ

Objednávateľ : **OBEC JEDĽOVÉ KOSTOLÁNY**
Zhotoviteľ : Ing. arch. Anton Supuka
autorizovaný architekt SKA
Stupeň : **NÁVRH**
Zákazka : 2/2008
Dátum : Apríl 2009/August 2009

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ :

Ing. arch. Anton Supuka

Urbanizmus, architektúra, rekreácia, výroba,
Životné prostredie, demografia, bývanie,
Občianske vybavenie, širšie územné vzťahy
CO, PO, zamestnanosť, tvorba krajiny

Ing. arch. Anton Supuka

Krajinnoekologický plán:

Ing. arch. Anton Supuka

Dopravný systém :

Ing. Karol Slivkanič

Energetika :

Ing. Pavel Hrivnák

Vodné hospodárstvo :

Ing. Miroslava Supuková

Pôdny fond :

Ing. arch. Anton Supuka

OBSAH

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	
C ZÁVÄZNÁ ČASŤ	
D DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	
A ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
A. 1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI	5
A. 2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU	5
A. 3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM	6
B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
B.1. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS	7
B.2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU	10
B.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	14
B.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENÉHO OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA	17
B.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	18
B.6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE	19
B.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	21
B.8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	30
B.9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	30
B.10. NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	33
B.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ	36
B.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE ENERGETIKA A TELEKOMUNIKÁCIE VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO	40
B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	53
B.14. VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	58
B.15. VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU	58
B.16. OCHRANA PÔDNEHO FONDU / VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNEHO FONDU A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY /	59
B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV	64

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ	65
1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	66
2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA	66
3. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA	67
4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA	67
5. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE ZACHOVANIE KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV, PRE OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, PRE VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENE	68
6. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	73
7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	73
8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	74
9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY A NA VYKONANIE ASANÁCIE	75
10. URČENIE ÚZEMÍ PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARAŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY	76
11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	76
12. SCHÉMA ZÁVÄZNEJ ČASTI A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	77
D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	80

GRAFICKÁ ČASŤ /ZOZNAM PRÍLOH/

1. ŠIRŠIE ÚZEMNÉ VZŤAHY	M 1:50 000
2. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA	M 1:25 000
3. KOMPLEXNÉ PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽITIE KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA, ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY	M 1:10 000
4. KOMPLEXNÉ PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽITIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA - DETAIL	M 1: 5 000
5. VEREJNÉ DOPRAVNÉ VYBAVENIE	M 1: 5 000
6. VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE	M 1: 5 000
7. OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	M 1:10 000
8. OCHRANA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV	M 1:10 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Dôvody obstarania územného plánu

Obec Jedľové Kostoľany nemá doteraz spracovaný územný plán. Jej rozvoj bol riešený v minulosti čiastkovými územnoplánovacími dokumentmi (urbanistickými štúdiami a zoznamami pozemkov pre výstavbu rodinných domov). V súčasnom období sa zintenzívňujú rozvojové impulzy zo strany obyvateľov obce aj zo strany podnikateľskej sféry z iných obcí a miest. Súvisí to s voľnou pracovnou silou a s rozvojovými impulzmi pre rozvoj výrobných a najmä rekreačných aktivít (najmä s využívaním opustených osád (štálov) na rekreáciu.

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Územný plán obce Jedľové Kostoľany je spracovávaný na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva č. 18/2008 zo dňa 16. 3. 2008. Obstarávateľom je obec Jedľové Kostoľany. Územný plán je obstarávaný prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie ÚPP a ÚPD Ing. arch. Gertrúdy Čuboňovej – č. preukazu 036.

Výber spracovateľa bol uskutočnený v zmysle § 74 zákona č. 523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní. Na základe výsledku výberového konania bol spracovaním územného plánu poverený Ing. arch. Anton Supuka autorizovaný architekt SKA, architektonický ateliér LANDURBIA v Banskej Bystrici. Zmluva o dielo bola uzatvorená dňa 23. augusta 2008. Predmetom riešenia je katastrálne územie obce Jedľové Kostoľany.

Prípravné práce boli uskutočnené v období apríl - júl 2008. Prieskumy a rozborý boli spracované v období august – september 2008. Zadanie bolo spracované v období august - november 2008 a schválené Obecným zastupiteľstvom v Jedľových Kostoľanoch č. 83/2008 zo dňa 28. 11. 2008.

Hlavné ciele riešenia a problémy , ktoré územný plán rieši

1. Nájsť nové vhodné pozemky pre bytovú výstavbu vo forme rodinných aj bytových domov
2. Nájsť nové vhodné plochy pre podnikateľské aktivity
3. Zachovať a zveľadiť kultúrne dedičstvo obce
4. Navrhnuť zlepšenie dopravného systému obce – odstránenie dopravných závad na nadradenej cestnej sieti aj na miestnych komunikáciách, dobudovanie siete peších komunikácií a plôch a cyklistických ciest
5. Riešiť dobudovanie chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti
6. Riešiť zrekonštruovanie schátralých budov v zastavanom území obce a v štáloch
7. Riešiť plochy pre rozvoj rekreácie a dobudovanie športového areálu
8. Riešiť zachovanie, prípadne zvýšenie ekologickej stability riešeného územia
9. Navrhnuť rozšírenie systému separovaného zberu komunálneho odpadu
10. Skoordinovať všetky rozvojové zámery s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce.

A.2. VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec nemá k dispozícii územnoplánovací dokument, podľa ktorého by bolo možné usmerňovať rozvoj v budúcom období. Vzhľadom na mnohé zmeny, ktoré v uplynulých rokoch

v obci prebehli (najmä vo vlastníckych vzťahoch, v zmene prísne plánovaného hospodárstva na trhové, v transformácii poľnohospodárstva atď.) ukazuje sa absencia územnoplánovacej dokumentácie ako závažný faktor brzdiaci vyvážený rozvoj obce. Územný plán je tiež základným dokumentom pre tvorbu rozvojových projektov, na realizáciu ktorých sa obec bude uchádzať o dotácie z rôznych fondov.

A.3. ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM A SO SÚBORNÝM STANOVISKOM Z PREROKOVANIA NÁVRHU

Riešenie územného plánu v plnom rozsahu rešpektuje schválené Zadanie, na základe ktorého sú rozpracované jednotlivé kapitoly textovej časti a výkresy grafickej časti:

- Vymedzenie riešeného územia v hraniciach k. ú. obce
- Priemet návrhu územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja a jeho zmien a doplnkov na územie obce vrátane výstupov zo záväznej časti
- Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia
- Riešenie záujmového územia
- Základné demografické údaje a prognózy
- Urbanistická kompozícia , obnova a prestavba obce
- Rozvoj verejného dopravného a technického vybavenia obce
- Ochrana prírody a tvorba krajiny, kultúrneho dedičstva, ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov, chránených území a ich ochranných pásiem vrátane zvýšenia ekologickej stability územia
- Ochrana trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia
- Záujmy obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva
- Riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu
- Riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby
- Riešenie životného prostredia , s určením požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie
- Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu
- Vymedzenie častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny
- Určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
- Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

Súpis použitých územnoplánovacích podkladov a iných dokumentov so zhodnotením ich využitia pri riešení

Pre vyhotovenie návrhu územného plánu boli získané a využité nasledujúce podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov Premietnuté boli všetky skutočnosti dotýkajúce sa riešeného územia.
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Zlaté Moravce. Napriek dlhému časovému obdobiu od jeho vyhotovenia boli jeho závery do riešenia prevzaté.
- Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja

- Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Jedľové Kostolany
- Rozvojové zámery štátnych organizácií a podnikateľských subjektov pôsobiacich na riešenom území /školy, obchodu, služieb, rekreácie, energetiky a výroby/
- Geometrické plány, územné rozhodnutia a stavebné povolenia pripravovaných stavieb na riešenom území.
- Projektová dokumentácia inžinierskych sietí spracovaná na území obce.
- Námety na rozvoj obce z rozhovorov s vedením obce a občanmi.

Z uvedených dokumentov boli využité všetky skutočnosti dôležité pre riešenie tohto územného plánu.

Zdôvodnenie, prečo sa nespracováva koncept

Obec Jedľové Kostolany má v súčasnosti 1004 obyvateľov. V zmysle § 21 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov koncept netreba spracovávať ak ide o územný plán obce, ktorý rieši územie s menej ako 2000 obyvateľmi, alebo o územný plán zóny. Ak sa nevypracoval koncept spracovateľ spracuje na základe schváleného zadania návrh územného plánu.

V riešenom území sa nenachádza žiadne územie európskeho významu ani chránené vtáčie územie.

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešené územie je vymedzené hranicou katastrálneho územia Jedľové Kostolany.

Vymedzenie hranice: Za východiskový bod bolo zvolené križovanie hranice s cestou III/511003 vo východnej časti katastra. Tento úsek hranice je zároveň hranicou krajov Banská Bystrica a Nitra a hranicou okresov Žarnovica a Zlaté Moravce. Zároveň je aj hranicou katastrov obcí Veľká Lehota a Jedľové Kostolany. Hranica prebieha od cesty smerom východným, po 200 m mení smer na juhozápad, prebieha lesom severozápadným úbočím Šibeničného vrchu popri lúkach Nemečková, mení smer na juh popri kóte 513 m n. m, lomí sa na juhozápad, schádza do Osnej doliny kde sa odpája od hraníc Banskobystrického kraja a okresu Žarnovica, od tohto bodu je hranicou katastrov obcí Obyce Jedľové Kostolany, pokračuje korytom Osného potoka v smere toku až po most na ceste III/ 511003, kolmo križuje cestu a pokračuje korytom Osného potoka, po 300 m opúšťa potok a stúpa do svahu, po 300 m mení smer na západ, prebieha svahom návršia Uhorelé, po 1000 m mení smer na juh a po 300 m sa lomí na sever a neskôr na severozápad, stúpa východným svahom kopca Včelár, schádza do údolia, pri kóte 367 m n. m. križuje starú banícku cestu, prebieha dnom údolia západne od osady Modoš, schádza k sútoku Modoškého a Hostianskeho potoka kde sa odpája hranica katastra Obce Obyce, pokračuje ako spoločná hranica katastrov obcí Skýcov a Jedľové Kostolany proti toku Hostianskeho potoka východne od jeho koryta päťou svahu cez dve kóty 278 m n.m., míňa Skýcovský mlyn, po 500 m mení smer na západ, dosahuje koryto Hostianskeho potoka, lomí sa na sever a prebieha korytom Hostianskeho potoka, neskôr pozdĺž asfaltovej cesty, vchádza do Hlbokej doliny, obchádza zo západu horáreň Koborno, pokračuje úpäťím svahu a po 500 m sa lomí do protismeru, v mieste lomu sa stretáva s hranicou Banskobystrického kraja, okresu Žarnovica

a katastrom obce Malá Lehota, prebieha ako hranica kraja a okresu smerom južným pätou svahu Hlbokej doliny, po 1200 m mení smer na východ, stúpa šikmo južným svahom kopca Dubová, po 1000 m mení smer na sever, schádza do údolia Brezového potoka, lomí sa na východ, stúpa ku kóte 534 m n. m., pokračuje popri kóte Lámaniny 730,3 m n. m., miernym oblúkom klesá úbočím zvaným Pod skalou, oblúkom mení smer na sever, lomí sa na juhovýchod, schádza do údolia Žitavice, prebieha jej korytom v smere toku na juh až po jej sútok so Žitavou, mení smer na východ až severovýchod a po 1100 m dosahuje východiskový bod na križovaní s cestou III/511003. V tomto bode sa odpája hranica katastra obce Veľká Lehota.

Rozloha katastrálneho územia obce je 2729 ha.

Členenie riešeného územia /úhrnné hodnoty druhov pozemkov/

Územie	Výmery v ha						Výmery v ha					
	orná pôda	chmeľnice	vinice	ovoc. sady	záhrady	TTP	poľn. pôda	lesné poz.	vodné plochy	zast. plochy	ostat. plochy	celk. vým.
Katastrálne územie Jedľové Kostolany	98	0	0	0	42	903	1043	1576	18	80	12	2729

Osídlenie Jedľových Kostolian sa skladá z vlastnej obce a z miestnych častí /štálov/: Borisko, Bošiakovce, Brezov štál, Drienkovský štál, Levasovský štál, Kazimírov štál, Horné Lúčno, Dolné Lúčno, Lukáčov štál, Mašírovce, Modoš, Nemčekov štál. Okrem týchto miestnych častí sa v riešenom území nachádza malá osada pri rybníkoch s jazdeckou školou, areál futbalového ihriska /Mlyn/ pri odbočke prístupovej komunikácie z cesty III/511003, rekreačná osada v západnej časti riešeného územia /Areál zdravia/, rekreačná osada Uhliská vo východnej časti riešeného územia a štyri horárne v rôznych častiach riešeného územia.

Geografický opis riešeného územia

Obec sa rozprestiera v malebnej kotlině otvorenej smerom južným, ktorú vymodelovala rieka Žitava. Zo všetkých strán je chránená vrchmi – na severe Brezovým vrchom (722 m n.m.), na severovýchode Lomom (685 m n. m.), na západe Drienovou (552 m n. m.), na juhu Hradištom (440 m n. m.). Obec leží na dvoch geologických vývinových jednotkách. Na západe ju obkolesujú výbežky jadrového pohoria Trábeč a na východe mladé sopečné pohorie Pohronský Inovec. Trábeč vznikol v mladších prvohorách (v karbóne). Jeho kryštalické jadro tvorí žula a kryštalické bridlice. S vyvrásnením Trábeča súvisí aj menšie zrudnenie kryštalinika – severne od obce v horskej skupine Sokolca sa vytvorila siderická žila, obsahujúca železo, mangám, fosfor, meď, oxid kremičitý a ďalšie prvky. Trábeč bol v druhohorách a tiež začiatkom treťohôr ponorený do mora. Usadili a vytvorili sa na ňom pieskovce, vápence a dolomity. Pri treťohornom vrásnení došlo k rozdrveniu žuly a po oboch stranách pohoria vznikli hlboké korytá - na západe údolie Nítry a na východe údolie Žitavy. Časti pohoria východne od Žitavy hlboko poklesli, pričom došlo k polámaniu zemskej kôry. Cez jej zlomy prerazili na povrch žeravé masy andezitov, ktoré v neogéne navrhli sopečný masív Pohronský Inovec. Časový interval medzi vznikom Trábeča a Pohronského Inovca je približne 200 miliónov rokov. Viacnásobným poklesom a vrásnením masívu Trábeča, jeho zaliatím morom a neskorším vznikom jazera, vzniklo menšie ložisko hnedého uhlia v Obycko-jedľovokostoliankej panve. Súčasný geomorfologický ráz krajiny vznikol pri poslednom menšom vrásnení koncom treťohôr, kedy sa vytvorili zlomy, ktoré

rozdelili Tríbečské pohorie do 5. morfolofických skupín: 1. horská skupina Zobora a Žibrice; 2. Jelenská (Gýmešská) skupina ; 3. skupina Veľkého Tríbča ; 4. horská skupina Razdiela ; 5. horská skupina Sokolca. Horská skupina Sokolca oddeľuje Tríbeč od Pohronského Inovca. Leží medzi údolím Hlbokej a údolím Žitavy.

Zaujímavým morfolofickým celkom je kotlina Jedľových Kostolian. Vznikla ako prepadlina pri neogéne vrásnení Tríbča. Kotlina bola v priebehu sopečnej činnosti Pohronského Inovca zasypaná syrkým sopečným materiálom, v ktorom si rieka Žitava vyryla hlboké koryto (pôvodne tiekla o 70 m vyššie).

V regióne Jedľových Kostolian sa v geologických dobách vytvorilo niekoľko krasových objektov: Jaskyňa Lom nad Levasovským štálom je dlhá 6 m. ; Jaskyňa Kamenec je puklinovou jaskyňou. Nachádza sa vo výške 150 m nad okolitými dolinami. Tesné puklinové chodby majú dĺžku 35 m. ; jaskyňa Horné Lúčno je stará priepast'ová jaskyňa, ktorá vznikla prevalením stropu skrasovatelej pukliny. Skladá sa zo vstupnej priepasti hlbkej 16 m a jaskyne dlhej 40 m.

Vegetačný kryt

Na druhové zloženie rastlínstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. Rozhranie dvoch odlišných orolofických celkov – pohorí Tríbeč a Pohronský Inovec ako aj niva rieky Žitavy vytvárajú rozmanité prírodné podmienky, výsledkom ktorých je pestrá a bohatá vegetácia. V riešenom území prevládajú dve hlavné vegetačné formácie – lesné porasty a trvalé trávne porasty (lúky a pasienky).

Väčšiu časť lesných porastov tvoria listnaté dreviny, z nich sú najviac zastúpené druhy ako dub letný, dub zimný, hrab obyčajný, buk lesný, v menšej miere breza biela, lipa, jelša, javor, topoľ a vrbá. Z ihličnatých drevín sú najviac zastúpené druhy smrek obyčajný a borovica čierna, v menšej miere smrekovec a jedľa. Brehové porasty rieky Žitavy a jej prítokov tvoria predovšetkým topole, jelše a vrby. Trvalé trávne porasty sú bohaté na lúčne a pasienkové byliny a rôzne druhy tráv ako napr. lipnica lúčna, timotejka lúčna, stoklas strechový, traslica prostredná, kostrava červená, kostrava lúčna a iné. Okraje polí a ciest sú lemované najmä ruderalnou vegetáciou (napr. mrlík biely a loboda lesklá). Na podmáčaných miestach a v lokalitách vodných tokov a vodných plôch sú zastúpené vodné a mokraďové spoločenstvá napr. v lokalite Kuklová sa nachádzajú menšie porasty trstiny obyčajnej, z ostatných druhov sú zastúpené napr. záružlie močiarne a pálky.

Súčasnú vegetáciu v krajine dopĺňa vegetácia v sídle (verejná zeleň, záhrady) zvyšky bývalých ovocných sádov a solitéry).

Vodné toky a plochy

Z hydrologického hľadiska spadá územie do povodia rieky Žitavy ktorá pramení v Pohronskom Inovci v obci Veľká Lehota, v nadmorskej výške 655 m. Tečie juhozápadným smerom a pri obci Dolný Ohaj ústí umelým kanálom do rieky Nítry. Celková dĺžka toku Žitavy je 107,6 km a plocha jej povodia je 1235 km². Severne od obce priberá z pravej strany tok Žitavicu prameniacu na úpäť vrchu Sokolec. Pri rybníkoch juhovýchodne od obce priberá z pravej strany malý potok Želenu, ktorý pramení pod Drienovským štálom a pri Mlyne priberá z pravej strany nepomenovaný potok prameniaci v obci, odvádzajúci vodu z prameňa Sikáč. Západným okrajom k. ú. Jedľové Kostolany preteká Hostiansky potok, s ľavostranným prítokom Madošský potok, ktorý ústí do Hostianskeho potoka mimo riešeného územia. Z ľavej strany priberá Žitava Osný potok prameniaci na severných svahoch Veľkého Inovca.

Juhovýchodne od obce v údolí Žitavy sa nachádzajú tri rybníky. Ďalšie štyri rybníky sa nachádzajú severovýchodne od obce v lokalite Žiare na pravostrannom prítoku Žitavice.

B.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNŮ

Jedľové Kostolany administratívne patria do Nitrianskeho kraja. **Nadradenou regionálnou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Nitrianskeho kraja**, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 188/1998, so znením Zmien a doplnkov č. 1 Územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja, schválených Uznesením vlády SR č. 297/1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 188/1998, so znením Zmien a doplnkov č. 1 Územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja, schválených Uznesením Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 339/2004, ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 3/2003 a so znením Zmien a doplnkov č. 2 Územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho samosprávneho kraja schválených Uznesením zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 271/2007 zo dňa 17. 12. 2007, ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 1/2008 zo dňa 14. 1. 2008. **Premietnuté sú tieto časti dotýkajúce sa riešeného územia:**

ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Pri riadení využitia a usporiadania územia kraja je potrebné dodržať tieto záväzné regulatívy:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.11. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvorenia rovnocenných životných podmienok obyvateľov,
- 1.12. pokračovať na území Nitrianskeho kraja v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva s vyčlenením území a oblastí, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov, alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou. Na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební,

2. V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu:

- 2.1. usmerňovať funkčno – priestorový subsystém turizmu a rekreácie v zhode s prírodnými a civilizačnými danosťami a v súbežnom zabezpečovaní nárokov obyvateľov kraja, najmä mesta Nitry a ostatných väčších miest, na každodennú a koncomtýždennú rekreáciu, ako aj nárokov účastníkov širšieho aj cezhraničného turizmu na poznávací a rekreačný turizmus,
- 2.2. usmerňovať tvorbu funkčno – priestorového systému na vytváranie súvislejších rekreačných území, tzv. rekreačných krajinných celkov,
 - 2.2.5. územie v severnom cípe Zlatých Moraviec s centrom v Topoľčiankach,
- 2.4. dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačnej turistiky s poznávacou turistikou,
- 2.6. vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky a jej formy agroturistiky,
- 2.7. lokalizovať potrebnú vybavenosť do obcí ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na

uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach,

3. V oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry:

3.2. Zdravotníctvo:

3.2.1. rozvíjať zdravotnú starostlivosť vo všetkých oblastiach – preventívnej, liečebnej a rehabilitačnej,

3.3. Sociálna starostlivosť:

3.3.1. zabezpečiť rozvoj programu sociálnej starostlivosti a jeho realizáciu pre rôzne vekové, zdravotné a sociálne skupiny občanov a dobudovať sieť sociálnej starostlivosti tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné,

3.3.2. vo väzbe na predpokladaný demografický vývoj očakávať nárast obyvateľov v poproduktívnom veku a zabezpečiť adekvátne nároky na ubytovacie zariadenia pre prestarnutých obyvateľov (domovy dôchodcov a domovy – penzióny pre dôchodcov) a služby,

3.4. Duševná a telesná kultúra:

3.4.1. podporovať rozvoj zariadení kultúry v celom priestore Nitrianskeho kraja a nadviazať na prerušenú kontinuitu rozvíjania tradícií v kultúrno-spoločenskej oblasti jednotlivých regiónov kraja,

3.4.2. podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení lokálneho významu, predovšetkým siete knižníc, ktoré predstavujú významný článok v kultúrno-vzdelávacom procese najširších vrstiev obyvateľstva, ako aj ďalších zariadení kultúrno-rekreačného charakteru,

3.4.3. rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky nielen vo vidieckom zázemí, ale aj v urbanizovanom prostredí, čo je dôležité pre zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva a možnosti uplatnenia stratégie Národného programu podpory zdravia,

4. V oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva:

4.1. rešpektovať pri ďalšom rozvoji poľnohospodársky a lesný pôdny fond ako jeden z faktorov limitujúcich urbanistický rozvoj,

4.3. zabezpečiť protieróznou ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,

4.4. podporovať alternatívne poľnohospodárstvo na chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a na územiach začlenených do územného systému ekologickej stability (ÚSES),

4.5. rozširovať výmeru lesného pôdneho fondu na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda (biele plochy),

4.6. na základe zhodnotenia stanovištných podmienok, v súlade s platnou legislatívou v lesnom hospodárstve, zaradiť v rámci aktualizácie lesných hospodárskych plánov do kategórie ochranných lesov relatívne najsuchšie lesné typy dubového lesného vegetačného stupňa,

4.7. vytvárať územnotechnické predpoklady pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery, vzhľadom na protipovodňové opatrenia,

- 4.8. v lesnom hospodárstve zabezpečovať postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov v súvislosti s obnovami lesných hospodárskych plánov,
- 4.9. pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb netriešťať ucelené komplexy lesov.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu:

- 5.2. odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako aj MÚSES),
- 5.4. vhodnými technickými, biologickými, ekologickými, ekonomickými a právnymi opatreniami prinavrátiť pôvodný charakter krajine v územiach dotknutých výraznou výstavbou (napr. pri vodných nádržiach) a ťažbou nerastných surovín (hliniská, štrkoviská, lomy) a území zasiahnutých nepriaznivými vplyvmi z priemyselnej činnosti,
- 5.9. pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálne možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi,
- 5.11. regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, v lesných ekosystémoch rekreačný potenciál využívať v súlade s ich únosnosťou,
- 5.13. zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu opustených ťažobní a lomov s cieľom ich začlenenia do prírodnej krajiny.

6. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrno–historického dedičstva:

- 6.1. rešpektovať kultúrno – historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma),
- 6.3. pri novej výstavbe akceptovať a nadväzovať na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti pôvodného osídlenia,—
- 6.4. rešpektovať kultúrno – historické urbanistické celky a architektonické objekty až areály, a to nielen dodržiavaním ich ochranných pásiem, ale aj v širšom zábere, než požaduje ochrana pamiatok, tzn. podchytením aj ďalších hodnôt prostredia,
- 6.5. rešpektovať potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie a to v polohe hmotnej aj nehmotnej a vytvárať pre ne vhodné prostredie,
- 6.6. **rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko–sociálne celky a prírodno–klimatické oblasti, dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy** (predovšetkým v oblasti Podunajskej roviny (v okrese Komárno), predhoria Štiavnických vrchov **a štálov v oblasti Jedľových Kostolian**),
- 6.7. uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu jednotlivých sídiel – mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia, vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle,
- 6.8. rešpektovať potenciál takých kultúrno–historických a spoločenských hodnôt a javov,

- ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (vinohradnícke tradície, etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
- 6.9. akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty.
- 6.13 zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia.

8. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

- 8.1. Vodné hospodárstvo
- 8.1.1. Na úseku ochrany pred povodňami
- vykonávať na upravených tokoch údržbu za účelom udržiavania vybudovaných kapacít
 - zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov za extrémnych situácií tak povodňových, ako i v období sucha
 - zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov a zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti
- 8.1.3 Na úseku vodných nádrží a prevodov vody
- zabezpečiť územnú ochranu pre nádrž Obyce na Žitave - kat. C (po 25 rokoch), nádrž Hostie na Hostianskom potoku - evidovaná lokalita vodného diela**
- 8.1.4. Na úseku verejných vodovodov
- rozšíriť skupinový vodovod Zlaté Moravce - Vráble**
- 8.1.5. Na úseku verejných kanalizácií v súlade s Plánom rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a s Konceptiou vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2015:
- zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a sekundárneho (biologického) čistenia komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s produkciou organického znečistenia od 2 000 EO do 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2015 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií
 - zabezpečiť výstavbu kanalizačných systémov a rekonštrukcií ČOV v aglomeráciách nad 10 000 EO
4. aglomerácia Zlaté Moravce

V oblasti nadradenej infraštruktúry odpadového hospodárstva:

- 9.2. uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických a legislatívnych nástrojov,
- 9.4. rozšíriť separovaný zber úžitkových zložiek z komunálneho odpadu do ďalších obcí kraja, vrátane separácie problémových látok,
- 9.5. zabezpečiť lepšie využitie biologických odpadov vybudovaním ďalších kompostovacích zariadení,
- 9.6. vybudovať zberné strediská pre nebezpečné odpady a problémové látky vrátane ich kontajnerizácie a zabezpečiť ich vyhovujúce zneškodňovanie,
- 9.10. zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení na zneškodňovanie, zhodnotenie, dotriedňovanie a kompostovanie odpadov,

Verejnoprospešné stavby Nitrianskeho kraja

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

5.0 V oblasti vodného hospodárstva:

- 5.1 Odtokové pomery, vodné nádrže a prevody vody
- 5.1.2 stavby spojené s protipovodňovými opatreniami v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa na ochranu intravilánov miest a obcí v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR a ďalších vodných tokov v čiastkovom povodí Váhu, Hrona a Ipľa v súlade s Investičným rozvojovým programom Slovenského vodohospodárskeho podniku a Koncepciou vodohospodárskej politiky
- 5.1.6 nádrž Obyce na Žitave zaradená do kategórie C
- 5.1.7 evidované lokality vodohospodárskych diel
 - a. Hostie na Hostianskom potoku
- 5.2. Verejné vodovody:
- 5.2.7 rozšírenie skupinového vodovodu Zlaté Moravce - Vráble
- 5.3 verejné kanalizácie v jednotlivých aglomeráciách:
- 5.3.4 aglomerácia Zlaté Moravce,**

6. V oblasti energetiky:

7. V oblasti ložísk prírodných zdrojov:

- 7.1. určené dobývacie priestory výhradných ložísk nerastných surovín a zariadenia na ťažbu, úpravu a spracovanie nerastných surovín,
- 7.2. plochy a zariadenia na využívanie geotermálnej energie,

8. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.1. plochy a zariadenia skládok odpadov vyhovujúcich technickým podmienkam vrátane regionálnych veľkoplošných skládok,
- 8.2. stavby a zariadenia na zber zneškodňovanie, recykláciu, dotriedňovanie a kompostovanie odpadov,

Pre uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a nálezu Ústavného súdu SR č. 286/1996 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Pre stanovenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce v návrhovom období sme vychádzali z historických a súčasných údajov o demografickom vývoji obce. Prehľad o obyvateľstve je prevzatý z Demografickej štatistiky Štatistického úradu SR, z údajov obce a z Vlastivedného slovníka SR.

Vývoj počtu obyvateľov je písomne doložený od roku 1869.

TAB. Č. 1. VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV V OBCI JEDĽOVÉ KOSTOLÁNY

Rok	Počet obyvateľov
1869	1087
1880	1008
1890	999
1900	1127
1910	1186
1921	1534
1930	1490
1940	1433
1948	1394
1961	1701
1970	1580
1980	1378
1991	1142
1995	1062
1996	1087
1997	1043
2001	1029
2005	1003
2006	996
2007	981
2008	1004

Z prehľadu vyplýva, že najväčší počet obyvateľov mala obec v roku 1961. Od tohto roku počet obyvateľov klesá. Výnimkou bol rok 1996, kedy sa úbytok obyvateľov zastavil a došlo k nárastu oproti roku 1995 o 25 obyvateľov. **V období 2001 – 2008 počet obyvateľov osciluje okolo čísla 1000. Zatiaľ čo počet trvale bývajúcich obyvateľov stagnuje, počet prechodne bývajúcich obyvateľov neustále rastie v súvislosti s kupovaním opustených domov v štáloch a ich premenou na rekreačné chalupy.**

Tab. č. 2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBYVATEĽSTVE k 31. 12. 2007

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov /rokov/								
	celkom	muži	ženy	0-14			15-59			nad 60		
Jedľové Kostolány	981	458	523	130			551			309		

Prehľad počtu obyvateľov v štáloch v roku 2008:

Štál	Počet obyvateľov
Bošiakovce	1
Drienky	13
Nemčky	2
Horné Lúčno	8
Dolné Lúčno	6
Kazimírov	1
Rybníky	10
Mlyn	3
Spolu	44

V ostatných štáloch už nežije žiadny obyvateľ s trvalým pobytom.

Z týchto demografických údajov a trendov vychádzame pri návrhu budúceho rozvoja obce.

Tab. č. 3 **BYTOVÝ FOND**

Sídlo	Celkový počet bytov	Z toho: trvale obývané			Neobývané	
		spolu	v tom:		absolútny počet	% podiel na celkovom počte bytov
			v rodinné domy	% podiel		
Jedľové Kostolany	557	323	317	98	231	41

Z toho je 304 domov v centrálnej časti obce a 253 v štáloch.

Z týchto údajov vychádzame pri riešení rozvoja obytných plôch, plôch pre občiansku vybavenosť, plôch pre šport a rekreáciu, plôch pre podnikateľské aktivity a dopravných plôch.

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov sa nebude v budúcich rokoch výrazne zvyšovať. Uvažujeme s maximálnym nárastom 100 obyvateľov do roku 2030. Nárast však predpokladáme v počte prechodne bývajúcich obyvateľov vo všetkých štáloch.

Prehľad predpokladaného počtu prechodne bývajúcich obyvateľov na konci návrhového obdobia v jednotlivých štáloch:

Osada (štál)	Predpokladaný počet prechodne bývajúcich obyvateľov /uvažujeme v každom rekreačnom dome so štvorčlennou rodinou/
Modoš	50
Mašírovce	16
Borisko	60
Levasovská	45
Lukáčovce	205
Brezovo	120
Nemčky	80
Bošiakov	50
Drienky	25
Horné Lúčno	80

Dolné Lúčno	40
Kazimírov	8
Areál zdravia	85
Uhliská	90
Samoty+ ihrisko+horárne	43
Spolu	997

Pri predpokladanom 100 % využití štálov na rekreáciu uvažujeme s nárastom prechodne bývajúcich až na 997 obyvateľov.

Nové obytné plochy riešime v založených uliciach v severnej časti obce, na ploche nad kostolom a na ploche východne od kultúrneho domu. Týmto spôsobom bude rozvíjaná plošná forma urbanistického pôdorysu obce so zachovaním prieniku plošnej a líniovej vegetácie smerom k centru obce.

Nové výrobné plochy riešime v juhovýchodnej časti obce v nadväznosti na existujúci výrobný areál.

Rekreačné plochy riešime v existujúcich rekreačných areáloch a v existujúcich štáloch bez ich väčšieho plošného rozširovania.

B.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENÉHO OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Obec Jedľové Kostolany patrí do regiónu Horného Požitavie, ktoré z územného hľadiska tvoria obce okresu Zlaté Moravce a Nitra. Krajské mesto Nitra je od obce vzdialené 47 km. Okresné mesto Zlaté Moravce leží juhozápadne od obce vo vzdialenosti 15 km.

Na juhozápadne obec susedí s katastrom obce **Obyce**. Na západe s katastrom obce **Hostie** a na severe a severovýchode susedí s katastrom obce **Malá Lehota**, na juhovýchode s katastrom obce **Veľká Lehota**, ktoré patria do okresu Žarnovica. Obec je charakteristická štálovým osídlením. To znamená že v okolí centrálnej časti obce sú roztrúsené osady zvané Štále, ich počet je 13 a sú to, **Modoš, Mašírov, Borisko, Levasovská, Lukačovce, Brezovo, Nemčky, Jalšinka, Bošiakov, Drienky, Horné Lúčno, Dolné Lúčno, Kazimírov**. Celková výmera katastra obce je 27.366.911 m². Z hľadiska komunikačnej dostupnosti sú z obce dostupné mestá Zlaté Moravce - okresné mesto, Nová Baňa a obce Obyce, Malá Lehota, Veľká Lehota.

Obec Jedľové Kostolany sa nachádza v ťažisku krajského sídla Nitra, mimo hlavných urbanizačných osí Slovenska, ktoré sú definované v nadradených územnoplánovacích dokumentáciách – v Konceptii územného rozvoja Slovenska a v Územnom pláne veľkého územného celku /ÚPN VÚC/ Nitrianskeho kraja. V ÚPN VÚC sa spomínajú len okrajovo:

Hlavným sídelným pólom Nitrianskeho kraja je mesto Nitra. Tento sídelný pól je nadregionálneho až celoštátneho významu. Svojím špecifickým postavením ovplyvňuje riešenie celého Nitrianskeho kraja. Ďalšími pólmi Nitrianskeho kraja sú mestá, ktoré by sa mali dotvoriť do plnohodnotných terciárnych centier. Sú to predovšetkým okresné centrá, ktorými sú Komárno, Levice, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce.

Uvedené mestá sú už v súčasnosti centrami obslužných aktivít voči svojmu zázemiu. V ďalšom rozvoji by sa mali tieto mestá dotvárať ako autonómne terciárne centrá, ktoré budú spolupôsobiť v celom sídelnom systéme Nitrianskeho kraja. Je žiaduce dobudovať ich obslužnú a komunikačnú infraštruktúru tak, aby bola umožnená vzájomná kooperácia medzi nimi.

Súčasnú štruktúru osídlenia charakterizujú:

1. bodové osídlenie v poľnohospodárskej krajine, najmä v južnej a strednej časti kraja,
2. ťažiskové mestské centrá, ku ktorým vidiecke osídlenie spadá, (prevažne sídla okresov) - dominujúca je Nitra, ďalej Topoľčany, Zlaté Moravce, Levice, Šaľa, Nové Zámky, Šurany, Komárno a pomerne izolované Štúrovo,
3. pásové osídlenie hlavne pozdĺž tokov v poludníkovom smere a to:
4. nitriansky pás pozdĺž Nitry takmer v súvislom páse v úseku Topoľčany – Nitra - Šurany, ďalej už voľnejší pás v úseku Nové Zámky - Komárno,
5. žitavský pás s centrami Zlaté Moravce - Vrábľa,
6. pohronský pás s centrami Levice – Želiezovce – Štúrovo,
7. pozdĺž Váhu sa významnejší pás nevytvoril,
8. **špecifické osídlenie, zväčša ako obce s osadami; štále v Pohronskom Inovci**

Jedľové Kostolany sú súčasťou Združenia obcí Hrušovsko – Beňadicko. Patria sem obce: Čaradice, Hostie, Jedľové Kostolany, Machulince, Obyce, Skýcov, Tekovské Nemce, Topoľčianky, Žikava a Žitavany. Význam Jedľových Kostolian v štruktúre osídlenia spočíva v spolupráci s ostatnými obcami Združenia obcí, ale aj v nadväznosti na rozsiahle rozptýlené osídlenie v Banskobystrickom kraji v okrese Žarnovica /Veľké Pole, Píla, Nová Baňa, Veľká a Malá Lehota, Horné Hámre, Župkov a Hrabičov/. Z historického hľadiska spočíva význam obce v jej polohe pri významnej obchodnej ceste z Pohronia na Požitavie, ktorá bola v stredoveku zabezpečená významným strážnym bodom – Turňou v katastri obce.

Z hľadiska budúceho vývoja spočíva význam obce v rozsiahlej ponuke rekreačných aktivít od ubytovacích kapacít na štáloch - pobytová rekreácia, cez sieť turistických značkovaných ciest - pohybová rekreácia, až po agroturistiku. Opustené domy na štáloch sú už v súčasnosti premieňané novými majiteľmi na rekreačné chalupy.

V riešení územného plánu vychádzame z uvedených skutočností a podporujeme význam obce najmä v jej rekreačnom potenciáli a v koordinácii rozvojových aktivít v rámci mikroregiónu.

Záujmovým územím Jedľových Kostolian sú obce mikroregiónu Hrušovsko-Beňadicko. V širších súvislostiach je záujmovým územím mesto Zlaté Moravce, ktoré je administratívnym, kultúrnym, obchodným, obslužným a pracoviskovým centrom pre obce v jeho širokom spádovom území..

B.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania vychádza z hlavných cieľov riešenia tohto územného plánu:

- Nájsť nové vhodné pozemky pre bytovú výstavbu vo forme rodinných aj bytových domov
- Nájsť nové vhodné plochy pre podnikateľské aktivity
- Zachovať a zveľadiť kultúrne dedičstvo obce

- Navrhnuť zlepšenie dopravného systému obce – odstránenie dopravných závad na nadradenej cestnej sieti aj na miestnych komunikáciách, dobudovanie siete peších komunikácií a plôch a cyklistických ciest
- Riešiť dobudovanie chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti
- Riešiť zrekonštruovanie schátralých budov v zastavanom území obce a v štáloch
- Riešiť plochy pre rozvoj rekreácie a dobudovanie športového areálu
- Riešiť zachovanie, prípadne zvýšenie ekologickej stability riešeného územia
- Navrhnuť rozšírenie systému separovaného zberu komunálneho odpadu
- Skoordinovať všetky rozvojové zámery s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce.

Urbanistický pôdorys zastavaného územia obce je charakteristický hromadnou formou zástavby s dostavanými, resp. rozostavanými ulicami orientovanými rôznymi smermi podľa terénnych daností. Osobitnými priestorovými prvkami sú štále roztrúsené po celej ploche katastra. V centre obce i v štáloch sú zachované murované domy s valbovou strechou z 19. a začiatku 20. storočia, ktoré sú postupne nahrádzané väčšími domami s rôznymi variantmi šikmých striech.

V riešení územného plánu nadväzujeme na pôvodný urbanistický pôdorys a charakter zástavby. Predovšetkým využívame voľné parcelné prieluky a voľné plochy v zastavanom území obce na rozvoj bývania formou rodinných domov a v menšej miere formou viacbytových domov. Občiansku vybavenosť navrhujeme rozvíjať predovšetkým rekonštrukciou a intenzifikáciou existujúcich budov slúžiacich pre občiansku vybavenosť. Pre rozvoj rodinných firiem zaoberajúcich sa obchodom a službami navrhujeme využívať prízemie rodinných domov. Po vyčerpaní uvedených možností riešime nové rozvojové plochy tak, aby bola rešpektovaná a posilnená existujúca urbanistická kompozícia obce. Využívame voľné plochy vo vnútri hranice zastavaného územia vymedzeného k 1. 1. 1990, pre rozvoj bývania a občianskej vybavenosti do roku 2030. Mimo tejto hranice riešime plochy pre rozvoj bývania, výroby a rekreácie na poľnohospodárskej pôde s nižšou kvalitou, v priamej nadväznosti na existujúce zastavané plochy.

V osadách navrhujeme zachovať existujúcu urbanistickú kompozíciu, ktorá sa postupne vyvinula v uplynulých storočiach.

B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Hlavnou funkciou obce je **funkcia bývania**. V podmienkach Jedľových Kostolian je to hlavne bývanie v rodinných domoch, ktoré predstavuje 98 % z celkového počtu bytov. Celkový počet bytov v obci je 557. Z toho trvale obývaných je 323. V riešenom území sa nachádza pomerne veľké percento neobývaných domov, a to najmä v štáloch. V súčasnosti je to v rámci celej obce až 41 %. Kupovaním neobývaných domov v štáloch obyvateľmi blízkych i vzdialených miest a ich rekonštrukciou na rekreačné domy sa uvedené nepriaznivé číslo postupne znižuje a pri súčasnom trende je predpoklad postupného priblíženia sa k nulovej hodnote. Pre funkciu bývania využívame predovšetkým voľné parcely a plochy v zastavanom území obce. Po ich zastavaní navrhujeme obytnú funkciu rozvíjať dostavbou rozostavaných ulíc a na voľných plochách severne od centra obce severozápadne od kostola, východne od centra obce a severovýchodne od centra obce. Viacbytové domy navrhujeme na voľnej ploche pri

budove základnej školy. Rodinné domy navrhujeme v parcelných prielukách a na ostatných navrhnutých rozvojových plochách.

Ďalšou funkciou je **funkcia výroby**, ktorá je zastúpená poľnohospodárstvom, lesným hospodárstvom a inými ekonomickými aktivitami.

Poľnohospodárstvo:

V riešenom území hospodári PD Agro Host'ovce, s.r.o. V živočíšnej výrobe chová 74 ks HD a 200 ks oviec. V rastlinnej výrobe prevláda výroba krmív a pasenie. Vyplýva to z prevahy trvalých trávnych porastov, ktoré majú rozlohu 903 ha nad ornou pôdou, ktorá má rozlohu iba 98 ha. Významnú zložku tvorí aj súkromné poľnohospodárstvo obyvateľov obce v záhradách a na záhumienkoch. Sústreďuje sa najmä na zabezpečenie sebestačnosti v ovocí a zelenine. Predpokladáme, že tento trend sa zachová aj v budúcich rokoch.

Lesné hospodárstvo:

Lesy v riešenom území majú výmeru 1576 ha. Lesné porasty v k.ú. Hospodária na nich Lesy SR, š. p. OZ Topoľčianky. Lesné porasty v riešenom území patria do troch LHC:

1. LHC Topoľčianky
2. LHC Hrušov,
3. LHC Jedľové Kostolany

Lesy v k. ú. Jedľové Kostolany sú zaradené do všetkých troch kategórií, a to:

1. Hospodárske lesy (H) na ploche 815,69 ha (ich prvoradou funkciou je produkcia dreva, okrem produkčnej funkcie plnia hospodárske lesy aj ďalšie funkcie (ekologickú, klimatickú, rekreačnú, atď).
2. Ochranné lesy (O) na ploche 309,91 ha (ich hlavnou funkciou je ochrana pôdy), z nich v kategórii A (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, ako sú sutiny, strže, hrebene a stráne so súvisle vystupujúcou materskou horninou) sú na ploche 81, 34 ha a v kategórii D (lesy potrebné na zabezpečenie ochrany pôdy) sú na ploche 228,57 ha.
3. Lesy osobitného určenia (U) sú na ploche 619, 81 ha, (plnia predovšetkým osobitné verejnoprospešné funkcie vyplývajúce zo špecifických celospoločenských potrieb alebo iných záujmov, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania), z nich všetky sú v kategórii D (lesy v uznaných zverníkoch a samostatných bažantniciach - zabezpečujú záujmy poľovného hospodárstva).

Iné ekonomické aktivity:

Obec má tradíciu v sklárstve a v baníctve. V Hlbokej bola v minulosti v prevádzke sklárska pec. V osade Brezovo bola v minulosti baňa na zlato. Pri osade Modoš bola baňa na hnedé uhlie. Obyvatelia obce boli v minulosti zruční v celom rade remesiel: v košíkárstve, v rezbárstve, vo výrobe gájd a cimbalov, a prekvitalo tu aj tkáčstvo. Tieto remeslá a zručnosti však postupne zanikajú. Väčšina práceschopného obyvateľstva v súčasnosti odchádza za prácou do blízkych i vzdialenejších miest (najmä do Zlatých Moraviec a Nitry).

Významnou funkciou je **funkcia rekreačná**. Obec má mimoriadne vhodné podmienky pre rozvoj rekreácie a turistiky. Nachádza sa blízko rozhrania nížinných /produkčných/ a horských /relaxačných/ oblastí Slovenska. Nachádza sa v objatí hôr – Tribča, Pohronského Inovca a Vtáčnika. Geografická poloha obce vytvára predpoklady pre rozvoj turistického ruchu a pre vybudovanie oddychovej zóny pre obyvateľov blízkych i vzdialenejších miest. Pre pohybovú zložku rekreácie sú vybudované značkové turistické chodníky. Obcou prechádzajú dve trasy – červená a zelená. Červená značka 15 č. je Ponitrianskou magistrálou, ktorá prepája

atraktívne lokality Zobor, zrúcaniny hradu Gýmeš /Jelenec/, , Kostolany pod Tríbečom, Veľký Tríbeč, Zlatno, zrúcaniny hradu Hrušov, Jedľové Kostolany, Veľké Pole, Suchú Horu a Vtáčnik. Zelená značka 23 z. vychádza z Jedľových Kostolian, prechádza cez Veľkú Lehotu na Vojšín a končí v Novej Bani. Na trasách týchto značkovaných chodníkov je viacero značkovaných odbočiek, ktoré sprístupňujú ďalšie atraktívne lokality a končia, resp. vychádzajú z Partizánskeho, zo Zlatých Moraviec, Ladíc, Kovariet, Solčian, Tekovských Nemiec a Hornej Vsi. Počas túr na uvedených chodníkoch je niekoľko možností ubytovania a stravovania – chata na Drozdove, chata na Veľkom Inovci, chata pod Vojšínom.

Obec má bohatú históriu v turistike. Zaznamenané sú rôzne organizované podujatia v letnom i v zimnom období od roku 1939 až po súčasnosť. Turistika sa vyvíjala najmä v rámci Základnej školy v turistických krúžkoch.

V riešenom území sú vybudované dva rekreačné areály /Areál zdravia za Drienovou a rekreačný areál Uhliská/, ktorých ubytovacia a stravovacia kapacita je 170 osôb. Areál zdravia je využívaný na rekreáciu a areál na Uhliskách si vyžaduje rekonštrukciu.

Postupnou premenou štálov na rekreačné osady bude mať obec mimoriadne silné zastúpenie pobytovej rekreácie, najmä cez víkendy a počas prázdnin. Navrhujeme postupnú rekonštrukciu domov a usadlostí v štáloch , ktoré už nie sú obývané stálymi obyvateľmi, na rekreačné domy.

B.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Rozvoj bývania vychádza z demografického vývoja v uplynulých rokoch:

VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV V OBCI JEDĽOVÉ KOSTOLANY

Rok	Počet obyvateľov
2005	1003
2006	996
2007	981
2008	1004

V období 2005 – 2008 stúpol počet obyvateľov o 1. s miernym poklesom a znovu nárastom v rokoch 2006 - 2007. Zatiaľ čo počet trvalo bývajúcich obyvateľov osciluje okolo čísla 1000, počet prechodne bývajúcich obyvateľov neustále rastie v súvislosti s kupovaním opustených domov v štáloch a ich premenou na rekreačné chalupy.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBYVATEĽSTVE k 31. 12. 2007

Obec	Počet trvale bývajúci obyvatelia			Veková štruktúra obyvateľov /rokov/		
	celkom	muži	ženy	0-14	15-59	nad 60
Jedľové Kostolany	981	458	523	130	551	309

PREHLAD POČTU OBYVATEĽOV V ŠTÁLOCH:

Štál	Počet obyvateľov
Bošiakovce	1
Drienky	13
Nemčeky	2
Horné Lúčno	8
Dolné Lúčno	6
Kazimírov	1
Rybníky	10
Mlyn	3
Spolu	44

V ostatných štáloch už nežije žiadny obyvateľ s trvalým pobytom.

BYTOVÝ FOND

Sídlo	Celkový počet bytov	Z toho: trvale obývané			Neobývané	
		spolu	v tom:		absolútny počet	% podiel na celkovom počte bytov
			v rodinné domy	% podiel		
Jedľové Kostolany	557	323	317	98	231	41

Z toho je 304 domov v centrálnej časti obce a 253 v štáloch. V štáloch je v súčasnosti trvalo obývaných 22 domov. To znamená že celkovo je v obci trvalo neobývaných 231 domov. Všetky sa nachádzajú v štáloch.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva stabilizovaný počet trvalo bývajúcich obyvateľov v centrálnej časti obce a postupný nárast prechodne bývajúcich obyvateľov v štáloch. Na základe týchto skutočností navrhujeme rozvoj bývania zvyšovaním jeho kvality, zvyšovaním počtu bytov pre mladé rodiny a rekonštrukciou existujúcich bytov zlepšovaním ich hygienického vybavenia.

Využívame predovšetkým existujúce parcelné prieluky v zastavanom území, kde je možné vybudovať 25 bytov v rodinných domoch.

Využitím časti nadmerného pozemku v areáli Základnej školy je možné vybudovať dva viacbytové domy s kapacitou $8 + 8 = 16$ bytov.

Väčšie skupiny rodinných domov navrhujeme v časti „Na dráhach“, kde sú k dispozícii veľké parcelné prieluky umožňujúce vybudovať až 35 rodinných domov. Ďalšou navrhovanou rozvojovou plochou je plocha severozápadne od kostola zvaná „Nad kostolom“, kde je možné vybudovať 16 rodinných domov. Východne od centra obce navrhujeme využiť voľnú plochu za kultúrnym domom na viacfunkčné využitie – na výstavbu bytových domov, rodinných domov a občianskej vybavenosti v poslednej etape pred rokom 2030.

ROZMIESTNENIE NAVRHOVANEJ BYTOVEJ VÝSTAVBY:

Jedľové Kostolany	Druh výstavby	Počet bytov	Poznámka
<i>I. Parcelné prieluky - Lokality č. 1, 2, 3, 4</i>	<i>Rodinné domy</i>	<i>25 b. j.</i>	
<i>II. Areál Základnej školy - Lokalita č. 5</i>	<i>Bytové domy</i>	<i>16 b. j.</i>	
<i>III. Na dráhach - Lokalita č. 6</i>	<i>Rodinné domy</i>	<i>35 b. j.</i>	
<i>IV. Vyše kostola - Lokalita č. 7</i>	<i>Rodinné domy</i>	<i>16 b. j.</i>	
<i>V. Východne od kultúrneho domu - Lokalita č. 8</i>	<i>Bytové domy</i> <i>Rodinné domy</i>	<i>16 b. j.</i> <i>20 b. j.</i>	<i>Posledná etapa pred rokom 2030</i>
Spolu	Bytové domy Rodinné domy	32 b. j. 96 b. j.	
Spolu bytové a rodinné domy		128 b. j.	

Navrhované plochy pre rozvoj bývania umožňujú pokryť požiadavky na výstavbu bytových aj rodinných domov do roku 2030 s možnosťou aj alternatívneho výberu pozemkov pre záujemcov o výstavbu zo strany obyvateľov obce aj zo strany záujemcov o výstavbu z iných obcí.

NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA

V obci funguje sieť občianskeho vybavenia, ktorá v zásade zodpovedá veľkosti obce a kúpnej sily obyvateľov:

Administratíva a kultúra

V centre obce sa nachádza budova samosprávy **Obecný Úrad /OcÚ/**, ktorá bola postavená ešte v roku 1948 a v rokoch 1964 – 1971 v akcii „ Z “ bola zrekonštruovaná. V budove OcÚ je umiestnená **Obecná knižnica**, je tu zriadený **internetový klub** v spolupráci s Občianskym združením Kemeneč, kde majú občania voľný prístup k internetu. V budove OcÚ je miestnosť slúžiaca na rodinné posedenia ako aj na stretávanie sa spoločenských organizácií.

V centre obce je aj **sála kultúrneho domu**, ktorej kapacita je 120 ľudí sa využíva na uskutočňovanie ľudových zábav, diskoték svadiieb a rôznych iných kultúrno – spoločenských aktivít organizovaných obcou, školou, alebo miestnymi organizáciami. Pri tanečnej sále je zriadená požičovňa kuchynského riadu. Na usporadúvanie rokovaní, schôdzí miestnych

spoločenských organizácií, prezentačných akcií, resp. menších rodinných stretnutí slúži miestnosť v budove OcÚ.

Školstvo

V roku 1961 bola daná do užívania nová **Základná škola /ZŠ/** ktorá slúži na výchovu detí dodnes. V súčasnosti sa škola začína zameriavať na výučbu počítačovej techniky, v jednej triede sú umiestnené dva počítače na ktorých sa vyučuje v dvoch triedach nepovinný predmet práca s počítačom. Zameriavanie sa na rozšírenie vyučovania regionálnej výchovy a ľudovej kultúry. Aktívne sa zapája do všetkých oblastí života či už v učebnom procese alebo mimo neho. Výhodnou polohou školy v prírodnom prostredí je predpoklad zamerať školu na výučbu ochrany životného prostredia a športu. Školu v súčasnosti navštevuje 106 žiakov. Počet žiakov v škole pozvoľna klesal v rokoch 1970-1990, kedy sa tento pokles ustálil. Voľné kapacity by bolo vhodné využiť ako školu v prírode a ozdravovací pobyt alebo zlúčenie z MŠ.

Prehľad vzdelanosti v obci:

Druh vzdelania	muži	ženy	spolu
Stredné odborné (bez maturity)	16	7	23
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	23	14	37
Úplné stredné odborné (s maturitou)	53	67	120
Úplné stredné všeobecné	6	22	28
Vyššie	1	0	1
Vysokoškolské	7	7	14
Bez školského vzdelania	1	3	4
Spolu	386	444	830

Materská škola /MŠ/ v Jedľových Kostolanoch bola otvorená v roku 1967 v bývalej budove starej školy. Budova prešla rôznymi úpravami, ako bola rekonštrukcia kúrenia, prístavba kuchyne. Počas fungovania MŠ do roku 1981 bola jej organizácia jedno triedna. Od roku 1982 bola organizovaná v celodennej prevádzke ako dvojtriedna. Od roku 1997 je prevádzka MŠ v dopoludňajších hodinách dvojtriedna, popoludní je zabezpečená prevádzka pre jednu zmiešanú skupinu detí. MŠ zabezpečuje výchovnú a vzdelávaciu starostlivosť o deti predškolského veku. Navštevuje ju priemerne 25 - 30 detí. Pri MŠ v jej budove je zriadená školská jedáleň ktorá zabezpečuje varenie stravy pre žiakov MŠ, ZŠ a cudzích strávníkov.

Služby a obchod.

Služby obyvateľstvu poskytujú 4 predajne potravín, 1 predajňa rozličného tovaru, Kaderníctvo, Autodoprava, a dve pohostinstvá, predajňa použitého oblečenia.

Obyvateľstvu ponúkajú svoje služby aj živnostníci a to: vodoinštalátorske, kúrenárske, zväračské zámočníctvo, pílenie dreva, približovanie dreva, služby v oblasti stavebných prác, výmena plynu Propán-bután. Obci chýbajú ubytovacie kapacity.

PREHLAD OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCI:

Č.	Druh zariadenia občianskej vybavenosti a výroby
1.	r. k. kostol Všechnsvätých
2.	Obecný úrad
3.	Materská škola + Kultúrny dom

4.	Základná škola
5.	Hasičská zbrojnica
6.	Predajňa potravín /COOP Jednota/
7.	Obecné pohostinstvo
8.	Slovenská pošta
9.	Predajňa rozličného tovaru /Špaňúrová/
10.	Predajňa potravín + Kaderníctvo /D. Kazimír/
11.	r. k. Farský úrad
12.	Pohostinstvo Carin /R. Gubov/

Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie.

Zdravotnú starostlivosť a ošetrovanie pre občanov poskytuje zdravotné stredisko Obyce, alebo lekári v okresnom meste Zlaté Moravce. V obci nemá ambulanciu žiadny lekár.

Sociálna starostlivosť o starých občanov sa obmedzuje len na donášku stravy, v prípade ak o ňu občania prejavia záujem. Vzhľadom na to že obec ma priľahlé osady pre občanov obec zabezpečuje jeden krát v týždni dovoz základných potravín. Obec vykonáva vo svojej originálnej kompetencii opatrovateľskú službu.

Rozvoj občianskeho vybavenia v budúcich rokoch navrhujeme v prvom rade rekonštrukciou a modernizáciou existujúcich prevádzok s reakciami na vývoj dopytu a ponuky. Nové zariadenia občianskej vybavenosti navrhujeme vybudovať na ploche východne od centra obce za kultúrnym domom. Nové prevádzky obchodu a služieb rodinných firiem navrhujeme aj v prízemíach rodinných domov v centrálnej časti obce.

Počet obyvateľov obce sa pohybuje okolo čísla 1000 s miernym nárastom v budúcich rokoch. Na tento počet pripadajú nasledujúce kapacity občianskeho vybavenia /zdroj Zásady a pravidlá územného plánovania vydané VÚVA Brno + URBION Bratislava/:

Č.	Druh občianskeho vybavenia	Kapacitné údaje na 1000 obyvateľov	kapacita	Poznámka
1	Materská škola	Počet miest	40	
2	Základná škola	Počet zapísaných žiakov	140	
3	Kultúrno - osvetové zariadenia	Počet sedadiel	85	
4	Klubovne	Úžitková plocha m ²	233	
5	Telocvične	- „ -	90	
6	Zdravotné stredisko	- „ -	49	
7	Jasle	Počet miest	5	
8	Zariadenia sociálnej starostlivosti	Úžitková plocha m ²	61	
9	Domov sociálnej starostlivosti	Počet miest	16	
10	Obchodná sieť	Predajná plocha m ²	60	Plochu je možné upraviť podľa dopytu a ponuky
11	Nevýrobné služby	Úžitková plocha m ²	114	- „ -

V podmienkach obce Jedľové Kostolany je predpoklad rozšírenia kapacít obchodnej vybavenosti v súvislosti s premenou štálov na rekreačné osady, kde sa počas víkendov, sviatkov a prázdnin bude vyskytovať mnoho prechodne bývajúcich osôb, ktoré budú mať v krátkodobých intervaloch záujem o nákup najmä potravín dennej spotreby a o bežné služby. Vzhľadom na počet štálov a domov v nich je potrebné počítat v týchto krátkodobých intervaloch s nárastom obyvateľov v riešenom území na dvojnásobok /z 1 000 na 2 000/.

V obci sú vytvorené podmienky pre fungovanie obchodu, služieb, kultúry a školstva. Navrhujeme zlepšiť situáciu v zdravotníctve a v sociálnej infraštruktúre. V tejto súvislosti navrhujeme zrekonštruovať nevyužívanú časť Kultúrneho domu na Dom sociálnych služieb /denný stacionár/, ktorý bude poskytovať základné sociálne služby a stravu sociálne odkázaným obyvateľom obce. Domov dôchodcov v obci nie je vybudovaný a vzhľadom na nízky počet obyvateľov sa s jeho vybudovaním ani neuvažuje. Obec rieši tento problém v spolupráci s mestom Zlaté Moravce a s obcou Machulince, kde sú zariadenia tohto druhu v prevádzke. Tento stav je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie tohto územného plánu.

V obci navrhujeme vytvoriť podmienky pre zdravotné stredisko s ambulanciou praktického lekára, pretože odľahlá poloha obce od okresného mesta Zlaté Moravce komplikuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti i rýchlej zdravotnej pomoci obyvateľom obce.

NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

Ekonomická aktivita obyvateľstva :

Z prieskumov a rozborov vyplynulo že počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci k 31. 12. 2007 je 451.

To znamená, že 100 obyvateľov v produktívnom veku nie je ekonomicky aktívnych. Jedná sa o 11 % obyvateľov obce. Ide o ženy v domácnosti, nezamestnaných a o obyvateľov, ktorí zo zdravotných dôvodov nemôžu byť ekonomicky činní.

Hospodársku základňu obce v súčasnom období tvorí poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo.

Poľnohospodárstvo

V riešenom území hospodári PD Agro Host'ovce, s.r.o. V živočíšnej výrobe chová 74 ks HD a 200 ks oviec. V rastlinnej výrobe prevláda výroba krmív a pasenie. Vyplýva to z prevahy trvalých trávnych porastov, ktoré majú rozlohu 903 ha nad ornou pôdou, ktorá má rozlohu iba 98 ha.

V budúcom období navrhujeme využiť veľkú rozlohu trvalých trávnych porastov predovšetkým na chov oviec. Využije sa tak existujúci hospodársky dvor, ktorý bol pre tento účel pôvodne vybudovaný.

Významnú zložku tvorí aj súkromné poľnohospodárstvo obyvateľov obce v záhradách a na záhumienkoch. Sústreďuje sa najmä na zabezpečenie sebestačnosti v ovocí a zelenine.

Navrhujeme tento spôsob intenzifikovať a využívať ho aj v budúcnosti, a tým zvýšiť sebestačnosť obyvateľov.

Lesné hospodárstvo

Lesy v riešenom území majú výmeru 1576 ha. Lesné porasty v k.ú. Hospodária na nich Lesy SR, š. p. OZ Topoľčianky. Lesné porasty v riešenom území patria do troch LHC:

LHC Topoľčianky

LHC Hrušov,

LHC Jedľové Kostolany

Lesy v k. ú. Jedľové Kostolany sú zaradené do všetkých troch kategórií, a to:

1. Hospodárske lesy (H) na ploche 815,69 ha - ich prvoradou funkciou je produkcia dreva.
2. Ochranné lesy (O) na ploche 309,91 ha - ich hlavnou funkciou je ochrana pôdy.
3. Lesy osobitného určenia (U) sú na ploche 619, 81 ha, - plnia predovšetkým osobitné verejnoprospešné funkcie. Všetky sú v kategórii D (lesy v uznaných zverníkoch a samostatných bažantniciach - zabezpečujú záujmy poľovného hospodárstva).

Hospodárenie v lesoch bude prebiehať v budúcich rokoch bez väčších zmien oproti súčasnosti. Hospodárske lesy sú lesy, ktorých hlavným poslaním je produkcia akostnej drevnej hmoty pri súčasnom zabezpečovaní ostatných funkcií lesa. V lesoch hospodárskych bude prebiehať obnova porastov a ťažba podľa aktualizovaných lesohospodárskych plánov. Navrhujeme zamedziť holorubom na väčších plochách, a tým zabrániť narušeniu mimoriadne hodnotnej rekreačnej krajiny.

Ochranné lesy sú lesy, ktorých funkčné zameranie vyplýva z daných prírodných podmienok. V týchto lesoch sa musí hospodáriť tak, aby sa predovšetkým zlepšovala ich ochranná funkcia.

Lesy osobitného určenia sú lesy s osobitným poslaním, ktoré vyplýva zo špecifických dôležitých spoločenských potrieb, pre ktoré sa upravuje aj spôsob hospodárenia. V riešenom území sa jedná o uznaný zverník s poľovným hospodárstvom.

Iné ekonomické aktivity

Obec má tradíciu v sklárstve a v baníctve. V Hlbokej bola v minulosti v prevádzke sklárska pec. V osade Brezovo bola v minulosti baňa na zlato. Pri osade Modoš bola baňa na hnedé uhlie. Obyvatelia obce boli v minulosti zruční v celom rade remesiel: v košíkárstve, v rezbárstve, vo výrobe gájd a cimbalov, a prekvitalo tu aj tkáčstvo. Tieto remeslá a zručnosti však postupne zanikajú. Väčšina práceschopného obyvateľstva v súčasnosti odchádza za prácou do blízkych i vzdialenejších miest (najmä do Zlatých Moraviec a Nitry)

Vzhľadom na vývoj ekonomickej situácie na Slovensku, v Európskej únii a vo svete navrhujeme hľadať možnosti zvýšenia zamestnanosti v obci obnovením zaniknutých remesiel, samozamestnávaním a prácou z domu pri počítačoch. Tieto druhy výrob a činností nie sú náročné na nové plochy ani na podstatné zvyšovanie energetickej náročnosti. Vyčlenená je však aj plocha pre vybudovanie priemyselného parku na juhovýchodnom okraji obce. Uvedené aktivity môžu priniesť do roku 2030 až 226 nových pracovných príležitostí.

NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE

Obec má mimoriadne vhodné podmienky pre rozvoj rekreácie a turistiky. Nachádza sa blízko rozhrania nížinných /produkčných/ a horských /relaxačných/ oblastí Slovenska. Nachádza sa v objatí hôr – Tríbča, Pohronského Inovca a Vtáčnika. Geografická

poloha obce vytvára predpoklady pre rozvoj turistického ruchu a pre vybudovanie oddychovej zóny pre obyvateľov blízkych i vzdialenejších miest.

Pre pohybovú zložku rekreácie sú vybudované **značkované turistické chodníky**. Obcou prechádzajú dve trasy – červená a zelená.

Červená značka 15 č. je **Ponitrianskou magistrálou**, ktorá prepája atraktívne lokality Zobor, zrúcaniny hradu Gýmeš /Jelenec/, , Kostolany pod Tríbčom, Veľký Tríbeč, Zlatno, zrúcaniny hradu Hrušov, Jedľové Kostolany, Veľké Pole, Suchú Horu a Vtáčnik.

Zelená značka 23 z. vychádza z Jedľových Kostolian, prechádza cez Veľkú Lehotu na Vojšín a končí v Novej Bani.

Na trasách týchto značkovaných chodníkov je viacero značkovaných odbočiek, ktoré sprístupňujú ďalšie atraktívne lokality a končia, resp. vychádzajú z Partizánskeho, zo Zlatých Moraviec, Ladíc, Kovariet, Solčian, Tekovských Nemiec a Hornej Vsi. Počas túr na uvedených chodníkoch je niekoľko možností ubytovania a stravovania – chata na Drozdove, chata na Veľkom Inovci, chata pod Vojšinom.

Obec má bohatú históriu v turistike. Zaznamenané sú rôzne organizované podujatia v letnom i v zimnom období od roku 1939 až po súčasnosť. Turistika sa vyvíjala najmä v rámci Základnej školy v turistických krúžkoch.

V riešenom území sú vybudované dva rekreačné areály /**Areál zdravia** za Drienovou a **rekreačný areál Uhliská**/, ktorých ubytovacia a stravovacia kapacita je 170 osôb. Areál zdravia je využívaný na rekreáciu a areál na Uhliskách si vyžaduje rekonštrukciu.

Jedľové Kostolany sú súčasťou Združenia obcí Hrušovsko – Beňadicko. Patria sem obce: Čaradice, Hostie, Jedľové Kostolany, Machulince, Obyce, Skýcov, Tekovské Nemce, Topoľčianky, Žikava a Žitavany. Význam Jedľových Kostolian v štruktúre osídlenia spočíva v spolupráci s ostatnými obcami Združenia obcí, ale aj v nadväznosti na rozsiahle rozptýlené osídlenie v Banskobystrickom kraji v okrese Žarnovica /Veľké Pole, Píla, Nová Baňa, Veľká a Malá Lehotá, Horné Hámre, Župkov a Hrabíčov/. Z historického hľadiska spočíva význam obce v jej polohe pri významnej obchodnej ceste z Pohronia na Požitavie, ktorá bola v stredoveku zabezpečená významným strážnym bodom – Turňou v katastri obce.

Z hľadiska budúceho vývoja spočíva význam obce v rozsiahlej ponuke rekreačných aktivít od ubytovacích kapacít na štáloch s rozvojom pobytovej rekreácie, cez sieť turistických značkovaných ciest s rozvojom pohybovej rekreácie, až po agroturistiku. Opustené domy na štáloch sú už v súčasnosti premieňané novými majiteľmi na rekreačné chalupy.

V riešení územného plánu vychádzame z uvedených skutočností a podporujeme význam obce najmä v jej rekreačnom potenciáli a v koordinácii rozvojových aktivít v rámci mikroregiónu.

Navrhujeme predovšetkým využiť existujúce kapacity - Areál zdravia, v ktorom je možné okamžite marketingom a reklamou lepšie využiť ubytovaciu kapacitu a areál Uhliská, ktorý je nevyhnutné zrekonštruovať a následne tiež využívať na pobytovú rekreáciu.

Vzhľadom na narastajúci počet rekreatantov zo širokého okolia tráviacich voľné víkendy vo svojich rekreačných domoch v štáloch, navrhujeme orientovať kultúrne aktivity v obci aj smerom na rekreatantov. Znamená to v sobotu a v nedeľu, počas sviatkov a počas prázdnin orientovať všetky kultúrne podujatia (folklórne vystúpenia, vystúpenia detského súboru, ochotnícke divadelné predstavenia a iné kultúrne podujatia) tak, aby

boli zaujímavé aj pre rekreantov. Niektoré vystúpenia realizovať priamo v jednotlivých štáloch na centrálnych „námestiach“ (napr. v štáloch Brezovo a Modoš).

Navrhujeme pre rekreáciu využiť aj zverník vybudovaním pozorovacieho stanovišťa pri oplotení zverníka, z ktorého by záujemcovia mohli pozorovať divú zver v jej prirodzenom prostredí. Táto atraktivita by mala byť prevádzaná formou organizovaných skupín turistov so sprievodcom a na základe súhlasu správcu zverníka.

Navrhujeme čím skôr zrekonštruovať vyhlídkovú vežu na kopci Drienová severozápadne od obce, včítane prístupového chodníka. Z tejto rozhľadne sú neopakovateľné panoramatické výhľady na široké okolie. V prípade vybavenia rozhľadne ďalekohľadom na mince, by mohla obec získať aj určitý príjem do obecného rozpočtu.

Navrhujeme pre cestovný ruch využiť aj významnú kultúrnu pamiatku - ruinu Veže strážnej /Živánska veža/ nachádzajúcu sa v lese nad cestou smerom na Veľkú Lehotu. Podmienkou je /na základe dohody s Krajským pamiatkovým úradom/ jej čiastočná, alebo úplná rekonštrukcia, odstránenie stromov z jej bezprostrednej blízkosti, vybudovanie parkoviska pri ceste a spevneného chodníka k veži. V prípade jej úplnej rekonštrukcie by bolo v jej priestoroch možné zriadiť múzeum artefaktov zo stredoveku, keď slúžila ako významný strážny bod na dôležitej obchodnej ceste, a tiež z obdobia, keď bola sídlom zbojníkov. Pri väčšej návštevnosti by bolo možné na ceste pod vežou v úzkom údolí inscenovať „zbojnícky prepad“, čo by mohlo pritiahnúť viacej návštevníkov. Pri veži by bolo možné v rámci občerstvenia pripravovať v pahrebe „živánsku pečenku“ .

Vyššie uvedeným návrhom rozvoja občianskej vybavenosti, rekreácie, v poľnohospodárskej a v priemyselnej výrobe, v práci z domu pri počítačoch, predpokladáme nasledujúci nárast pracovných miest v obci:

Rekreačné lokality /štále a rekreačné areály/ sú vo výkresoch označené nasledovne: 10 – Brezovo, 11 – Borisko, 12 – Levasovská, 13 – Areál zdravia, 14 – Modoš, 15 – Mašírovce, 16 – Rybníky, 17 – Dolné Lučno, 18 – Horné Lučno, 19 – Drienky, 20 – Nemčeky, 21 – Uhliská.

Prehľad pracovných miest v obci:

Druh pracovného miesta	Počet pracovných miest súčasný stav	Počet pracovných miest návrh
Administratíva	8	10
Školstvo a kultúra	21	25
Obchod a služby	13	20
Výroba poľnohospodárska	5	55
Výroba priemyselná	-	100
Živnostníci	132	150
Práca z domu cez počítače	0	30
Rekreácia	0	15
SPOLU	179	405

Z prehľadu vyplýva možnosť nárastu pracovných miest v obci do roku 2030 o 226.

PREHĽAD NAVRHOVANÝCH ROZVOJOVÝCH LOKALÍT:

- LOKALITA Č. 1 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE BYTOVÉ DOMY – VYUŽITIE NADMERNEJ ŠKOLSKEJ ZÁHRADY NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 2 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE RODINNÉ DOMY - VYUŽITIE EXISTUJÚCICH ZÁHRAD NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 3 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE RODINNÉ DOMY - VYUŽITIE EXISTUJÚCICH ZÁHRAD NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 4 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE RODINNÉ DOMY - VYUŽITIE EXISTUJÚCICH ZÁHRAD NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 5 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE RODINNÉ DOMY - VYUŽITIE LÚKY NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 6 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE BYTOVÉ DOMY A OBČIANSKU VYBAVENOSŤ - VYUŽITIE EXISTUJÚCICH ZÁHRAD NA STAVEBNÉ POZEMKY
- LOKALITA Č. 7 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE ŠPORTOVÚ VYBAVENOSŤ
- LOKALITA Č. 8 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE PRIEMYSELNÝ PARK
- LOKALITA Č. 9 – NAVRHOVANÁ PLOCHA PRE OBECNÚ ČOV
- LOKALITY Č.10 – 21 NAVRHOVANÉ PLOCHY PRE REKREÁCIU /ŠTÁLE A REKREAČNÉ AREÁLY/

B.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou zastavaného územia k 1. 1. 1990. Premietnutá je táto hranica získaná na Katastrálnom úrade v Zlatých Moravciach. Zahrňuje aj všetko skutočne zastavané územie centrálnej časti obce a štálov.

Rozvojové plochy bývania a občianskej vybavenosti sú riešené vo vnútri hranice vymedzeného zastavaného územia. Mimo toto územie je navrhované rozšírenie zastavaného územia v dvoch prípadoch - na východnom okraji obce smerom k hospodárskemu stredisku PD Host'ovce pre priemyselný park a na južnom okraji obce pre novú ČOV.

B.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

a/ Hygienické ochranné pásma

Ochranné pásmo cintorína je stanovené 50 m od oplotenia.

Ochranné pásmo objektov poľnohospodárskej živočíšnej výroby v hospodárskom dvore PD Host'ovce strediska Jedľové Kostolany je stanovené 100 m od okraja objektov v ktorých sú chované zvieratá (1m na jednu VDJ).

b/ Ochranné pásma vodárenských zdrojov, vodných tokov a nádrží

Spoločné ochranné pásmo vodárenských zdrojov Napájadlo 1, 2, 3 a HV - 4 vyhlásené ONV OPLVH pod číslom 18-437/76-H₁-73 dňa 29.4.1976

Ochranné pásmo vodných tokov a vodných nádrží 6 m na každú stranu od brehovej čiary resp. od päty hrádze.

c/ Ochranné pásma dopravných trás a zariadení

Cestné ochranné pásma

v zmysle Zák. č. 193/1997 Z. z. (cestný zákon) a Vykonávacej Vyhl. č. 35/84 Zb.:

- Cesty III/5115 a III/5114 majú stanovené ochranné pásmo 20 m od osi vozovky
- Miestne komunikácie mimo zastavaného územia majú stanovené ochranné pásma.....15 m osi vozovky

d/ Ochranné pásma trás technickej infraštruktúry

Riešeným územím prechádzajú trasy vzdušných elektrických vedení veľmi vysokého a vysokého napätia, vodovodné potrubie, kanalizačné potrubie, plynovodné potrubie a diaľkové káble. Tieto vedenia majú stanovené nasledovné ochranné pásma :

- elektrické vedenia 25 m od krajného vodiča na každú stranu pri veľmi vysokom napätí a 15 m na každú stranu od krajného vodiča pri vysokom napätí. Trafostanice, majú ochranné pásmo 10 m.
- vodovodné a kanalizačné potrubie do priemeru 500 mm1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany
- vodovodné a kanalizačné potrubie nad priemer 500 mm.....2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany
- plynovodné potrubie STL1,0 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany
- diaľkový kábel má stanovené ochranné pásmo10 m. od osi na každú stranu.

e/ Ochranné pásmo letísk

- Súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky je potrebný na stavby: vysoké 100 m a viac nad terénom ; na stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu ; na zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice.

f/ Ochrana archeologických lokalít

- Z hľadiska ochrany archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác investor/stavebník je povinný od Krajského pamiatkového úradu v Nitre už v stupni územného konania si vyžiadať v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov odborné stanovisko.
- V prípade nevyhnutnosti vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky.
- V intraviláne a v extraviláne obce Jedľové Kostolany je evidovaná významná koncentrácia archeologických lokalít. Ide o archeologické sídliskové nálezy z obdobia vrcholného

a neskorého stredoveku a novoveku a na viacerých miestach je predpokladaný výskyt ďalších archeologických nálezísk. Z dôvodu veľkej frekventovanosti archeologických lokalít v katastri obce je pravdepodobnosť narušenia archeologických nálezísk vysoká. Preto by všetky zemné práce mali prebiehať pod dohľadom archeológa v rámci záchranného archeologického výskumu.

- Je pravdepodobné, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou budú zistené archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. Bližšie údaje o arch. náleziskách v záujmovom území obce je možné poskytnúť na KPÚ v Nitre.

g/ Ochrana prírody

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

V k.ú. obce Jedľové Kostolany nie je evidované žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany (§ 12 zákona o ochrane prírody a krajiny). V prvom stupni ochrany sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti zákona (§ 3, §4, §5, §6, §7, §8, §9). Predmetom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny sú aj biotopy európskeho alebo národného významu nachádzajúce sa na území s prvým stupňom ochrany (zoznam chránených biotopov je uverejnený v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 24/2002 Z.z.). Do riešeného územia nezasahuje žiadne vyhlásené resp. navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu.

Podľa ÚPN VUC Nitrianskeho kraja v k.ú. sú evidované dve navrhované chránené územia: „Borisko“ a „Hlboká Dolina“.

Druhá ochrana sa vykonáva v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, vykonávacej vyhlášky a ďalších predpisov. Zoznam chránených druhov rastlín a živočíchov, druhov európskeho, národného významu a prioritných druhov je v príslušných prílohách vykonávacej vyhlášky. Evidenciu chránených druhov a starostlivosť o ne v riešenom území zabezpečuje ŠOP SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre, Správa CHKO Ponitrie v spolupráci so samosprávou a právnickými osobami hospodáriacimi v riešenom území.

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy. Ochrana drevín je vykonávaná v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

V zmysle Konceptie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky č. 2 (2008) - časti Krajinná štruktúra do riešeného územia zasahujú tieto prvky ÚSESu:

1. nadregionálneho významu
 - biocentrum - Včelár (NBC11) – jadro tvoria chránené územia NPR Včelár, PP Veľký Inovec
 - biokoridor Pohronskeho Inovca
2. regionálneho významu
 - biokoridor – Hostiansky potok s brehovými porastmi
 - biokoridor – rieka Žitava s brehovými porastmi
3. miestneho významu – Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky podľa KEP obce Jedľové Kostolany,

ochrana nerastného bohatstva

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon NR SR č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) a iné právne predpisy.

ochrana vodných zdrojov

Ochrana vôd a vodných zdrojov sa vykonáva podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 72/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), vyhlášky MŽP SR 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti.

ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných porastov a lesných pozemkov sa vykonáva v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

ochrana pôdných zdrojov

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia.

B.10 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

Civilná ochrana obyvateľstva

Ochrana obyvateľstva v prípade mimoriadnych udalostí je zabezpečená prostredníctvom schváleného plánu ukrytia obyvateľstva. V obci sa nachádza 63 jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne v suterénnych priestoroch rodinných a bytových domov s celkovou kapacitou 1050 osôb. V obci sa nenachádza úkryt vyššej kategórie. Kapacita existujúcich úkrytov prevyšuje súčasný počet obyvateľov obce.

Navrhujeme vybudovanie jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne s takou kapacitou, ktorá bude zodpovedať počtu obyvateľov. Navrhujeme vybudovanie aspoň jedného úkrytu vyššej kategórie v suterénnych priestoroch v budúcich rokoch budovaného viacbytového domu, resp. budovy občianskeho vybavenia.

Požiarna ochrana

V obci je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor ktorý má 54 členov. Je vybavený základnou hasičskou technikou – cisternovým automobilom T 148, Skriňovým automobilom AVIA a dvomi hasičskými striekačkami PS 12.. Technika je umiestnená v hasičskej zbrojnici pri Obecnom úrade. Tento hasičský zbor zabezpečuje protipožiarnu prevenciu, hasenie požiarov a záchranné akcie v obci.

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 7 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, v obci v ktorej je vybudovaný verejný vodovod a nie sú všade zriadené odberné miesta (nadzemný, podzemný hydrant alebo výtokový stojan - § 8 ods. 1), v návrhu územného plánu tento problém riešiť návrhom odberných miest i podľa prílohy č. 4 vyhlášky. Odberné miesta musia byť viditeľne vyznačené. Na základe § 9 ods. 5 citovanej vyhlášky obec ako právnická osoba, ktorá spravuje verejný vodovod, poskytuje.

Požiarne bezpečnosť objektov je riešená podľa Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 94/2004 Z.z. zo dňa 1. marca 2004. Základná technická norma, ktorá rieši požiarne bezpečnosť stavieb je STN 92 0400 Požiarne bezpečnosť stavieb, zásobovanie vodou a hasenie požiarov. Medzi jednotlivými objektmi musí byť dostatočná odstupová vzdialenosť proti prenosu požiaru na susedné objekty. Na požiarne nebezpečný priestor má vplyv druh stavby, rozmery objektu a otvorov v obvodovej konštrukcie, požiarne zaťaženie prípadne požiarne opatrenie na susedných objektoch.

Na protipožiarne zásah treba zriadiť prístupovú spevnenú cestu k objektom. Parametre tejto komunikácie musí vyhovieť aj pre prístup požiarnej techniky (šírka najmenej 3,5 m, a únosnosť na zaťaženie jednou nápravou vozidla musí byť najmenej 80 kN). Pri stavbách vyšších ako 9 metrov má byť zriadená aj nástupná plocha s napojením na prístupovú cestu. Ak stavba vyžaduje treba zriadiť aj ďalšie protipožiarne zariadenie do objektu.

Miestny vodovod slúži aj pre požiarne účely, preto musí byť navrhnutý a realizovaný podľa technickej normy STN 92 0400. Pre požiarne účely treba počítať s množstvom aspoň 6,7 l.s⁻¹ vody pre obytnú časť s IBV. Pre objekty občianskej vybavenosti (a výrobných objektov) treba počítať s množstvom nad 9,9 l.s⁻¹. Najväčšia vzájomná vzdialenosť vonkajších (podzemných) hydrantov je 120 metrov, pričom najväčšia vzdialenosť od objektov je 80 metrov. Pri ďalšom stupni projektovej prípravy treba rešpektovať požiadavky požiarnej ochrany pri návrhu vodovodov. Ak nie je zabezpečená požiarne voda z verejných alebo skupinových vodovodov, musí byť v blízkosti objektov dostatočný vodný zdroj aj pre požiarne účely. (Môžeme využiť aj studne - nie hlbšie ako 5 metrov alebo rieky, jazerá prípadne bazény.)

Za požiarne bezpečnosť objektov zodpovedá vlastník (užívateľ) stavby. Pri zabezpečení požiarnej bezpečnosti objektu treba postupovať podľa Zákona o ochrane pred požiarmi č. 562/2005 Z.z a vykonávacej vyhlášky.

Ochrana pred povodňami

Územie obce odvodňuje rieka Žitava, ktorá pramení v k. ú. Veľká Lehota a preteká južne od zastavaného územia obce. Severne od obce priberá z pravej strany tok Žitavicu prameniaku na úpätí vrchu Sokolec. Pri rybníkoch juhovýchodne od obce priberá z pravej strany malý potok Želenu a pri Mlyne priberá z pravej strany nepomenovaný potok prameniaki v obci. Západným okrajom k. ú. Jedľové Kostofany preteká Hostiansky potok. Vzhľadom na relatívne malú plochu povodí uvedených tokov, vysoký stupeň zalesnenia územia a relatívne hlboké korytá sa ich vybrežovanie nevyskytuje. Posledné zaznamenané vybreženie Žitavy je z roku 1974. V uplynulých rokoch sa však vyskytujú častejšie privalové dažde, ktoré môžu v budúcnosti zhoršiť povodňovú situáciu v obci.

Vodné stavy na vodomerných staniaciach alebo vodných nádržiach, podľa ktorých sa v obci vyhlasujú stupne povodňovej aktivity:

STAV BDELOSTI	
Nastáva	a) pri dosiahnutí vodného stavu alebo prietoku určeného v povodňovom pláne a pri stúpajúcej tendencii hladiny vody na vodnom toku, spravidla je to stav, keď voda vystúpi z koryta vodného toku a dosiahne päťu hrádze; na neohrádzovaných vodných tokoch, ak hladina stúpa a blíži sa k brehovej čiare b) očakávaním zvýšeného odtoku z topiaceho sa snehu podľa meteorologických predpovedí c) pri výskyte vnútorných vôd, ak je hladina vody v priľahlých vodných tokoch vyššia ako hladina vnútorných vôd
Pre obec	200 cm na moste pred obcou Jedľové Kostolány 70 cm na mostku Lipták Ladislav
Zaniká	a) pri poklese hladiny vodného toku pod úroveň stanovenú povodňovým plánom a ak má hladina vody klesajúcu tendenciu b) na neohrádzovaných vodných tokoch, ak voda klesne pod brehovú čiaru c) pri výskyte vnútorných vôd, ak je hladina vody v priľahlých vodných tokoch nižšia ako hladina vnútorných vôd a vnútorné vody možno odvádzať samospádom

STAV POHOTOVOSTI	
sa vyhlasuje	a) pri dosiahnutí vodného stavu alebo prietoku určeného v povodňovom pláne a pri stúpajúcej tendencii hladiny vody na vodnom toku; na neohrádzovaných vodných tokoch, ak hladina vody v koryte dosiahne brehovú čiaru a má stúpajúcu tendenciu, b) na začiatku topenia snehu, ak podľa predpovednej povodňovej služby možno očakávať rýchle stúpanie hladín vodných tokov, alebo pri očakávanom odchode ľadov c) pri výskyte vnútorných vôd, ak sa intenzívnym prečerpávaním vody dodrží maximálna hladina vnútorných vôd určená manipulačným poriadkom vodnej stavby
Pre obec	300 cm na moste pred obcou Jedľové Kostolány 100 cm na mostku Lipták Ladislav

STAV OHROZENIA	
sa vyhlasuje	a) pri dosiahnutí vodného stavu alebo prietoku určeného v povodňovom pláne; pri nižšom vodnom stave, ak na ohrádzovanom vodnom toku trvá stav pohotovosti 20 dní alebo ak začne premokať hrádza, prípadne nastanú iné neočakávané okolnosti, ktoré môžu spôsobiť škody; na neohrádzovanom vodnom toku, ak voda vystúpi z koryta vodného toku a môže spôsobiť škody b) odchode ľadov, ak je priame nebezpečenstvo tvorby ľadových zátaras, alebo ak sa zátarasy začali tvoriť c) výskyte vnútorných vôd, ak pri plnom využití kapacity čerpacej stanice a pri jej nepretržitej prevádzke voda stúpa nad maximálnu hladinu určenú manipulačným poriadkom vodnej stavby d) privalových vodách spôsobených extrémnou zrážkovou činnosťou a pri očakávanom postupe povodňovej vlny e) záplave územia pod vodnou stavbou, ktorú spôsobila porucha alebo havária zariadení vodnej stavby.
Pre obec	300 cm na moste pred obcou Jedľové Kostolány 100 cm na mostku Ladislav Lipták

V podmienkach obce Jedľové Kostolány je nebezpečenstvo povodní relatívne veľmi nízke. Vyplyva to z terénnych podmienok a zo skutočnosti, že rieka Žitava aj jediný väčší vodný tok pretekajúci v blízkosti zastavaného územia pretekajú hlbokými údoliami

a hlbokými korytami. Napriek týmto priaznivým skutočnostiam navrhujeme priebežnú údržbu a prehlbovanie korýt všetkých vodných tokov a vodných nádrží, čistenie od nánosov, vegetácie a iných nežiadúcich predmetov, ktoré môžu znižovať, alebo znemožňovať ich prietoknosť.

B.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Pre katastrálne územia (K. ú.) Jedľové Kostolany platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny 1. stupeň ochrany.

Vzhľadom na súčasný charakter krajiny je žiadúce udržať resp. zvýšiť ekologickú stabilitu územia nelesnou vegetáciou (verejnou zeleňou), a navrhnúť v riešenom území ekostabilizujúce prvky (biocentrá, biokoridory) miestneho významu v rámci katastra obce.

Krajina, scenéria, stabilita a ochrana.

Krajinná scenéria je typická kotlinou otvorenou z južnej strany a z ostatných svetových strán obklopená vrchmi. V okolí jadra obce je krajina odlesnená. Smerom k horizontom je porastená rozdrobenými lesmi a vo vyšších polohách súvislými lesnými masívmi. Juhovýchodnou časťou katastrálneho územia prebieha hlboké zalesnené údolie rieky Žitavy. Hrebeňové polohy strednej a severozápadnej časti územia sú čiastočne odlesnené – sú tu roztrúsené štále – a odtiaľ sú mimoriadne atraktívne diaľkové výhľady na všetky svetové strany. Najatraktívnejší je západný smer s výhľadom na hrady Hrušov a Jelenec, a tiež na Zobor nad Nitrou. V ostatných smeroch sú v dohľade pohoria Považský Inovec, Tribeč, Vtáčnik a Pohronský Inovec.

Z geomorfologického hľadiska patrí riešené územie do Karpatskej podsústavy a v jej rámci do Vnútorých Západných Karpát, ktoré sú zastúpené dvomi skupinami – skupinou jadrových pohorí, ktorú predstavuje Tribeč a skupinou sopečných pohorí, ktorú predstavuje Pohronský Inovec.

Ochrana prírody a krajiny, ÚSES

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu navrhujeme:

1. v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou zabezpečiť protieróznou ochranu pôdy vedením prvkov ÚSES a to najmä biokoridorov prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny, vlastné fyzické vytvorenie prvkov realizovať v zmysle zákona NR SR č. 330/1991 Z.z.,
2. odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako aj MÚSES),
3. revitalizovať skanalizované toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov, opatrenia treba realizovať v súlade s projektmi pozemkových úprav území,
4. vhodnými technickými, biologickými, ekologickými, ekonomickými a právnymi

- opatreniami prinavrátiť pôvodný charakter krajine v územiach dotknutých výraznou výstavbou (napr. pri vodných nádržiach) a ťažbou nerastných surovín (hliniská, štrkoviská, lomy) a území zasiahnutých nepriaznivými vplyvmi z priemyselnej činnosti,
9. pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálne možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi,
 10. regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, v lesných ekosystémoch rekreačný potenciál využívať v súlade s ich únosnosťou,
 11. zabezpečiť aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli prevedené na TTP, resp. nechať zarásť vlhkomilnou vegetáciou,
 12. zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu opustených ťažobní a lomov s cieľom ich začlenenia do prírodnej krajiny.
 13. rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny
 14. zohľadňovať pri umiestení činnosti na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie (proces posudzovanie EIA) a ich realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry navrhujeme:

podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb.

Ochrana prírody

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Cieľom je zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

Územná ochrana

V k.ú. obce Jedľové Kostolany nie je evidované žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany (§ 12 zákona o ochrane prírody a krajiny). V prvom stupni ochrany sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti zákona (§ 3, §4, §5, §6, §7, §8, §9). Predmetom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny sú aj biotopy európskeho alebo národného významu nachádzajúce sa na území s prvým stupňom ochrany (zoznam chránených biotopov je uverejnený v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 24/2002 Z.z.). Do riešeného územia nezasahuje žiadne vyhlásené resp. navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu. Podľa ÚPN VUC Nitrianskeho kraja v k.ú. sú evidované dve navrhované chránené územia.

Druhovú ochranu

Druhovú ochranu sa vykonáva v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, vykonávacej vyhlášky a ďalších predpisov. Zoznam chránených druhov rastlín a živočíchov, druhov európskeho, národného významu a prioritných druhov je v príslušných prílohách vykonávacej vyhlášky. Evidenciu chránených druhov a starostlivosť o ne v riešenom území zabezpečuje ŠOP SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre, Správa CHKO Ponitrie v spolupráci so samosprávou a právnickými osobami hospodáriacimi v riešenom území.

Ochrana drevín

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy. Ochrana drevín je vykonávaná v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu. V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

Cieľom je vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

V zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky č. 2 (2008) - časti Krajinná štruktúra, **do riešeného územia zasahujú tieto prvky ÚSESu:**

2. nadregionálneho významu

- biocentrum - Včelár (NBC11) – jadro tvoria chránené územia NPR Včelár, PP Veľký Inovec
- biokoridor Pohronského Inovca

2. regionálneho významu

- biokoridor – Hostiansky potok s brehovými porastmi
- biokoridor – rieka Žitava s brehovými porastmi

4. **miestneho významu** – Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky podľa KEP obce Jedľové Kostolany,

Návrh ochrany prírodných zdrojov

Ochrana nerastného bohatstva

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon NR SR č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) a iné právne predpisy. V riešenom území sa nachádza chránené ložiskové územie určené na ochranu výhradného ložiska keramických ílov. Ochranu zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave.

Ochrana vodných zdrojov

Ochrana vôd a vodných zdrojov sa vykonáva podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), vyhlášky MŽP SR č. 29/2005, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a nariadenia vlády SR č. 617/2004 ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných porastov a lesných pozemkov sa vykonáva v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Ochrana pôdnych zdrojov

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia.

KULTÚRNE DEDIČSTVO OBCE

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1075 v súvislosti s potokom Feniosaunica /Jedľová Štiavnica/. Oficiálne sa obec spomína v roku 1387 pod názvom Fenyeu - Koztholvan. V roku 1424 je uvádzaná ako Fenyew Kostolany /resp. Fenyo – Kosstolan/. V roku 1773 sa uvádza pod názvom Jedlowe Kostolany. Obec patrila hradu Hrušov, ktorý mal v chotári obce strážnu vežu /zvanú Turňa, Živánska, Zbojnícka veža, Castellum/, ktorej posádka kontrolovala v stredoveku dôležitú obchodnú cestu údolím Žitavy. Od 17 storočia patrila obec panstvu Topoľčianky.

Názov obce je pravdepodobne odvodený od prvého kostola, ktorý bol v tejto oblasti postavený. Podľa písomnej zmienky o fare kostol „Všechsvätých“ stál v obci už pred rokom 1332. Existujúci rím. kat. kostol pochádza z roku 1797 a je postavený v klasicistickom štýle.

Obec zaznamenala rozvoj už v 16. storočí. V roku 1537 tu existoval pivovar. V roku 1538 dostal Alexander Thurzo právo ťažiť v obci zlato a drevo. Ťažba zlata bola pokusne obnovená v 19. storočí. V Hlbokej pracovala v 18. storočí výnosná skláraň. V 18 storočí bolo na hranici katastrálnych území Obyce a Jedľové Kostolany objavené ložisko hnedého uhlia, ktoré sa s prestávkami a so zmenami majiteľov ťažilo až do roku 1949.

B.12 NÁVRH KONCEPCIE VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

- **DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE**
- **ENERGETIKA A TELEKOMUNIKÁCIE**
- **VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO**

DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE

1. Širšie dopravné vzťahy

Širšie dopravné vzťahy obce Jedľové Kostolany sú podmienené dopravnými väzbami na sídelnú štruktúru Nitrianskeho kraja. Základným druhom dopravy je cestná doprava.

V širších dopravných súvislostiach je hlavnou dopravnou tepnou v tejto oblasti cesta I. triedy I/65, ktorá zabezpečuje prepojenie v trase Nitra – Zlaté Moravce – Žiar nad Hronom.

Doplňujúcu dopravnú funkciu má cesta II/511, ktorá umožňuje pripojenie v smere na Zlaté Moravce na cestu I/65 a prepojenie na cestu I/64 v smere na Veľké Uherce.

Železničná trať obcou neprechádza, najbližšia železničná stanica je v okresnom meste Zlaté Moravce.

Obsluhu riešeného územia železničnou dopravou zabezpečuje železničná trať č. 141 Zlaté Moravce – Kozárovce, 151 Zlaté Moravce – Úľany nad Žitavou, 150 Úľany nad Žitavou – Hronská Dúbrava.

Letecká doprava s verejnou prepravou osôb sa na riešenom území nenachádza, najbližšie letisko je v Bratislave.

2. Prepravné vzťahy

Prepravné vzťahy sú orientované najmä na okresné mesto Zlaté Moravce a čiastočne aj na Nitru. Dopravné objemy sú sústredené na cestu I. triedy I/65. Vývoj motorizácie sa predpokladá v náraste stupňa automobilizácie do hodnoty 1:3,5 so zvýšením hybnosti obyvateľstva v individuálnej automobilovej doprave voči cestnej hromadnej doprave.

3. Cestná doprava

Cesta I. triedy I/65

Hlavný dopravný ťah pre riešené územie predstavuje cesta I. triedy I/65 v trase Nitra – Žiar nad Hronom. Cesta zabezpečuje prepojenie tejto časti územia jedným smerom na Nitru a ďalej na Bratislavu a v druhom smere na Žiar nad Hronom a ďalej na Banskú Bystricu. V riešenom území je cesta homogenizovaná na kategóriu C 11,5/80. Vo výhľade sa uvažuje s prebudovaním cesty I/65 na rýchlostnú komunikáciu R1.

Cesta III. triedy III/5114

Cesta III/06344 v trase križovatka s cestou II/511 Žitavany – Malá Lehota prechádza mimo zastavaného územia obce okrajom katastrálneho územia. Tvorí hlavné dopravné spojenie na cestnú sieť a je hlavnou dopravnou tepnou riešeného sídelného útvaru.

Cesta III/5114 je vybudovaná v kategórii C 7,5/60 v zmysle STN 73 6101, čo je aj jej výhľadová kategória.

Cesta III. triedy III/5115

Cesta III/5115 v trase križovatka s III/5114 – Jedľové Kostolany prechádza priamo zastavaným územím obce a ako komunikácia funkčnej triedy B3 tvorí cestný prieťah obcou.

Cesta III/5115 odbočuje úrovňovým križovaním z cesty III/5114 a je v trase jestvujúceho prietahu vybudovaná mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/60 v zmysle STN 73 6101, čo je aj jej výhľadová kategória, v zastavanom území v kategórii MOK 7,5/50 v zmysle STN 73 6110, výhľadové šírkové usporiadanie je v kategórii MZ 8/50.

Z hľadiska bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky navrhujeme preriešenie stykovej križovatky ciest III/5114 a III/5115 a následne k tomu rekonštrukciu premostenia toku Žitava.

Vývoj zaťaženia cestnej siete na vybranom úseku :

Cesta III/51104, sčítací profil 8 - 5000 v úseku Jedľové Kostolany - Obyce

	zaťaženie r. 1990	zaťaženie r. 1995	zaťaženie r. 2005
Celkový počet vozidiel	1544	1118	1686
Nákladné vozidlá	823	293	324
Osobné vozidlá	665	800	1350
Jednostopové vozidlá	56	25	12

Na ceste III/5115 nie je sčítací úsek, zaťaženie cesty III/5115 môžeme iba odvodiť z poklesu zaťaženia cesty III/5114 na nasledujúcom úseku.

Cesta III/51105 zaťaženie cesty rok 2005:

Celkový počet vozidiel	850
Nákladné vozidlá	110
Osobné vozidlá	736
Jednostopové vozidlá	4

V riešenom území sa výrazne uplatňuje všeobecný trend uprednostňovania individuálnej automobilovej dopravy pre ostatnými druhmi dopravy, čo vyplýva z porovnanie vývoja zaťaženia vybraného úseku vykazuje za sledovaných 15 rokov :

- Nárast celkového počtu vozidiel o 9 %
- Pokles nákladných vozidiel o 60 %
- Nárast osobných vozidiel až o 103 %
- Pokles jednostopových vozidiel o 79 %

Vývoj intenzity dopravy za posledných 15 rokov ukazuje na všeobecný pokles podielu nákladnej dopravy na skladbe dopravného prúdu (až o 60 %), ale výrazný vzostup intenzity osobnej dopravy, v tomto sčítacom profile nárast až o 103 %.

Vo vývoji motorizácie je predpoklad nárastu stupňa automobilizácie do hodnoty 1:3,5 so zvýšením hybnosti obyvateľstva v individuálnej automobilovej doprave voči cestnej hromadnej doprave. Prepravné vzťahy budú naďalej orientované najmä na cestu I/65 v smere na Nitru, Bratislavu a na Banskú Bystricu, v širších súvislostiach aj na cestu I/64.

Miestne komunikácie v zastavanom území

Funkčná trieda :

Všetky miestne komunikácie zatriedujeme v zmysle STN 73 6110 do funkčnej triedy C3 – obslužné komunikácie sprístupňujúce objekty a územia vo vnútri obytného útvaru.

Kategórie :

Súčasný stav: Cesty sú vybudované v nenormových kategóriách typu MOK v zmysle STN 73 6110. Vybudované sú v šírke vozovky od 2,50 do 5,50 m. Všetky miestne komunikácie majú asfaltový povrch, v dobe prieskumov však boli niektoré povrchy komunikácií značne poškodené. Na koncoch zaslepených miestnych komunikácií chýbajú obratiská.

Návrh :

Navrhujeme prebudovať všetky miestne komunikácie na normové kategórie v zmysle STN 73 6110 v šírkovom usporiadaní : MO 6,5/30 alebo MO 4,25/30, prípadne MOK 6,5/30 alebo MOK 3,75/30

Miestne komunikácie v rámci nových obytných plôch navrhujeme v šírkovom usporiadaní MO 6,5/30.

Miestne komunikácie mimo zastavaného územia

Ide o komunikácie, ktoré sprístupňujú jednotlivé miestne časti obce, zvané štále. Rozdeľujeme ich na spevnené asfaltové alebo štrkové cesty a nespevnené (poľné) cesty. Vzhľadom na ich rozsah a značnú veľkosť katastrálneho územia Jedľové Kostolany tvoria významnú časť miestnych komunikácií.

Súčasný stav : Komunikácie sú vybudované v kategórii MOK 3,75/30. Povrch týchto komunikácií je výrazne poškodený.

Návrh : Komunikácie sú vybudované ako jednopruhové obojsmerné komunikácie MOK 3,75/30, podľa STN 73 6110 musia byť cesty tejto kategórie opatrené výhybňami na vzdialenosť do 100 m. Vzhľadom na poškodený povrch je potrebné všetky miestne komunikácie mimo zastavaného územia rekonštruovať.

Účelové komunikácie

Ide o komunikácie, ktoré v zmysle zákona č. 193/1997 Zb. o pozemných komunikáciách sprístupňujú jednotlivé objekty s ostatnými pozemnými komunikáciami.

Nespevnená účelová komunikácia sprístupňuje v severnej časti obce objekt vodného zdroja. V návrhu sa uvažuje so spevnením tejto komunikácie.

Ostatné účelové komunikácie sú vybudované pre prístup na Poľnohospodárske družstvo a na sprístupnenie jednotlivých častí chotára. Slúžia takmer výlučne pre poľnohospodárske vozidlá.

Poľné cesty: Sú nespevnené komunikácie slúžiace najmä pre sprístupnenie jednotlivých častí chotára poľnohospodárskymi vozidlami.

4. Pešie komunikácie a priestranstvá

Súčasný stav : V obci nie sú vybudované žiadne súvislé pešie komunikácie ani pešie priestranstvá. Súvisí to aj s úzkymi uličnými priestormi a so značnou výškovou členitosťou obce.

Návrh : Navrhujeme vybudovanie peších komunikácií popri ceste III/5115 a dobudovanie peších komunikácií v centre obce ku kostolu a k existujúcim i navrhovaným budovám občianskej vybavenosti.

5. Statická doprava

Súčasný stav : Jestvujúce plochy využívané na parkovanie sú vybudované pri objektoch občianskej vybavenosti, pri bytovom dome a na pozemkoch rodinných domov

- v centrálnej časti obce pred objektmi potraviny a pohostinstvo 20 osobných automobilov
- priestor pri Materskej škôlke, kaderníctve, Obecnom úrade 20 osobných automobilov

- pri bytovom dome	6 osobných automobilov
- pri rodinných domoch na ich pozemkoch	210 osobných automobilov
Spolu	256 osobných automobilov

Návrh : Navrhujeme parkoviská podľa STN 73 6110

- parkovisko na prístupovej ceste k cintorínu	11 000 m ² /500	15 osobných automobilov
- parkovisko pri navrhovanej ploche občianskej vybavenosti v centre obce	80 návštevníkov/4	20 osobných automobilov
- parkovisko pri navrhovaných bytových domoch v centre obce	16 bytov	16 osobných automobilov
- parkovisko pri navrhovaných bytových domoch pri základnej škole	16 bytov	16 osobných automobilov
- parkovisko pri ihrisku	100 návštevníkov/4	25 osobných automobilov
- záchytné parkovisko v Brezove	30 bytov	30 osobných automobilov
- v navrhovanej zástavbe s rodinnými domami počítame s odstavením vozidiel v rámci jednotlivých RD na ich pozemkoch a v garážach	96 osobných automobilov	
Spolu		218 osobných automobilov

Celkom /súčasný stav + návrh - 256 + 218/ 474 osobných automobilov

6. Dopravné zariadenia

V obci nie sú vybudované žiadne dopravné zariadenia. Ani v návrhovom období sa so žiadnym dopravným zariadením nepočíta.

7. Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl a za nákupmi.

Prímestské linky SAD : v obci sú zriadené 2 autobusové zastávky prímestskej dopravy SAD na ceste III/5115. Linky prímestskej dopravy smerom od Zlatých Moraviec, odbočujú z cesty III/5114 na cestu III/5115 a vracajú sa naspäť na cestu III/5114. Dostupná vzdialenosť zastávok v obci je nad doporučenú vzdialenosť, ale vzhľadom na riedke osídlenie nie sú reálne ďalšie zastávky.

Autobusová linka premáva aj v smere na Malú Lehotu, kde sú autobusové zastávky na ceste III/5114.

Tento stav je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie do roku 2030, s postupným obnovovaním vozového parku.

8. Železničná doprava

Železničná trať obcou neprechádza, najbližšia železničná stanica je v okresnom meste Zlaté Moravce.

Obsluhu riešeného územia železničnou dopravou zabezpečuje železničná trať č.:

- 141 Zlaté Moravce – Kozárovce
- 151 Zlaté Moravce – Úľany nad Žitavou
- 150 Úľany nad Žitavou – Hronská Dúbrava.

Obsluha riešeného územia železničnou dopravou nie je významná.

9. Ochranné pásma dopravných trás

Cestné ochranné pásma

V zmysle Zák. č. 193/1997 Z. z. (cestný zákon) a Vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. majú cesty zaradené do cestnej siete v nezastavanom území ochranné pásmo vo vzdialenosti :

Cesty 3. triedy majú stanovené ochranné pásmo 20 m od osi vozovky

Miestne komunikácie mimo zastavaného územia majú

stanovené ochranné pásma15 m od osi vozovky

10. Dopravné závady

Líniové závady súčasný stav:

Za líniovú závalu považujeme

- nevhodné šírkové a priestorové usporiadanie miestnych komunikácií, zlý povrch vozovky

**Návrh : - miestne komunikácie vybudovať v návrhovom období na MK
v zmysle STN 73 6110**

**- dobudovať chodníky minimálne pozdĺž cesty III/5114 a chýbajúce chodníky
pozdĺž miestnych cestných komunikácií.**

Bodové závady súčasný stav:

Za bodové závady považujeme

- odbočenie z cesty III/511003 na cestu III/5115

Návrh : - prebudovať križovatku vo vyhovujúcom priestorovom usporiadaní

**- dobudovať dve nové zastávky hromadnej dopravy a chýbajúce odbočovacie
pruhy a nástupné plochy na zastávkach**

Civilná ochrana obyvateľstva:

Obec Jedľové Kostolany spadá do územného obvodu Okresného úradu Zlaté Moravce zaradeného do III. kategórie z hľadiska kategorizácie územia SR. Obyvateľstvo v riešenom území bude chránené v ochranných stavbách typu jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. V navrhovaných rodinných domoch budú vybrané vhodné podzemné alebo nadzemné priestory.

VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Povrchové a podzemné vody

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska spadá územie do povodia rieky Žitavy ktorá pramení v Pohronskom Inovci v obci Veľká Lehota, v nadmorskej výške 655 m. Tečie juhozápadným smerom a pri obci Dolný Ohaj ústí umelým kanálom do rieky Nitry. Celková dĺžka toku Žitava je 107,6 km a plocha jej povodia je 1235 km². Severne od obce priberá z pravej strany tok Žitavicu prameniacu na úpäť vrchu Sokolec. Pri rybníkoch juhovýchodne od obce priberá z pravej strany malý potok Želenu, ktorý pramení pod Drienovským štálom a pri Mlyne priberá z pravej strany nepomenovaný potok prameniaci v obci, odvádzajúci vodu z prameňa Sikáč. Západným

okrajom k. ú. Jedľové Kostolany preteká Hostiansky potok, s ľavostranným prítokom Modošský potok, ktorý ústí do Hostianskeho potoka mimo riešeného územia. Z ľavej strany priberá Žitava Osný potok prameniáci na severných svahoch Veľkého Inovca.

Vyhliáška MŽP SR č. 211/2005 zaraďuje rieku Žitava (č. toku 250, č. hydrologického povodia 4-21-13-001) a Hostiansky potok (č. toku 251, č. hydrologického poradia 4-21-13-008) medzi vodohospodársky významné toky.

Juhovýchodne od obce v údolí Žitavy sa nachádzajú tri rybníky. Ďalšie štyri rybníky sa nachádzajú severovýchodne od obce v lokalite Žiare na pravostrannom prítoku Žitavice. V rybníkoch ktoré sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku sú chované prevažne kapre.

Podzemné vody

V rôznych častiach riešeného územia sa nachádza niekoľko prameňov pitnej vody, ktoré sú upravené na studničky s prístreškami a slúžia na občerstvenie obyvateľom aj turistom. Najznámejšie a upravené sú: pod Pritkovou, na Lúčkach (Pri orieškoch), pod Stráňou, cestou na Brezov štál, pod Areálom zdravia a na Farskej lúke. V Hlbokej doline pod Macákovým vyviera výdatný prameň minerálnej vody, tento prameň sa nenachádza v zozname minerálnych prameňov evidovaných Ministerstvom zdravotníctva SR.

Do južného cípu riešeného územia zasahuje navrhovaná vodná nádrž Obyce. Západného okraja riešeného územia sa dotýka výhľadová vodná nádrž Hostie, ktorá je alternatívou nádrže Obyce. Obidve nádrže sú zakreslené v mape č. 3.

Zásobovanie pitnou vodou

V obci bol vybudovaný prvý verejný vodovod už v roku 1938, zdrojom vody bol prameň Napájadlo 1 s výdatnosťou 0,6 l.s⁻¹. Zásoboval vtedajšiu centrálnu časť obce z vodojemu nad kostolom s objemom 30 m³. V druhej polovici 20. storočia bol postupne rozširovaný súčasne s výstavbou v obci, so zachytávaním ďalších prameňov Napájadlo 2, výdatnosť 0,3 l.s⁻¹ a Napájadlo 3, výdatnosť 0,4 l.s⁻¹. V lokalite Stoky bol navrhovaný nový vodný zdroj HV-4 s výdatnosťou 2,2 l.s⁻¹ a pristavený nový vodojem nad kostolom 150 m³. Z nového vodného zdroja sú zásobované vodojemy nad kostolom a nad Drienkami. Z týchto vodojemov je zásobovaná centrálna časť obce, Mašírovce, Areál zdravia, Rybníky a Mlyn. Ďalší vodojem 30 m³ pre II. tlakové pásmo je vybudovaný Nad Drienkami, z ktorého je zásobovaná horná časť obce, Lukačovce (Hôrka), Drienky, Bošiakovce a Horné Lúčno. Samostatný vodovod má areál bývalého poľnohospodárskeho družstva so zachyteným prameňom s výdatnosťou 2,5 l.s⁻¹ a vodojemom 150 m³ v lokalite Nad Kazimírovým. Ostatné miestne časti (štále) sú zásobované pitnou vodou z miestnych studní. Vo všetkých častiach obce je v uplynulom období zaznamenaný nárast potreby pitnej vody. V centrálnej časti obce je to spôsobené výstavbou nových domov a dobudovaním kúpeľní a splachovacích WC v rámci rekonštrukcie existujúcich domov. V štáloch je to spôsobené intenzívnou prestavbou existujúcich domov na rekreačné chalupy a dobudovaním kúpeľní a WC. Existujúce studne a miestne vodovody už tomuto trendu nebudú postačovať.

V západnej časti katastrálneho územia obce sa nachádza prameň s výdatnosťou 3,0 l.s⁻¹ a vodojem, z ktorého je zásobovaná obec Hostie.

Zdroje vody

Vodný zdroj	Výdatnosť l.s ⁻¹	Výdatnosť po oprave l.s ⁻¹	Ochranné pásmo
Napájadlo 1	0,7 - 11,0	0,6	Vyhlasené spoločné

Napájadlo 2	0,3 - 15,0	0,3	PLVH 18-437/76-H ₁ -73 z 29.4.1976
Napájadlo 4	0,4 - 4,7	0,4	
HV - 4	2,5	2,2	
Spolu		3,5	

Prehľad zásobovania pitnou vodou podľa tlakových pásiem /TP/

Obec - štál	Počet obyvateľov							
	Súčasný stav 2008				Návrh rok 2030			
	I.TP	II.TP	vlastný zdroj	spolu	I.TP	II.TP	vlastný zdroj	spolu
Centrálna časť obce	700	69		769	1084	69		1153
Modoš			0	0			50	50
Mašírovce	0			0	16			16
Borisko I, II			0	0		60		60
Levasovská			0	0		45		45
Lukáčovce		75		75		205		205
Brezovo			0	0		100		100
Nemčeky			0	0		8		8
Bošiakov		1		1		16		16
Drienky		13		13		50		50
Horné Lúčno		8		8		40		40
Dolné Lúčno			6	6		20		20
Kazimírov			1	1	8			8
Areál zdravia	85			85	85			85
Uhliská			0	0		90		90
Rybníky	10			10	10			10
Mlyn	3			3	20			20
horárne			10	10			10	10
spolu	798	166	17	981	1223	505	258	1986

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody bol prevedený podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo 14. novembra 2006

Súčasný stav

I. tlakové pásmo

Bytový fond a občianska vybavenosť – počet obyvateľov 981

$$Q_p = (135 + 15) \times 798 = 119,70 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1,38 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_m = 119,70 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 2,0 = 239,40 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2,77 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_h = 239,40 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,8 = 430,92 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 4,99 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Posúdenie akumulácie

100 %	80 %	60 %
239 m ³ ·d ⁻¹	198 m ³ ·d ⁻¹	143 m ³ ·d ⁻¹

Súčasný vodojem 150 m³.d⁻¹ pre I. tlakové pásmo vyhovuje

II. tlakové pásmo

Bytový fond a občianska vybavenosť - počet obyvateľov 166

$$Q_p = (135 + 15) \times 166 = 24,90 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,29 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_m = 24,90 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 2,0 = 49,80 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,58 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_h = 49,80 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,8 = 89,64 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1,04 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Posúdenie akumulácie

100 %	80 %	60 %
50 m ³ .d ⁻¹	40 m ³ .d ⁻¹	30 m ³ .d ⁻¹

Súčasný vodojem 30 m³ vyhovuje.

Miestne časti (štále) Modoš, Borisko I, II, Levasovská, Nemčeky, Dolné Lúčno, Kazimírov, Uhliská a horárne sú zásobované z vlastných studní, čo už v súčasnosti nepostačuje pre zásobovanie prechodne bývajúcich obyvateľov (rekreantov). Brezovo má vybudovaný vlastný vodovod s vodojemom 8 m³, ktorý už v súčasnosti nepostačuje.

Poľnohospodárske družstvo má samostatný vodovod z vlastného vodného zdroja s cez vlastný vodojem, ktorý vyhovuje aj s rezervou pre súčasný stav.

Návrh zásobovania pitnou vodou

Západoslovenská vodárenská spoločnosť a. s. Nitra má vypracovanú dokumentáciu

„Región Zlaté Moravce odvedenie a čistenie odpadovej vody a zásobovanie pitnou vodou“ s vydaným územným rozhodnutím č. 535/2007 LK zo dňa 12. 9. 2007, kde sa uvažuje s napojením obce Jedľové Kostolany na Gabčíkovský diaľkovod vetva Nové Zámky - Nitra - Vráble cez vodojem Hostie do existujúceho vodojemu nad kostolom cez 2 čerpacie stanice a s využitím existujúceho vodovodného potrubia pri m. č. Mašírovce. Realizácia projektu je navrhovaná do roku 2030. Týmto riešením budú pokryté zvýšené nároky na pitnú vodu v I. tlakovom pásme - v centrálnej časti obce, v m. č. Mašírovce, v Areáli zdravia, v Rybníkoch, v Mlyne so športovým areálom, v navrhovanom priemyselnom parku a v m. č. Kazimírov.

Z vodojemu nad kostolom bude voda dodávaná do vodojemu nad Drienkami z ktorého bude aj naďalej zásobované II. tlakové pásmo centrálnej časti obce a miestne časti - Lukačovce (Hôrka), Drienky, Bošiakovce a Horné Lučno. Navrhujeme predĺženie vodovodného potrubia z m. č. Horné Lučno do m. č. Dolné Lučno. Navrhujeme tiež predĺženie vodovodného potrubia z m. č. Lukačovce (Hôrka) do m. č. Levasovská, Borisko I. a Borisko II. Toto napojenie je možné gravitačným spôsobom. V prípade nedostatočného tlaku vody v potrubí v hornej časti m. č. Levasovská navrhujeme v tomto mieste vybudovať dotlačiaciu stanicu.

V m. č. Brezovo navrhujeme rekonštrukciu existujúceho vodojemu zo súčasných 8 m³ na 30 m³. Týmto vznikne dostatočná akumulčná kapacita aj pri maximálnom stave prechodne ubytovaných rekreantov počas prázdnin a sviatkov.

V m. č. Modoš navrhujeme rekonštrukciu existujúcej obecnej studne na vnútorný objem 15 m³, čím sa zvýši trojnásobne jej akumulčná kapacita, ktorá pokryje spotrebu vody aj pri maximálnom stave prechodne ubytovaných rekreantov.

V rekreačnom areáli Uhlisko navrhujeme rekonštrukciu existujúceho vodného zdroja a vodojemu súčasne s rekonštrukciou celého areálu.

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody bol prevedený podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. z 14. novembra 2006

I. tlakové pásmo

Bytový fond a občianska vybavenosť – počet obyvateľov 1223

$$Q_p = (135 + 25) \times 1223 = 195,68 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2,26 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_m = 195,68 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,6 = 313,09 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 3,62 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_h = 313,09 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,8 = 563,56 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 6,52 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Návrh akumulácie

100 %	80 %	60 %
313 m ³ .d ⁻¹	250 m ³ .d ⁻¹	188 m ³ .d ⁻¹

Súčasný vodojem 150 m³ pre I. tlakové pásmo nevyhovuje, akumuláciu je potrebné zvýšiť prístavením nového vodojemu o 100 m³

II. tlakové pásmo

Bytový fond a občianska vybavenosť – počet obyvateľov 505

$$Q_p = (135 + 25) \times 505 = 80,80 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,93 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_m = 80,80 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,6 = 129,28 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_h = 129,28 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,8 = 232,70 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2,69 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Návrh akumulácie

100 %	80 %	60 %
129 m ³ .d ⁻¹	103 m ³ .d ⁻¹	77 m ³ .d ⁻¹

Súčasný vodojem 30 m³ nevyhovuje, akumuláciu je potrebné zvýšiť o 50 m³

Miestna časť Brezovo

Prechodné bývanie - 100 obyvateľov

$$Q_p = 135 \times 100 = 13,50 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,15 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_m = 13,50 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 2,0 = 27,00 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 3,10 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_h = 27,00 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 1,8 = 48,60 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 5,62 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Návrh akumulácie

100 %	80 %	60 %
27 m ³ .d ⁻¹	21 m ³ .d ⁻¹	16 m ³ .d ⁻¹

Súčasný vodojem 8 m³ nevyhovuje. Navrhujeme zvýšiť akumuláciu na 30 m³

Splašková kanalizácia

Obec Jedľové Kostolany nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Splaškové vody z domácností sú vypúšťané do žúmp a odtiaľ do miestnych tokov, alebo do prícestných otvorených a krytých kanálov.

Návrh splaškovej kanalizácie

V zmysle § 36 ods 3. zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2 000 ekvivalentných obyvateľov, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia, sa zabezpečí vypúšťanie komunálnych odpadových vôd podľa odseku 1 do 31. decembra 2015 a v aglomeráciách nad 10 000 ekvivalentných obyvateľov do 31. decembra 2010 podľa plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií.47)

Odvedenie splaškových vôd z centrálnej časti obce a z m. č. Lukačovce navrhujeme v súlade s vypracovanou dokumentáciou „Región Zlaté Moravce odvedenie a čistenie odpadovej vody a zásobovanie pitnou vodou“ gravitačným spôsobom s likvidáciou v navrhovanej obecnej ČOV južne od obce západne od cesty III/5115.

Vo všetkých miestnych častiach (štáloch) navrhujeme likvidáciu splaškových vôd v malých domových ČOV s využívaním prečistenej vody na polievanie záhrad, resp. jej vypúšťaním do miestnych tokov. Usadený kal navrhujeme vyvážať do obecnej ČOV.

Dažďová kanalizácia

Obec má vybudovanú dažďovú kanalizáciu pozdĺž cesty III. triedy a pozdĺž niektorých miestnych obslužných komunikácií, ktorá je zaústená do miestnych potokov.

Navrhujeme dobudovanie dažďovej kanalizácie aj v ostatných častiach obce a pred vypustením do miestnych tokov prečistiť odvádzanú vodu cez lapače ropných látok.

ENERGETIKA A TELEKOMUNIKÁCIE

Zásobovanie elektrickou energiou:

A/ Projektové podklady

B/ Širšie vzťahy

C/ Súčasný stav

D/ Ochranné pásma

E/ Energetická bilancia

F/ Zásady zásobovania elektrickou energiou

A/ Projektové podklady

Pri spracovaní prieskumov a rozborov sa vychádzalo z nasledovných podkladov:

- vlastný prieskum riešenej lokality
- konzultácia riešenia na ZSE Zlaté Moravce

B/ Širšie vzťahy

Riešeným územím prechádza vzdušné 22 kV vedenia č.247 a prepojovacie vedenie č.375

z ktorých sú odbočky k jednotlivým trafostaniciam.

C/ Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Obec Jedľové Kostolany a príslušné osady sú zásobované elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č.247 a 375 z ktorých sú prevedené VN prípojky k trafostaniciam.. Pre zásobovanie obce slúžia nasledovné stožiarové trafostanice:

TS 0024-001 - 250 kVA
TS 0024-002 - 100 kVA (Drienky)
TS 0024-003 – 100 kVA
TS 0024-004 – 100 kVA
TS 0024-005 – 250 kVA
TS 86495656 001 (Roľnícke družstvo)

Mimo obce sú ešte nasledovné trafostanice:

TS 0024-006 – 100 kVA (Teson)
TS 0024-007 – 60 kVA
TS 0024-008 – 75 kVA
TS 0024-009 – 100 kVA
TS 0024-010 - 100 kVA (Brezovo)
TS 0024-011 – 50 kVA
TS 0024-012 – 50 kVA (Uhliská, vo výstavbe)

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AlFe na betónových stĺpoch.

Vonkajšie osvetlenie je riešené výbojkovými svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16 mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia.

D/ Ochranné pásma

22 kV vedenie má ochranné pásmo 10 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.

E/ Navrhovaný stav

Navrhovaný urbanistický rozvoj riešeného územia, výstavba rodinných a bytových domov, výstavba novej občianskej vybavenosti, rozvoj drobného podnikania a služieb v budúcnosti vyvolá zvýšené nároky na odber elektrickej energie po kvalitatívnej a kvantitatívnej stránke.

Z hore uvedeného prehľadu jestvujúcich distribučných trafostaníc je zrejmé , že priamo v obci je k dispozícii 800 kVA elektrického príkonu.

Pri bilancovaní potrieb elektrickej energie sa vychádzalo z predpokladu , že v obci je v súčasnosti 304 bytov. V návrhu sa uvažuje , že do roku 2030 sa vybuduje 128 bytov v rodinných a bytových domoch a rozšíri sa aj občianska vybavenosť.

Keďže obec Jedľové Kostolany je plynofikovaná využitie elektrickej energie bude väčšinou na drobné elektrické spotrebiče do 16 A a osvetlenie.

NN rozvody v novo navrhovaných lokalitách výstavby rodinných a bytových domov budú prevedené zemným káblom zoslučkovým v rozpojovacích istiacich skriniach osadených pri okrajoch pozemkov rodinných domov. Z týchto skríň budú

napojené elektromerové rozvádzače rodinných domov, ktoré budú umiestnené v oplotení.

Napojenie nových domov v parcelných prielukách bude prevedené z jestvujúcich vzdušných NN rozvodov.

Verejné osvetlenie v novo navrhovaných lokalitách výstavby rodinných a bytových domov bude prevedené na oceľových osvetľovacích stožiaroch s výbojkovými svietidlami.

Pre zásobovanie priemyselného parku bude vybudovaná nová VN prípojka a kiosková trafostanica do 1000 kVA.

V súvislosti s premenou štálov na rekreačné osady navrhujeme jestvujúce trafostanice z ktorých sú tieto osady napojené, rekonštruovať podľa požiadaviek na zvýšený odber elektrickej energie od jednotlivých odberateľov.

F/ Energetická bilancia :

Podľa STN 332130 je maximálny súčasný výkon jedného bytu 7 kW. Pri koeficiente súčasnosti 0,2 bude potrebný výkon pre 304 bytov :

$$304 \times 7 \times 0,2 = 425 \text{ kW}$$

$$\text{Jestvujúca občianska vybavenosť (vrátane drobnej podnikateľskej sféry)} = 220 \text{ kW}$$

$$\text{Súčasný výkon spolu :} \quad 645 \text{ kW}$$

Potreba nárastu elektrického výkonu pre navrhovaný stav do roku 2030:

$$\text{Výkon pre 128 bytov:} \quad 128 \times 7 \times 0,30 = 269 \text{ kW}$$

$$\text{Nová občianska vybavenosť} = 65 \text{ kW}$$

$$\text{Nárast spotreby elektrickej energie pre navrhovaný stav spolu:} \quad 334 \text{ kW}$$

$$\text{Potrebný elektrický výkon pre navrhovaný stav bude:} \quad 979 \text{ kW}$$

=====

Pri účinníku 0,94 bude potrebný príkon transformátorov v roku 2030:

$$979: 0,94 = 1042 \text{ kVA}$$

Pre zabezpečenie tohto príkonu navrhujeme nasledovné riešenie:

- Jestvujúcu trafostanicu TS 0024-001 - 250 kVA rekonštruovať na 400 kVA resp. 630 kVA a vybudovať nové NN rozvody pre napojenie objektov občianskej vybavenosti a rodinných a bytových domov

- Jestvujúcu trafostanicu TS 0024-004 – 100 kVA rekonštruovať na 250 kVA a zvýšiť prierezy jestvujúceho vzdušného NN vedenia a vybudovať nové NN rozvody pre napojenie rodinných domov v lokalite Vyše kostola

- Jestvujúcu trafostanicu TS 0024-005 – 250 kVA rekonštruovať na 400 kVA a zvýšiť prierezy jestvujúceho vzdušného NN vedenia pre napojenie navrhovaných rodinných domov v lokalite Dráhy.
- Pre navrhovaný priemyselný park navrhujeme vybudovať novú VN prípojku a kioskovú trafostanicu o výkone do 1000 kVA.

Zásobovanie plynom

Plynové rozvody

Obec je plynofikovaná. Regulačná stanica plynu VTL/STL sa nachádza v obci Hostie. Zásobovací STL plynovod je vedený zo západnej strany popri štále Mašírovce do stredu obce.

Navrhujeme rozšírenie STL plynovodu do navrhovaných ulíc s rozvojovými plochami pre bývanie, občiansku vybavenosť a výrobu.

Zásobovanie teplom

Súčasný stav zásobovania teplom obce Jedľové Kostolany charakterizuje decentralizovaný spôsob zásobovania teplom a to hlavne samotné vykurovanie rodinných domov a objektov občianskej vybavenosti stacionárnymi a závesnými kotlami na zemný naftový plyn, ktorého rozvody sú v obci vybudované. Nakoľko centrum obec je plynofikované, nie je predpoklad nárastu počtu domácností využívajúcich elektrické vykurovanie. Iná situácia je v štáloch, ktoré nie sú plynofikované a nie je ani možné v budúcnosti s plynofikáciou počítať. Vykurovanie v štáloch je v súčasnosti riešené klasickým spôsobom, na tuhé palivo, alebo elektrickou energiou. **Tento spôsob vykurovania navrhujeme aj v budúcnosti. Zároveň navrhujeme využívať obnoviteľné zdroje energie /najmä veternú a slnečnú energiu, a tiež tepelné čerpadlá/.**

Spoje a telekomunikačné zariadenia

V riešenom území sú vybudované telekomunikačné siete. Pozdĺž ciest III/511003 a III/5115 prebieha trasa metalického telekomunikačného kábla smerom od obce Obyce, ktorý je zaústený do analógovej telefónnej ústredne v budove Slovenskej pošty. Zo smeru od obce Hostie je vybudovaný zemný diaľkový optický telekomunikačný kábel, ktorý je tiež zaústený do telefónnej ústredne v budove Slovenskej pošty. Pozdĺž cesty III/511003 prebieha aj diaľkový kábel medzi JE Mochovce a Žiarom nad Hronom.

V roku 2003 bolo ukončené uloženie miestnej telekomunikačnej siete do zemnej ryhy 300x600 mm v chráničke z PVC $\text{AE } 110 \text{ mm}$. Pre MTS boli použité káble TCEPKPFLE od dimenzie 200 x N0,4 až N0,4.

Miestne rozvody sú vedené popri miestnych komunikáciách. Účastnícke prípojky sú realizované vzdušnou trasou z drevených stĺpov. Prípojky sú ukončené v skrinkách ICAS na fasádach rodinných domov a objektoch občianskej vybavenosti.

Miestna telekomunikačná sieť v obci je vedená vzdušnými vedeniami a čiastočne káblovými rozvodmi. Telekomunikačným zemným káblom je napojený aj štál Brezovo.

V súčasnej dobe sa napája čoraz menej účastníkov z dôvodov rozširovania mobilnej telefónnej siete operátorov T-mobile, Orange a O₂. Doba od požiadavky pre napojenie po realizáciu telefónnej prípojky je minimálna. Existujúca sieť a kapacita telefónnej ústredne dáva možnosť pokrytia 100% požiadaviek na inštaláciu pevných liniek v častiach obce, kde sú telekomunikačné rozvody vybudované.

V navrhovaných uliciach v centrálnej časti obce navrhujeme rozšírenie telekomunikačnej siete zemnými káblami. V štáloch predpokladáme telekomunikáciu prostredníctvom mobilných operátorov. Navrhujeme výmenu analógovej ústredne za digitálnu.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu v obci Jedľové Kostolany je umiestnená v budove obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné. **Navrhujeme rozšírenie rozvodov miestneho rozhlasu do navrhovaných ulíc /v budúcnosti navrhujeme zrekonštruovať miestny rozhlas na bezdrôtový systém /.**

Káblová televízia

V obci nie je vybudovaný káblový televízny rozvod. Obec ani s jeho budovaním neuvažuje.

Rádiokomunikácie

V k. ú. Jedľové Kostolany sa nachádza základná stanica a rádioreléový bod ZM JDK mobilného operátora T- Mobile a. s. Bratislava. V najbližších 5. rokoch neplánuje výstavbu ďalších zariadení v riešenom území.

Civilná ochrana obyvateľstva

Obec Jedľové Kostolany spadá do územného obvodu Okresného úradu Zlaté Moravce zaradeného do III. kategórie z hľadiska kategorizácie územia SR. **Obyvateľstvo v riešenom území bude chránené v ochranných stavbách typu jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. V navrhovaných rodinných domoch budú vybraté vhodné podzemné alebo nadzemné priestory.**

B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Súčasný stav kvality životného prostredia riešeného územia je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity , ktoré možno rozdeliť na :

- primárne potencionálne bariérové prvky
- sekundárne potencionálne bariérové prvky

Primárne potencionálne bariérové prvky sú definované ako hmotné poloprirodzené a umelé antropogénne prvky, ktorých ekologická kvalita ohrozuje rozvoj života a podstatne obmedzuje rozvoj bioty.

V hodnotenom území sa vyskytujú tieto bariérové prvky:

- socioekonomické prvky z cestnej dopravy
- areály slúžiace poľnohospodárskej prvovýrobe
- skládky tuhého komunálneho odpadu

Sekundárne potencionálne bariérové prvky predstavujú negatívne dopady socioekonomických javov v krajine, pričom ich plošný rozsah a veľkosť nie je vždy možné vymedziť a prejavujú sa chemickou resp. fyzickou degradáciou:

- I. ovzdušia
- II. vôd
- III. pôd
- IV. vegetácie a živočíšstva
- V. stability krajiny.

Degradácia kvality ovzdušia.

Skúmané územie z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí medzi zaťažené oblasti a v najbližšom okolí sa nenachádza žiaden významný zdroj znečisťovania ovzdušia. Na území okresu nepracuje žiadna automatická monitorovacia stanica.

Trend vývoja emisií má v danom území mierne klesajúcu tendenciu. Je to zásluhou poklesu priemyselnej výroby, prechodu palivovej základne z tuhých palív na ekologickejší zemný plyn a tiež zásluhou novej sprísnenej legislatívy ochrany ovzdušia. Krajina oblasti Jedľových Kostolian má charakter kotliny s vysokým percentom zalesnenia a relatívne dobrým prúdením vzduchu, čo vytvára priaznivé podmienky pre rozptyl znečisťujúcich látok aj v budúcom období.

Na znečisťovaní ovzdušia okresu sa okrem malých zdrojov podieľa, stredných a veľkých zdrojov, ktoré spolu so znečisťovaním produkovaným z prostriedkov automobilovej dopravy zaťažujú ovzdušie tuhými znečisťujúcimi látkami, oxidmi síry, dusíka, uhlíka, organickými látkami, amoniakom a ťažkými kovmi.

Prieniku emisií na územie okresu Zlaté Moravce napomáhajú existujúce klimaticko - geografické pomery a globálne klimatické zmeny.

Kontaminácia vôd

Pravidelné sledovanie kvality povrchových a podzemných vôd vykonáva a každoročne vyhodnocuje SHMU. Monitorovacie programy v roku 2006 prešli zmenami, ktoré vyplynuli z požiadaviek legislatívy EÚ tzv. Rámcovej smernice o vodách č.2000/60 EC. Rámcová smernica bola transponovaná do Vodného zákona č.364/2004 Z.z. a Vyhlášky MŽP SR č. 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii.

Výsledky monitoringu spracované podľa nariadenia vlády č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd, a to princípom či daný ukazovateľ spĺňa alebo nespĺňa limitnú hodnotu NV.

Najviac znečisteným, sledovaným prítokom *Nitry* v roku 2007 bola *Žitava* v mieste odberu *Hul* (rkm 3,5). Limita NV prekročilo 12 ukazovateľov (RL, Cl⁻, N-NH₄, N-NO₂, RL-žíhané, P_{celkový}, termotolerantné koliformné baktérie, fekálne streptokoky, koliformné baktérie, sapróbny index biosestónu, celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta a do V. triedy kvality podľa STN bolo zatriedených 7 ukazovateľov (RL, merná vodivosť, Cl⁻, P-PO₄, bakteriálne znečistenie).

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku sa od roku 2007 vykonáva vo vymedzených útvaroch podzemných vôd a nie vo vodohospodársky významných oblastiach podľa Nariadenia vlády č. 354/2006 Z.z. V útvare puklinových a krasovopuklinových podzemných vôd Tribeča v oblasti povodia Váhu (č. SK200/150FP), do ktorého spadá riešené

územie je prekročená limitná hodnota Mn a v podzemnej vody sa vyskytujú polyaromatické uhľovodíky (fenantren a naft).

Z dostupných analýz vykonaných z lokálnych vodných zdrojov pre individuálne zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou možno skonštatovať, že podzemné vody viazané na prvý vodný horizont, sú ovplyvnené znečistením z osídlenia a poľnohospodárskou výrobou.

V rámci výstavby väčších parkovísk si v zmysle ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a Nariadenia vlády SR č. 296/2004 Z.z. navrhujeme výstavbu odlučovačov ropných látok na dažďovej kanalizácii odvádzajúcej vody z parkovísk do vodných tokov, alebo nepriamo do podzemných vôd.

Ohrozenie pôd.

Degradácia pôdy eróznymi procesmi je jedným z hlavných problémov poľnohospodárstva na Slovensku tým, že spôsobuje vytváranie nežiadúcich rýh a výmoľov, znižovanie hĺbky pôdneho profilu, stratu jemnozeme a živín, zhoršovanie textúry a štruktúry pôdy. V rámci riešeného územia nie je problém erózie vypuklý.

Riešené územie je charakteristické zvlneným pahorkatinným a vrchovinným reliéfom. Prejavuje sa tu mierny stupeň dažďovej povrchovej i veternej erózie, ktorej navrhujeme čiastočne až úplne zamedziť pomocou zmeny osevných postupov (napr. zvýšiť podiel d'ateľovín a častejšie zaraďovať protierózne postupy, vegetačné úpravy, výsadbu vetrolamu).

Ohrozenie vegetácie a živočíšstva.

Flóra a fauna riešeného územia sú ohrozované najmä primárnymi potencionálnymi bariérovými prvkami (intenzívna poľnohospodárska výroba, chemizácia, imisie). Urbanizačné vplyvy , vplyv poľnohospodárskej výroby a narušenie mozaikovosti krajinného prostredia nepriaznivo vplýva na zloženie populácií živočíchov, rastlín a vedie k ohrozeniu genofondu. Uvedené činitele znižujú odolnosť potenciál vegetácie natoľko, že dochádza v mnohých prípadoch k hynutiu živočíchov, najmä zničením ich biotopov, drevín i rastlín, ako i k ich poškodzovaniu abiotickými i biotickými činiteľmi. Ohrozenie rastlín a živočíchov sa nevymyká z celoslovenského priemeru. Spočíva najmä v rozširovaní kultúr a zastavanosti územia na úkor prirodzených biotopov živočíchov.

Navrhujeme prijať opatrenia na zlepšenie všetkých zložiek životného prostredia, predovšetkým na odstránenie znečisťovania vodných tokov.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Nakladanie s odpadmi

V roku 1993 bol prijatý „Program odpadového hospodárstva“ /POH/ SR, ktorý predstavoval základnú koncepciu odpadového hospodárstva v SR pre tri časové obdobia / 1993-1996, 1997-2000, 2000-2005/. V nadväznosti na POH SR boli vypracované programy odpadového hospodárstva krajov, okresov, pôvodcov odpadov a obcí. Vzhľadom na platnosť novej právnej úpravy v odpadovom hospodárstve od 1. 7. 2001, po nadobudnutí účinnosti zákona NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov / ďalej len „zákon o odpadoch/ bolo potrebné namiesto aktualizácie POH do roku 2000 vypracovať nové POH roku 2005, pretože v rámci novej právnej normy pre oblasť odpadového hospodárstva nastali záväzné zmeny okrem iného aj v oblasti programu odpadového

hospodárstva. V súlade s touto novou právnou úpravou odpadového hospodárstva bol vypracovaný POH SR do roku 2005, ktorý bol schválený vládou SR č. 180 zo dňa 27. 2. 2002. Následne boli vypracované krajské POH, okresné POH.

Z hľadiska odpadového hospodárstva v súlade s POH SR na roky 2006 – 2010 a zákonom o odpadoch navrhujeme sa zamerať na:

- zlepšovanie technického vybavenia obcí pre separovaný zber odpadov a to povinného separovaného zberu /opotrebované batérie a akumulátory, odpadové oleje, objemné odpady, oddelenie vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín, biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene, elektroodpadov z domácností/ a nepovinného separovaného zberu /papier, plasty, kovy, sklo, a od 1. 1. 2010 biologicky rozložiteľný odpad – odpad kuchynský, kaly a pod./
- zabezpečenie podmienok pre umiestnenie zariadení na krátkodobé skladovanie separovaných zložiek komunálnych odpadov ako aj iných odpadov produkovaných v lokalite a plošné rezervy pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou a využívaním odpadov
- zvyšovanie efektívnosti zberových systémov s väčším počtom separovaných zložiek komunálneho odpadu /napr. papier, sklo, kovy, plasty, biologicky rozložiteľné odpady/
- technicko-organizačné doriešenie systému zberu nebezpečných zložiek komunálnych odpadov, aby sa zabránilo ich ukladaniu na skládky ako súčasť zmesového komunálneho odpadu /odpad s kat. číslom 20 03 01 – zmesový komunálny odpad/
- zabránenie kontaminácie komunálnych odpadov problémovými látkami, ktoré zabraňuje ich materiálovému zhodnocovaniu
- dotriedňovanie a kompostovanie odpadov, podporovanie všetkých foriem materiálového zhodnocovania /domáce, komunitné/
- zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach.

Organizačné, technologické a výrobné opatrenia na zníženie vzniku odpadov:

Nadalej venovať pozornosť problematike prúdov odpadov a zamerať sa na elimináciu vzniku jednotlivých druhov odpadov.

Najväčší vplyv na vznik odpadov bude mať ekonomický rozvoj. Množstvo odpadov je možné ovplyvniť čistejšími technológiami a environmentálnym manažérstvom.

V súčasnosti vznikajúce množstvá odpadov v rámci obce Jedľové Kostolany ovplyvniť týmito organizačnými, technologickými a výrobnými opatreniami :

- obmedzovanie spotreby výrobkov s nízkou životnosťou /klasické žiarivky/
- zabezpečenie informovanosti obyvateľov obce o všetkých možnostiach obmedzenia vzniku odpadov / predovšetkým separácie či už odpadov zo stavebných činností a odpady z demolácií ale aj separácií iných zložiek z komunálnych odpadov/
- zavádzanie ekologicky nezávadných produktov

Opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov

Podľa § 5 ods 1 písm. d/ vyhlášky 283/2001 Z. z. sa do roku 2010 má znížiť množstvo skladovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 75% z celkového množstva rozložiteľných komunálnych odpadov

V budúcom období zabezpečovať nasledovné opatrenia:

- zhromažďovať biologicky rozložiteľný komunálny odpad zvlášť od ostatných odpadov
- separovať biologicky rozložiteľné zložky komunálnych odpadov a zabezpečiť ich kompostovanie v rámci obce
- využiť kompostovacie miesta poľnohospodárskeho družstva
- vypracovať systém evidencie nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch
- implementovať systém evidencie a kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch a tak znížiť jeho zneškodňovanie skladovaním

Opatrenia k dosiahnutiu cieľov POH okresu Zlaté Moravce

- zvýšiť celkové materiálové zhodnocovanie stavebných odpadov separáciou
- využiteľných zložiek / tehly, zemina/, a tým znížiť množstvo skladovaných stavebných odpadov
- znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu separovaním papiera, skla a PET fliaš
- biologicky rozložiteľné odpady zhodnocovať kompostovaním resp. skrmovaním domácimi zvieratami
- zvýšiť informovanosť občanov o možnej separácii zložiek komunálnych odpadov
- zvýšiť kontrolu pracovníkov zodpovedných za vedenie evidencie najmä čo sa týka presného a správneho vyplňovanie a zasielania evidenčných listov odpadu.

Na dosiahnutie skvalitnenia hospodárenia s odpadmi v Obci Jedľové Kostolany nakladanie s odpadmi smerovať do riešenia :

- separovaného zberu odpadov
- zhodnocovania odpadov
- zneškodňovanie odpadov

Zámery na vybudovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov alebo zariadení na iné nakladanie s odpadmi nie sú pre Obec Jedľové Kostolany pre nízku produkciu odpadov ekonomické. Spolupracovať preto s okolitými obcami na riešení problému s umelohmotnými nevratnými fľašami formou mletia a ich následného využitia, zamerať sa na separovanie odpadov, či už priamo v domácnostiach alebo vytvorením triediaceho dvora. Obec Jedľové Kostolany bude v budúcom období využívať všetky súčasné i nové možnosti uvedené POH okresu a kraja. Dobudovanie technickej infraštruktúry kraja sa okresu znamená predovšetkým vybudovať nové strediská na zber odpadov, dotriedňovacie zariadenia a skládky odpadov.

Navrhujeme rozšírenie a skvalitnenie systému separovaného zberu TKO, vybudovanie triediaceho dvora a kompostárne biologicky rozložiteľného odpadu pri hospodárskom stredisku PD AGRO HOSŤOVCE.

B.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Ochrana nerastného bohatstva

V riešenom území je vyčlenené Chránené ložiskové územie Jedľové Kostolany určené na ochranu výhradného ložiska keramických ílov , ktorého ochranu t. č. zabezpečuje organizácia Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava.

Hranice CHLÚ Jedľové Kostolany - Vyjadrenie ŠGÚDŠ v Bratislave, list č. 231.1-1586/2637/08, hranice CHLÚ sú súčasťou grafickej časti tohto územného plánu.

V riešenom území sa vyskytujú staré banské diela, ktoré navrhujeme rešpektovať a zabezpečiť proti vniknutiu neoprávnených osôb.

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon NR SR č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) a iné právne predpisy.

Ochrana vodných zdrojov

Ochrana vôd a vodných zdrojov sa vykonáva podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 72/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) , podľa Vyhlášky MŽP SR č.29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a podľa Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti.

Ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných porastov a lesných pozemkov sa vykonáva v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Ochrana pôdných zdrojov

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia.

B.15. VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU ATĎ.

V podmienkach Jedľových Kostolian sú vymedzené nasledujúce plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu:

- Areál Základnej školy
- Areál Materskej školy

- Areál rybníkov
- Celé oplotené územie zverníka
- Staré banské diela

B.16. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY /PP/ A LESNÝCH POZEMKOV /LP/ NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

Súčasťou spracovania územného plánu obce Jedľové Kostolany je i vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v zmysle vyhlášky Ministerstva poľnohospodárstva SR, č. 508 z roku 2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy atď.

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných uzáverov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde je spracované v textovej, tabuľkovej a mapovej časti, ktoré sa navzájom dopĺňajú.

Navrhované zámery sú v súlade so schváleným zadáním pre územný plán obce Jedľové Kostolany. Navrhované lokality vyplývajú z požiadaviek obce pre jej ďalší územný rozvoj a dotýkajú sa oblasti rozvoja bývania, výroby, dopravných zariadení občianskej a technickej infraštruktúry, a taktiež rekreácie a športu. Väčšina lokalít sa nachádza v rámci zastavaného územia. Návrhy lokalít sú na severnom a juhozápadnom okraji obce so zameraním výstavby pre vhodné využitie územia, konkrétne v severnej časti pre bývanie a juhovýchodnej časti pre rozvoj priemyselnej výroby.

V katastri obce sa nenachádza chránená pôda. Navrhované lokality majú 5. – 9. bonitnú skupinu.

Členenie katastrálneho územia:

Územie	Výmery v ha						Výmery v ha					
	orná pôda	chmeľnice	viniče	Ovocné sady	záhrady	TTP	poľnohospodárska pôda	lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy	ostatné plochy	celková výmera
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Katastrálne územie Jedľové Kostolany	98	0	0	0	42	903	1043	1576	18	80	12	2729

Hlavným užívateľom poľnohospodárskej pôdy je PD AGRO HOSŤOVCE, s.r.o.. Celková výmera katastrálneho územia obce je 2729 ha, z toho lesný fond 1576 ha, poľnohospodárska pôda 1043 ha.

Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávne porasty o rozlohe 903 ha, orná pôda 98 ha a záhrady 42 ha.

V území nie sú žiadne lokality viníc. V dotknutom území nie sú vybudované závlahy ani odvodnenia. Taktiež sa nové lokality so stavebnými zámermi nedotýkajú chránených území.

Charakteristika stavebných zámerov.

Celé riešené územie obce Jedľové Kostolany tvorí jeden kataster. Navrhované zábery sú nasledovné :

Lokalita č. 1 – v zastavanom území

Miesto lokality : južná časť obce – školská záhrada
Druh výstavby : bývanie - bytové domy
Rozloha lokality : 0,32 ha
Záber PP : 0,32 ha
Druh pozemku : TTP
BPEJ : I/0771342
Bonitná skupina : 5
Užívateľ : obec

Lokalita č. 2 – v zastavanom území

Miesto lokality : západná časť obce - parcelné prieluky
Druh výstavby : bývanie – rodinné domy
Rozloha lokality : 0,30 ha
Záber PP : 0,30 ha
Druh pozemku : záhrada
BPEJ : I/0771332
Bonitná skupina : 5
Užívateľ : súkromné

Lokalita č. 3 – v zastavanom území

Miesto lokality : severozápadná časť obce - parcelné prieluky
Druh výstavby : bývanie – rodinné domy
Rozloha lokality : 2,38 ha
Záber PP : 1,58 ha, 0,8 ha
Druh pozemku : záhrady
BPEJ : I/0792782, 0765443
Bonitná skupina : 9, 6
Užívateľ : súkromné

Lokalita č. 4 – v zastavanom území

Miesto lokality : Na dráhach - severovýchodná časť obce - parcelné prieluky
Druh výstavby : bývanie – rodinné domy
Rozloha lokality : 4,97 ha
Záber PPF : 2,49 ha, 2,48 ha
Druh pozemku : záhrady
BPEJ : 0765442, 0782672
Bonitná skupina : 6, 9
Užívateľ : súkromné

Lokalita č. 5 – v zastavanom území

Miesto lokality : Nad kostolom

Druh výstavby : bývanie – rodinné domy a prístup. komunikácia
Rozloha lokality : 1,78 ha
Záber PP : 0
Druh pozemku : TTP
BPEJ : 0765442
Bonitná skupina : 6
Užívateľ : súkromné

Lokalita č. 6 – v zastavanom území

Miesto lokality : východná časť centra obce
Druh výstavby : bývanie - rodinné domy, bytové domy a občianska vybavenosť
Rozloha lokality : 2,24 ha
Záber PP : 1,22 ha, 1,02 ha
Druh pozemku : záhrady
BPEJ : 0771332, 0771542
Bonitná skupina : 5, 7
Užívateľ : súkromné

Lokalita č. 7 – mimo zastavaného územia

Miesto lokality : južná okrajová časť obce
Druh výstavby : šport - šatne a ihrisko
Rozloha lokality : 0,32 ha
Záber PP : 0,32 ha
Druh pozemku : TTP
BPEJ : 0706025
Bonitná skupina : 5
Užívateľ : obec/r. k. cirkev

Lokalita č. 8 – mimo zastavaného územia

Miesto lokality : juhovýchodne od obce
Druh výstavby : plocha pre priemyselný park
Rozloha lokality : 4,08 ha
Záber PPF : 0,80 ha, 3,28 ha
Druh pozemku : orná pôda
BPEJ : 0771542, 0782672
Bonitná skupina : 7, 9
Užívateľ : PD AGRO HOSŤOVCE

Lokalita č. 9 – mimo zastavaného územia

Miesto lokality : južne od obce
Druh výstavby : plocha pre ČOV
Rozloha lokality : 0,42 ha
Záber PPF : 0,42 ha
Druh pozemku : orná pôda
BPEJ : 0771342
Bonitná skupina : 5
Užívateľ : súkromné

Urbanistické zdôvodnenie: Lokality č. 1, 2, 3 a 4 sú parcelné prieluky v existujúcich rozostavaných uliciach vo vnútri hranice zastavaného územia obce. Lokality č. 5, 6 sú záhrady a TTP tiež vo vnútri zastavaného územia obce. Lokalita č. 7 je TTP. Lokalita č. 8 predpokladá záber poľnohospodárskej pôdy pre priemyselný park. Lokalita bezprostredne nadväzuje na existujúci výrobný areál PD AGRO HOSŤOVCE. Jedná sa o jedinú plochu na riešenom území vhodnú na rozvoj podnikateľských aktivít, ktorá nebude nepriaznivo ovplyvňovať obytné

prostredia obce a je možné ju bezproblémovo napojiť na existujúci dopravný systém a technickú infraštruktúru obce. Lokalita č. 9 predpokladá záber poľnohospodárskej pôdy pre obecnú ČOV.

Celkový záber poľnohospodárskej pôdy je..... 16,83 ha.

Súhrnné zhodnotenie navrhovaných stavebných zámerov.

Pre ďalší územný rozvoj obce Jedľové Kostolany je pre nové funkčné využitie územia navrhovaných celkom 9 nových stavebných zámerov. Z toho šesť sa nachádza vo vnútri hranice zastavaného územia vymedzeného k 1. 1. 1990 a tri sa nachádzajú mimo tejto hranice. Ich zastúpenie je nasledovné:

Funkcia	záber PP v zastavanom území v ha	%
Bývanie v bytových domoch	0,32	
Bývanie v rodinných domoch	11,68	
Spolu	12,00	100,0

Funkcia	záber PP mimo zastavaného územia v ha	%
Výroba	4,10	84,6
Šport	0,32	6,6
ČOV	0,41	8,8
Spolu	4,83	100,0

PREHĽAD STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE V RÁMCI ÚPN OBCE JEDĽOVÉ KOSTOLÁNY

Žiadateľ (obstarávateľ ÚPD): Obec Jedľové Kostolány

Spracovateľ: Ing. arch. Anton Supuka

Kraj: Nitra

Obvod: Zlaté Moravce

Dátum : IV. 2009

Tabuľka č. 1

Lok. č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ Poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliór. zariadenia. (závlahy, odvodnenie)	Časová etapa realizácie
				spolu v ha	Z toho				
					Skupina BPEJ	Výmera (v ha)			
1	Jedľové Kostolány	Bývanie v bytových domoch	0,32	0,32	5	0,32	súkromné	-	Do r. 2010
2	Jedľové Kostolány	Bývanie v rodinných domoch	0,30	0,30	5	0,30	súkromné	-	Do r. 2010
3	Jedľové Kostolány	Bývanie v rodinných domoch	2,38	2,38	9 6	1,58 0,80	súkromné	-	Do r. 2010
4	Jedľové Kostolány	Bývanie v rodinných domoch	4,97	4,97	6 9	2,49 2,48	súkromné	-	Do r. 2012
5	Jedľové Kostolány	Bývanie v rodinných domoch	1,78	1,78	6	1,78	súkromné	-	Do r. 2012
6	Jedľové Kostolány	Bývanie v bytových a rodinných domoch + občianska vybavenosť	2,24	2,24	5 7	1,22 1,02	súkromné	-	Do r. 2012
7	Jedľové Kostolány	šport	0,32	0,32	5	0,32	obec	-	Do r. 2015
8	Jedľové Kostolány	Priemyselná výroba	4,10	4,10	7 9	0,80 3,28	PD AGRO HOSTOVCE	-	Do r. 2015
9	Jedľové Kostolány	Čistiareň odpadových vôd	0,42	0,42	5	0,42	obec, r.k. cirkev	-	Do r. 2020
Spolu			16,83	16,83		16,83			

Ochrana lesných pozemkov

Riešením tohto územného plánu nie sú dotknuté lesné pozemky. Rešpektované je ochranné pásmo lesa pri navrhovanej zástavbe 50 m od okraja lesných porastov.

B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Riešenie územného plánu vychádza z historicky založenej urbanistickej štruktúry ktorá je charakteristická hromadnou formou zástavby s dostavanými, resp. rozostavanými ulicami orientovanými rôznymi smermi podľa terénnych daností. Osobitnými priestorovými prvkami sú štále roztrúsené po celej ploche katastra.

Historickou dominantou v panoráme obce je objekt kostola. Novšími dominantami sú objekty Kultúrneho domu a Základnej školy. Plošnú dominantu predstavuje poľnohospodársky výrobný areál. Rešpektovaná je založená uličná sieť, charakter architektúry a prírodné danosti. Doplnené boli parcelné prieluky a po ich zastavaní je rozvoj obce riešený predĺžením založených ulíc, resp. využitím veľkých záhrad. Posilnená je funkcia bývania formou bytových aj rodinných domov a dokompletovaná je chýbajúca občianska vybavenosť. Doplnená je výrobná funkcia o intenzifikáciu existujúcej výrobnéj plochy a o novú plochu priemyselného parku nadväzujúcu na existujúci výrobný areál. Rozšírené sú možnosti športu dokompletovaním existujúceho ihriska a riešený je rozvoj rekreácie v existujúcich areáloch (Areál zdravia a Uhliská) a v miestnych častiach (štáloch) Modoš, Mašírovce, Borisko I. a II., Levasovská, Lukáčovce, Brezovo, Nemčky, Bošiakov, Drienky, Horné Lučno, Dolné Lučno, Rybníky, Kazimírov. Riešené je aj zintenzívnenie pohybovej formy rekreácie.

V dopravnom systéme sú odstránené bodové závady a riešené je zlepšenie smerových a šírkových parametrov ciest II. a III. triedy i miestnych komunikácií, včítane komunikačného systému sprístupňujúceho štále. Riešené je rozšírenie siete peších komunikácií i cyklistických trás. Zvýšený je počet parkovacích miest a riešené je dobudovanie zastávok hromadnej dopravy.

V technickom vybavení obce je riešené vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV, rozšírenie vodovodnej siete a napojenie na diaľkovod Gabčíkovo, rozšírenie elektrickej rozvodnej siete, plynovodnej a telekomunikačnej siete.

Riešené je zlepšenie stavu životného prostredia, skvalitnenie odpadového hospodárstva, zvýšenie ekologickej stability riešeného územia. Osobitná pozornosť je venovaná skvalitneniu obytného prostredia a centrálnemu priestoru obce.

Riešený je ekonomický rozvoj obce vytvorením nových pracovných miest, čím sa zvýši kúpyschopnosť obyvateľov aj jeho stabilizácia v obci.

Územný plán je riešený na princípe rešpektovania zásad trvalo udržateľného rozvoja.

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE JEDĽOVÉ KOSTOLANY

1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA
2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA
3. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA
4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA
5. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE ZACHOVANIE KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV, PRE OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, PRE VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENE
6. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE
8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ
9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY A NA VYKONANIE ASANÁCIE
10. URČENIE ÚZEMÍ PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARAŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY
11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB
12. SCHÉMA ZÁVÄZNEJ ČASTI A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

- Rešpektovať schválenú hranicu zastavaného územia a ďalší rozvoj obce riešiť prednostne v súčasných hraniciach a dostavbou voľných stavebných pozemkov.
- Rešpektovať všetky vymedzené a navrhované ochranné pásma
- Návrhom dosadby stromovej a krovinnej vegetácie – pozdĺž vodných tokov a ciest zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia.
- Výstavbu obytných objektov v blízkosti výrobných budov realizovať iba v prípade, ak výrobné prevádzky nebudú negatívne ovplyvňovať obytnú funkciu dotknutého územia
- Objekty pre dočasné ubytovanie /penzióny, bungalovy a pod./ je možné umiestňovať do súvislej bytovej zástavby len na základe súhlasu obyvateľov susedných objektov
- Zberné strediská separovaného zberu odpadov riešiť v detaile tak, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvňovaniu obytnej zóny hlukom. V prípade umiestnenia v súvislej obytnej zástavbe, je potrebný súhlas dotknutých obyvateľov

2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA

Pri umiestňovaní stavieb dodržať tieto zásady a regulatívy:

1. Uličné čiary pri dostavbe parcelných prielok sú stanovené priamkou medzi uličnými nárožiami fasád existujúcich susediacich domov na oboch stranách stavebného pozemku.
2. Uličné čiary pri dostavbe ulíc sú stanovené priamkou medzi uličnými nárožiami fasád posledných dvoch domov stojacich v ulici.
3. Uličné čiary v novo navrhnutých uliciach sú stanovené 6 m od okraja navrhnutej uličnej komunikácie.
4. Výšková hladina zástavby je určená priamkou medzi hrebeňmi striech susediacich domov, resp. posledného domu v ulici.
5. Vzďialenosť domov od susedov je daná stavebným zákonom a musí byť dodržaná.
6. Pri umiestňovaní nových objektov musia byť dodržané všetky ochranné pásma (VN vedení, plynovodu, telekomunikačných káblov, trafostaníc, vodovodu, vodných zdrojov, kanalizácie, cintorínov, hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho podniku a vodných tokov).
7. Do obytnej zóny nie je možné umiestňovať žiadne podnikateľské aktivity, ktoré môžu svojou činnosťou zhoršovať životné prostredie hlukom, prachom, zápachom /napr. stolárske dielne, autoklampiarstva a pod./.
8. Vylúčiť chov hospodárskych zvierat ako predmet podnikania z obytnej zóny obce. Pre vlastnú potrebu obmedziť chov domácich zvierat maximálne v počtoch stanovených v „Zásadách chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a v extraviláne obcí Slovenskej republiky“ vydané Ministerstvom pôdohospodárstva SR v októbri 1992.
9. Z dôvodu dodržania hygienického ochranného pásma cintorína nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely ležiace bližšie ako 50 m od oplotenia cintorína.
10. Z dôvodu dodržania ochranného pásma vedení vysokého napätia a trafostaníc nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely, cez ktoré tieto elektrické vedenia prechádzajú

alebo sú na nich vybudované trafostanice a ani parcely a ich časti, ktoré sa nachádzajú bližšie ako 20 m od krajného vodiča VVN, 15 m od krajného vodiča VN vedení a 10 m od trafostaníc.

11. V zmysle § 30 zákona č 143/1998 Z.z. o civilnom letectve je potrebný súhlas Leteckého úradu SR na stavby vysoké 100 m a viac nad terénom ; na stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m nad okolitú krajinu ; zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice ; zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

- *Podiel možného zastavania je daný disponibilnými pozemkami. Vzhľadom na skutočnosť, že podiel bytových domov je nízky a že sa jedná prevažne o zástavbu rodinnými domami a objektmi občianskej vybavenosti, nebude na konci návrhového obdobia dosiahnutý prípustný podiel zastavania územia.*
- *Podobná situácia je aj v únosnosti zastavania územia. Zastavaná plocha objektmi, komunikáciami a technickými zariadeniami sa bude na konci návrhového obdobia pohybovať okolo 25 %. 75 % budú tvoriť záhrady, verejná zeleň a ostatná nezastavaná plocha.*

3. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA

1. Nové objekty občianskeho vybavenia umiestňovať iba na pozemky určené týmto územným plánom
2. Súbežne s realizáciou a rekonštrukciou objektov občianskeho vybavenia zrealizovať parkové úpravy v ich okolí a vytvárať tak dôstojné kultúrno-spoločenské a odpočinkové priestory vo všetkých častiach obce
3. Architektonické stvárnenie objektov občianskeho vybavenia a ich podlažnosť prispôbiť okolitej zástavbe
4. Prípustné je umiestňovať prevádzky obchodu a služieb aj v prízemíach rodinných domov v centrálnej časti obce

4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

1. Rešpektovať nadradené komunikácie - cestu III. triedy prechádzajúcu zastavaným územím obce a vybudovať pozdĺž nej obojstranné chodníky.
2. Vybudovať novú uličnú sieť miestnych komunikácií pre sprístupnenie navrhovaných bytových domov, rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti a plôch pre podnikateľské aktivity. Nové miestne komunikácie zrealizovať v zásade v kategórii MO 8/40 alebo v odvodenej kategórii MO 7/30.
3. V novej uličnej sieti vybudovať všetky inžinierske siete.
4. Vybudovať aj na miestnych komunikáciách výbočiská pre autobusové zastávky a výhybne pre motorové vozidlá na komunikáciách vedúcich do štálov
5. Postupne dobudovať chodníky vedľa všetkých navrhovaných miestnych

obslužných komunikácií kategórie MO 8/30 a MO 8/40 v zmysle príslušných právnych predpisov (STN 73 6110)

6. Na konci slepých ulíc vybudovať obratiská
7. Dobudovať zastávky hromadnej dopravy tak, aby zodpovedali príslušnej STN
8. Vybudovať nové odstavné a parkovacie plochy
9. Vybudovať prívod vody z diaľkovodu Gabčíkovo do vodojemu Hostie a prepojenie na obecný vodovod Jedľové Kostofany cez dve čerpacie stanice.
10. Vybudovať verejný vodovod v zastavanej časti obce a v štáloch Dolné lučno, Levasovská - včítane dotlačacej stanice, Borisko I. a II.
11. Zvýšiť akumuláciu kapacitu vodojemov Nad kostolom o 100 m³, Nad Drienkami o 50 m³, Nad Brezovom na 30 m³ a obecnej studne v Modoši na 15 m³.
12. Vybudovať verejnú kanalizáciu v centrálnej časti obce včítane obecnej ČOV a kanalizáciu vo všetkých štáloch včítane malých ČOV.

5. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE ZACHOVANIE KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV, PRE OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, PRE VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENE

Zásady ochrany kultúrneho dedičstva:

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR sú zapísané tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

Pred kostolom sa nachádza **socha sv. Jána Nepomuckého** z roku 1823, č. ÚZPF 1441/0 p. č. 295, z druhej polovice 18. storočia, klasicizmus..

V lese nad cestou smerom na Veľkú Lehotu sa nachádza **ruina Veže strážnej** tzv. Živánska veža/, číslo ÚZPF 1440/0 p. č. 1954/1, z 15. storočia, gotika.

V súpise pamiatok na Slovensku, zv. I. str. 521, Obzor Bratislava 1967 sú zapísané tieto pamätihodnosti:

Obec: Jedľové Kostofany Miestna časť	Pamiatkový objekt	Bližšie určenie	Zaužívaný názov	Ulica
Brezovo-štál	kaplnka	r.k.		
Jedľové Kostofany	dom ľudový			Č. 235
Jedľové Kostofany	dom ľudový			Horné Lúčno
Jedľové Kostofany	kaplnka	r.k. sv. Urbana , vo viniciach, neskorobaroková z roku 1766, prestavaná v roku 1938		
Jedľové Kostofany	božie muky	r.k. malé murované pilierové stavby z pol. 19. storočia		
Jedľové Kostofany	kostol	r.k. Všetechsvätých , klasicistický z roku 1797, neskoršie upravený		

Zásady ochrany kultúrneho dedičstva:

- **Chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami**
- **Zabezpečiť primeranú údržbu okolia kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami**

Okrem vyhláseného a zapísaného pamiatkového fondu môže obec chrániť regionálne kultúrne hodnoty vytvorením a odborným vedením **evidencie pamätihodností** v zmysle § 14 ods. 4 pamiatkového zákona.

OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Pre katastrálne územia (K. ú.) Jedľové Kostofany platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny 1. stupeň ochrany.

Vzhľadom na súčasný charakter krajiny je žiadúce udržať resp. zvýšiť ekologickú stabilitu územia nelesnou vegetáciou (verejnou zeleňou), a navrhnúť v riešenom území ekostabilizujúce prvky (biocentrá, biokoridory) miestneho významu v rámci katastra obce.

Krajina, scenéria, stabilita a ochrana.

Krajinná scenéria je typická kotlinou otvorenou z južnej strany a z ostatných svetových strán obklopená vrchmi. V okolí jadra obce je krajina odlesnená. Smerom k horizontom je porastená rozdrobenými lesmi a vo vyšších polohách súvislými lesnými masívmi. Juhovýchodnou časťou katastrálneho územia prebieha hlboké zalesnené údolie rieky Žitavy. Hrebeňové polohy strednej a severozápadnej časti územia sú čiastočne odlesnené – sú tu roztrúsené štále – a odtiaľ sú mimoriadne atraktívne diaľkové výhľady na všetky svetové strany. Najatraktívnejší je západný smer s výhľadom na hrady Hrušov a Jelenec, a tiež na Zobor nad Nitrou. V ostatných smeroch sú v dohľade pohoria Považský Inovec, Tribeč, Vtáčnik a Pohronský Inovec.

Z geomorfologického hľadiska patrí riešené územie do Karpatskej podsústavy a v jej rámci do Vnútorých Západných Karpát, ktoré sú zastúpené dvomi skupinami – skupinou jadrových pohorí, ktorú predstavuje Tribeč a skupinou sopečných pohorí, ktorú predstavuje Pohronský Inovec.

Ochrana prírody a krajiny, ÚSES

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu:

1. v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou zabezpečiť protieróznou ochranu pôdy vedením prvkov ÚSES a to najmä biokoridorov prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny, vlastné fyzické vytvorenie prvkov realizovať v zmysle zákona NR SR č. 330/1991 Z.z.,
2. odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako aj MÚSES),
3. revitalizovať skanalizované toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu

domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov, opatrenia treba realizovať v súlade s projektmi pozemkových úprav území,

4. vhodnými technickými, biologickými, ekologickými, ekonomickými a právnymi opatreniami prinavrátiť pôvodný charakter krajiny v územiach dotknutých výraznou výstavbou (napr. pri vodných nádržiach) a ťažbou nerastných surovín (hliniská, štrkoviská, lomy) a území zasiahnutých nepriaznivými vplyvmi z priemyselnej činnosti,
9. pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálne možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi,
10. regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, v lesných ekosystémoch rekreačný potenciál využívať v súlade s ich únosnosťou,
11. zabezpečiť aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli prevedené na TTP, resp. nechať zarásť vlhkomilnou vegetáciou,
12. zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu opustených ťažobní a lomov s cieľom ich začlenenia do prírodnej krajiny.
13. rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny
14. zohľadňovať pri umiestnení činnosti na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie (proces posudzovanie EIA) a ich realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb.

Požiadavky na ochranu prírody a tvorby krajiny, chránených území, ekologickú stabilitu územia

Ochrana prírody

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Cieľ: Zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

Územná ochrana

V k.ú. obce Jedľové Kostofany nie je evidované žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany (§ 12 zákona o ochrane prírody a krajiny). V prvom stupni ochrany sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti zákona (§ 3, §4, §5, §6, §7, §8, §9). Predmetom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny sú aj biotopy európskeho alebo národného významu nachádzajúce sa na území s prvým stupňom ochrany (zoznam chránených biotopov je uverejnený v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 24/2002 Z.z.). Do riešeného územia nezasahuje žiadne vyhlásené resp. navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu. Podľa ÚPN VUC Nitrianskeho kraja v k.ú. sú evidované dve navrhované chránené územia.

Druhovú ochranu

Druhovú ochranu sa vykonáva v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, vykonávacej vyhlášky a ďalších predpisov. Zoznam chránených druhov rastlín a živočíchov, druhov európskeho, národného významu a prioritných druhov je v príslušných prílohách vykonávacej vyhlášky. Evidenciu chránených druhov a starostlivosť o ne v riešenom území zabezpečuje ŠOP SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre, Správa CHKO Ponitrie v spolupráci so samosprávou a právnickými osobami hospodáriacimi v riešenom území.

Ochrana drevín

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy. Ochrana drevín je vykonávaná v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu. V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

Cieľ: vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

V zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky č. 2 (2008) - časti Krajinná štruktúra, do riešeného územia zasahujú tieto prvky ÚSESu:

1. nadregionálneho významu

- biocentrum - Včelár (NBC11) – jadro tvoria chránené územia NPR Včelár, PP Veľký Inovca
- biokoridor Pohronskeho Inovca

2. regionálneho významu

- biokoridor – Hostiansky potok s brehovými porastmi
- biokoridor – rieka Žitava s brehovými porastmi

3. miestneho významu – Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky podľa KEP obce Jedľové Kostofany,

Požiadavky na ochranu prírodných zdrojov

Ochrana nerastného bohatstva

Ochrana a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon NR SR č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) a iné právne predpisy. V riešenom území sa nachádza chránené ložiskové územie určené na ochranu výhradného ložiska keramických ílov. Ochrana zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave.

Ochrana vodných zdrojov

Ochrana vôd a vodných zdrojov sa vykonáva podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), vyhlášky MŽP SR č. 29/2005, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a nariadenia vlády SR č. 617/2004 ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných porastov a lesných pozemkov sa vykonáva v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Ochrana pôdných zdrojov

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia.

Verejná zeleň

Dobudovať a zrekonštruovať založené plochy verejnej zelene v priestore sústredenej občianskej vybavenosti (pri Obecnom úrade a v areáli Základnej školy).

Venovať priebežnú starostlivosť existujúcej zeleni v okolí kostola a cintorína.

Pre náhradnú výsadbu využiť pozemky v zastavanom území východne od centra obce pozdĺž miestneho potoka a v juhovýchodnej časti zastavaného územia medzi obytnou zástavbou a výrobným areálom. Navrhujeme výsadbu stromov a krovín a parkové úpravy

ktorých druhová skladba bude vychádzať z prirodzene sa vyskytujúcich drevín. Väčšiu časť lesných porastov riešeného územia tvoria listnaté dreviny, z nich sú najviac zastúpené druhy ako dub letný, dub zimný, hrab obyčajný, buk lesný, v menšej miere breza biela, lipa, jelša, javor, topol a vŕba. Z ihličnatých drevín sú najviac zastúpené druhy smrek obyčajný a borovica čierna, v menšej miere smrekovec a jedľa. Brehové porasty rieky Žitavy a jej prítokov tvoria predovšetkým topole, jelše a vŕby/.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ovzdušie

- Prísne uplatňovať sankcie zo spaľovania akéhokoľvek vyprodukovaného odpadu, ktorého spaľovanie vážne poškodzuje kvalitu ovzdušia s dlhodobými následkami nielen na ovzdušie, ale aj zdravie obyvateľov /napr. spaľovaním PET fliaš sa do ovzdušia uvoľňujú silne karcinogénne dioxíny dlhodobo zotrávajúce vo vode, pôde a v ovzduší/.
- Osobitným všeobecne záväzným nariadením obecného zastupiteľstva upraviť možnosť chovu domácich zvierat pri rodinných domoch.
- Dobudovať miestne komunikácie a chodníky s bezprašnou povrchovou úpravou.
- Vysiať a udržiavať trávnaté plochy na všetkých nespevnených verejných priestranstvách v obci.

Voda

- Prednostným vybudovaním obecnej kanalizácie a ČOV zamedziť prenikaniu odpadových vôd do podlažia a odstrániť tak potenciálne ohrozenie podzemných vôd.

Pôda

- Dosadbou a údržbou stromovej a krovinej vegetácie po obvode blokov ornej pôdy, pozdĺž poľných ciest a vodných tokov obmedziť odvíevanie najúrodnejšej vrstvy ornice.

Odpady

Premietnuť do aktualizovaného programu odpadového hospodárstva obce nové programy odpadového hospodárstva nitrianskeho samosprávneho kraja a okresu Zlaté Moravce po ich schválení.

Vybudovať triediaci dvor komunálneho odpadu na triedenie odpadu vyprodukovaného v obci.

Vybudovať kompostáreň biologicky rozložiteľného odpadu.

7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou intravilánu určenou k 1. 1. 1990 rozšírené o plochy, ktoré boli zastavané v období od 1. 1. 1990 do 31. 1. 2008. Pre budúci rozvoj je navrhované rozšírenie zastavaného územia v lokalitách juhovýchodne od obce pri výrobnom areáli Poľnohospodárskeho družstva pre priemyselný park a južne od obce pre ČOV a pre šatne športového areálu.

8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Na riešenom území sú vymedzené tieto ochranné pásma:

a/ hygienické ochranné pásma

- Ochranné pásmo cintorína je stanovené 50 m od oplotenia.
- Pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora PD AGRO HOSŤOVCE, s.r.o. v ktorých sú ustajnené zvieratá v rámci živočíšnej výroby, je stanovené 270 m od obytných budov.
- Pásmo hygienickej ochrany objektov živočíšnej výroby od obytných objektov v zastavanom území obce - pre chovy hovädzieho dobytku (HD), oviec, ošípaných, hydiny - je stanovené podľa počtu chovaných zvierat v prepočte na veľkú dobyčiu jednotku (VDJ) nasledovne:
pre 3 - 5 ks VDJ 15 m
pre 5 -25 ks VDJ 20 m
pre 25 - 40 ks VDJ 25 m

(Zdroj: „Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí Slovenskej republiky“ Ministerstvo pôdohospodárstva SR október 1992).

- Ochranné pásmo navrhovaného areálu podnikateľských aktivít od obytných plôch je 50 m (v predstihu v ňom vysadiť filtračnú zeleň)

b/ ochranné pásma vodných zdrojov, tokov a nádrží

- SVP - Povodie Váhu požaduje rešpektovať ochranné pásmo vodných tokov a nádrží 6 m na každú stranu od brehovej čiary
- Spoločné ochranné pásmo vodárenských zdrojov 1. a 2. stupňa (Napájadlo 1, 2, 3 a HV-4) je stanovené rozhodnutím orgánu Štátnej vodnej správy OPLVH č. 18-437/76-H₁-73 zo dňa 27.4.1976

c/ ochranné pásma dopravných trás a zariadení

Cestné ochranné pásma

v zmysle Zák. č. 193/1997 Z. z. (cestný zákon) a Vykonávacej Vyhl. č. 35/84 Zb.

Cesty III. triedy mimo zastavaného územia majú stanovené ochranné pásmo20 m od osi vozovky

Miestne komunikácie mimo zastavaného územia majú stanovené ochranné pásma.....15 m osi vozovky.

Letecké ochranné pásma

V zmysle § 30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov prerokovať s Leteckým úradom SR nasledujúce stavby:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo

zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

d/ ochranné pásma technickej infraštruktúry

Riešeným územím prechádzajú trasy vzdušných elektrických vedení vysokého napätia, STL plynovod, metalický a optický kábel. Tieto vedenia majú stanovené nasledovné ochranné pásma :

- elektrické 400 kV vedenie má ochranné pásmo 25 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 220 kV vedenie má ochranné pásmo 20 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 110 kV vedenie má ochranné pásmo 15 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 22 kV vedenie má ochranné pásmo 10 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- trafostanice, majú ochranné pásmo10 m.
- STL plynovod má stanovené ochranné pásmo..... 3 m od osi na každú stranu.
- optický kábel má stanovené ochranné pásmo 1 m od osi na každú stranu.
- metalický kábel má stanovené ochranné pásmo 1 m od osi na každú stranu.
- navrhovaná ČOV má stanovené ochranné pásmo100 m od oplotenia areálu.
- vodovodné a kanalizačné potrubie má stanovené ochranné pásmo
do priemeru 500 mm.....1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany
nad priemer 500 mm.....2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany

CHRÁNENÉ ÚZEMIA

a/ ochrana archeologických lokalít

V katastri obce eviduje Archeologický ústav SAV v Nitre lokality z praveku a bohaté osídlenie zo stredoveku.

Archeologický ústav SAV v Nitre žiada, aby boli všetky stavebné aktivity týkajúce sa riešeného územia poskytnuté AÚ SAV v Nitre k schváleniu už v procese územného konania. V riešenom území eviduje AÚ SAV niekoľko archeologických lokalít. Stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami môže dôjsť k ich porušeniu ako aj k porušeniu doposiaľ neevidovaných pamiatok.

b/ ochrana prírody a krajiny

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany (§ 12 zákona).

Lesy majú stanovené ochranné pásmo 50 m od okraja porastu.

c/ objekty zvýšenej hygienickej ochrany

Predmetom zvýšenej hygienickej ochrany sú objekty a areály:

- Materskej školy s oploteným pozemkom
- Základnej školy s oploteným pozemkom

9. PLOCHY PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, PRE VYKONANIE ASANÁCIE

Pre verejnoprospešné stavby sú vyčlenené tieto plochy:

- Plocha pre nové uličné komunikácie v navrhovaných uliciach

- Plochy pre dobudovanie chodníkov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce a pozdĺž miestnych komunikácií.
- Plocha pre navrhovanú obecnú ČOV a malé ČOV v štáloch
- Plochy pre rozšírenie jestvujúcich vodojemov
- Plocha pre zberný dvor komunálneho odpadu a kompostáreň biologicky rozložiteľného odpadu

V obci nie je žiadny objekt určený na asanáciu. Všetky objekty v zlom stavebnotechnickom stave navrhujeme zrekonštruovať.

10. URČENIE ÚZEMÍ PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARAŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

V podmienkach obce Jedľové Kostofany je potrebné obstarat' územný plán zóny na centrálnu časť obce pozdĺž hlavnej ulice, ktorá tvorí historické jadro obce a zároveň má priestorové predpoklady pre vytvorenie polopešej zóny.

11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

1. **Rozšírenie skupinového vodovodu Zlaté Moravce - Vráble** /s prívodom do obce Jedľové Kostofany/
2. **Vytvorenie podmienok pre prístup k pozemkom pre bytovú výstavbu** – vybudovanie miestnych komunikácií a chodníkov s napojením a inžinierskych sietí (vodovodu, kanalizácie, elektrickej vzdušnej VN prípojky, rekonštrukcie trafostaníc, elektrického káblového NN vedenia, STL plynovodu, telekomunikačného kábla) v navrhovaných uliciach a v navrhovaných dostavbách založených ulíc.
3. **Prebudovanie križovatky ciest III/5114 a III/5115 včítane mosta cez Žitavu** (odstránenie bodovej závady)
4. **Vybudovanie technickej infraštruktúry pre priemyselný park**, (pre významnú investíciu pre rozvoj obce) – vybudovanie prístupovej a miestnej komunikácie a inžinierskych sietí (vodovodu, kanalizácie, elektrickej vzdušnej VN prípojky, trafostanice 250 kVA, elektrického káblového NN vedenia, plynovodu, telekomunikačného kábla).
5. **Vybudovanie odvodňovacích kanálov** (v rámci protipovodňovej ochrany) vo východnej a južnej časti obce.
6. **Dobudovanie chodníkov** pozdĺž cesty III. triedy a pozdĺž miestnych komunikácií v zastavanom území obce.
7. **Vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV v súlade s vydaným územným rozhodnutím a kanalizácií a malých ČOV v štáloch.**
8. **Rozšírenie jestvujúcich vodojemov** /Nad kostolom, nad Drienkami, nad Brezovom a studne v Modoši/
9. **Vybudovanie zberného dvora komunálneho odpadu a kompostárne biologicky rozložiteľného odpadu.**
10. **Dobudovanie zastávok hromadnej dopravy** (vybočovacích pruhov a prístreškov)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 137/1982 Zb., zákona č. 139/1982 Zb., zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona NR SR č. 136/1995 Z.z., zákona NR SR č. 199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu SR č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., (úplné znenie vyhlásené pod č. 109/1998 Z.z.), zákona č. 175/1999 Z.z., zákona č. 237/2000 Z.z., zákona č. 416/2001, zákona č. 553/2001 Z.z., v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z., zákona č. 103/2003 Z.z., zákona č. 245/2003 Z.z., zákona č. 417/2003 Z.z., zákona č.

608/2003 Z.z., zákona č. 541/2004 Z.z., zákona č. 290/2005 Z.z., a zákona č. 479/2005 Z.z. a zákona č. 24/2006 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

12. SCHÉMA ZÁVÄZNEJ ČASTI RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Záväzné je funkčné členenie plôch na území obce obsiahnuté vo výkrese č.3:

- A. plochy bývania
- B. plochy občianskej vybavenosti
- C. plochy rekreácie a športu
- D. plochy priemyslu a skladov
- E. plochy poľnohospodárskej výroby
- F. plochy verejnej zelene
- G. plochy ekostabilizačnej zelene a ekostabilizačných prvkov
- H. plochy cintorínov
- I. plochy technickej infraštruktúry
- J. poľnohospodárska pôda
- K. lesná pôda

Záväzné sú verejnoprospešné stavby ktoré sú obsiahnuté vo výkrese č.6:

1. **Rozšírenie skupinového vodovodu Zlaté Moravce - Vráble** /s prívodom do obce Jedľové Kostolany/
2. **Vytvorenie podmienok pre prístup k pozemkom pre bytovú výstavbu** – vybudovanie miestnych komunikácií a chodníkov s napojením a inžinierskych sietí (vodovodu, kanalizácie, elektrickej vzdušnej VN prípojky, rekonštrukcie trafostaníc, elektrického káblového NN vedenia, STL plynovodu, telekomunikačného kábla) v navrhovaných uliciach a v navrhovaných dostavbách založených ulíc.
3. **Prebudovanie križovatky ciest III/5114 a III/5115 včítane mosta cez Žitavu** (odstránenie bodovej závary)
4. **Vybudovanie technickej infraštruktúry pre priemyselný park**, (pre významnú investíciu pre rozvoj obce) – vybudovanie prístupovej a miestnej komunikácie a inžinierskych sietí (vodovodu, kanalizácie, elektrickej vzdušnej VN prípojky, trafostanice 250 kVA, elektrického káblového NN vedenia, plynovodu, telekomunikačného kábla).
5. **Vybudovanie odvodňovacích kanálov** (v rámci protipovodňovej ochrany) vo východnej a južnej časti obce.
6. **Dobudovanie chodníkov** pozdĺž cesty III. triedy a pozdĺž miestnych komunikácií v zastavanom území obce.
7. **Vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV v súlade s vydaným územným rozhodnutím a kanalizácií a malých ČOV v štáloch.**
8. **Rozšírenie jestvujúcich vodojemov** /Nad kostolom, nad Drienkami, nad Brezovom a studne v Modoši/
9. **Vybudovanie zberného dvora komunálneho odpadu a kompostárne biologicky rozložiteľného odpadu.**
10. **Dobudovanie zastávok hromadnej dopravy** (vybočovacích pruhov a prístreškov)

Záväzné sú ochranné pásma ktoré sú obsiahnuté vo výkresoch č. 3, 4, 5:

V riešenom území rešpektovať tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie, resp. postupovať v súlade s požiadavkami príslušných správcov:

a/ hygienické ochranné pásma

- Ochranné pásmo cintorína je stanovené 50 m od oplotenia.
- Pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora PD AGRO HOSŤOVCE, s.r.o. v ktorých sú ustajnené zvieratá v rámci živočíšnej výroby, je stanovené 270 m od obytných budov.
- Pásmo hygienickej ochrany objektov živočíšnej výroby od obytných objektov v zastavanom území obce - pre chovy hovädzieho dobytku (HD), oviec, ošípaných, hydiny - je stanovené podľa počtu chovaných zvierat v prepočte na veľkú dobyčiu jednotku (VDJ) nasledovne:

pre 3 - 5 ks VDJ	15 m
pre 5 -25 ks VDJ	20 m
pre 25 - 40 ks VDJ	25 m

(Zdroj: „Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí Slovenskej republiky“ Ministerstvo pôdohospodárstva SR október 1992).

- Ochranné pásmo navrhovaného areálu podnikateľských aktivít od obytných plôch je 50 m (v predstihu v ňom vysadiť filtračnú zeleň)

b/ ochranné pásma vodných zdrojov, tokov a nádrží

- SVP - Povodie Váhu požaduje rešpektovať ochranné pásmo vodných tokov a nádrží 6 m na každú stranu od brehovej čiary
- Ochranné pásmo vodárenského zdroja (1°., 2°.) je stanovené rozhodnutím orgánu Štátnej vodnej správy

c/ ochranné pásma dopravných trás a zariadení

Cestné ochranné pásma

v zmysle Zák. č. 193/1997 Z. z. (cestný zákon) a Vykonávacej Vyhl. č. 35/84 Zb.

Cesty III. triedy mimo zastavaného územia majú stanovené ochranné pásmo.....20 m od osi vozovky

Miestne komunikácie mimo zastavaného územia majú stanovené ochranné pásma.....15 m osi vozovky.

Letecké ochranné pásma

V zmysle § 30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov prerokovať s Leteckým úradom SR nasledujúce stavby:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

d/ ochranné pásma technickej infraštruktúry

Riešeným územím prechádzajú trasy vzdušných elektrických vedení vysokého napätia, STL plynovod, metalický a optický kábel. Tieto vedenia majú stanovené nasledovné ochranné pásma :

- elektrické 400 kV vedenie má ochranné pásmo 25 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 220 kV vedenie má ochranné pásmo 20 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 110 kV vedenie má ochranné pásmo 15 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- elektrické 22 kV vedenie má ochranné pásmo 10 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- trafostanice, majú ochranné pásmo10 m.
- STL plynovod má stanovené ochranné pásmo..... 3 m od osi na každú stranu.
- optický kábel má stanovené ochranné pásmo 1 m od osi na každú stranu.
- metalický kábel má stanovené ochranné pásmo 1 m od osi na každú stranu.
- navrhovaná ČOV má stanovené ochranné pásmo100 m od oplotenia areálu.
- vodovodné a kanalizačné potrubie má stanovené ochranné pásmo
do priemeru 500 mm.....1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany
nad priemer 500 mm.....2,5 m od vonkajšieho okraja potrubia na obidve strany

CHRÁNENÉ ÚZEMIA

a/ ochrana archeologických lokalít

V katastri obce eviduje Archeologický ústav SAV v Nitre lokality z praveku a bohaté osídlenie zo stredoveku.

Archeologický ústav SAV v Nitre žiada, aby boli všetky stavebné aktivity týkajúce sa riešeného územia poskytnuté AÚ SAV v Nitre k schváleniu už v procese územného konania. V riešenom území eviduje AÚ SAV niekoľko archeologických lokalít. Stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami môže dôjsť k ich porušeniu ako aj k porušeniu doposiaľ neevidovaných pamiatok.

b/ ochrana prírody a krajiny

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany (§ 12 zákona).

Lesy majú stanovené ochranné pásmo 50 m od okraja porastu.

c/ objekty zvýšenej hygienickej ochrany

Predmetom zvýšenej hygienickej ochrany sú objekty a areály:

- Materskej školy s oploteným pozemkom
- Základnej školy s oploteným pozemkom

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

KRAJINNOEKOLOGICKÁ ANALÝZA

Obsahuje diferenciaciu ukazovateľov vlastností jednotlivých zložiek krajiny. Vychádza zo zberu informácií o krajine, ktoré zahŕňajú abiotické, biotické a socio-ekonomické podklady.

ABIOTICKÉ ZLOŽKY

GEOLOGICKÉ POMERY

Riešené územie sa nachádza na rozhraní dvoch geologicky a vývinovo rozdielnych pohoriach – Tríbeč a Pohronský Inovec. Obe pohoria sú od seba oddelené údolím Žitavy.

Tríbeč – má podobu trojuholníkového výbežku do Podunajskej nížiny. Zaraďujeme ho medzi jadrové pohoria, Patrí medzi kryštalicke pohoria, ktorých jadro tvoria hlbinné magmatické a premenené horniny. Obal kryštalickeho jadra tvoria pieskovce a vápence. Nachádzajú sa tu tzv. kremencové hôrky, ktoré lemujúce chrbát Trúbča zo západu na východ. Člení sa na podcelky Zobor, Jelenec, Veľký Tríbeč a Rázdiel. Dĺžku pohoria je 50 km a maximálna šírka dosahuje 18 km. Najvyšším vrchom je Veľký Tríbeč (829 m n.m.).

Na juhu a na západe je pohorie ohraničené Nitrianskou nivou a Nitrianskou pahorkatinou, na severe Hornonitrianskou kotlinou a Vtáčnikom, na východe Pohronským Inovcom, na juhovýchode Žitavskou pahorkatinou.

Do riešeného územia zasahuje zo S, SV, a SZ.

Pohronský Inovec - je menšie pohorie, ktoré sa rozprestiera medzi severovýchodnou časťou Trúbča a Štiavnickými vrchmi. Na severovýchode hraničí s Vtáčnikom na čiare Píla - Žarnovica. Na juhozápade je ohraničený zlatomoravským výbežkom Podunajskej nížiny. Pohorie sa vytvorilo v mladších treťohorách v dôsledku rozmachu sopečnej činnosti. Z geologického pohľadu je pohorie vulkanický masív, ktorého geologický vývin úzko súvisí s vývinom Slovenského stredohoria. Sopečné horniny, ktoré tvoria Pohronský Inovec predstavujú predovšetkým andezity a ryolity. Nakoľko vulkanická činnosť prebiehala v rozličných častiach pohoria v rôznych časových obdobiach sú andezity rozličného zloženia a farby. Hlboké údolia, ktoré rozdelili Pohronský Inovec na viacero častí vznikli eróznou činnosťou dnešných prítokov rieky Žitavy a tým vytvorili členitý reliéf krajiny. Pohronský Inovec sa delí na skupinu Veľkého Inovca a Vojšína. Do riešeného územia zasahuje z J, JV a JZ.

V riešenom území kvartérny pokryv predstavuje nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlišených svahovín a sutín.

Podľa mapy inžinierskogeologickej rajonizácie v M 1: 500 000 (Atlas krajiny SR, 2002) spadá celé riešené územie do rajónu predkvartérnych hornín a v rámci tejto skupiny do

- rajónu vulkanických hornín vcelku (Vk) – *J a JZ časť k.ú.*
- rajónu efuzívnych hornín (VI) – *JV časť k.ú.*
- rajónu vápencovo-dolomitických hornín (Sv) – *stredná časť k.ú.*
- rajónu spevnených sedimentov vcelku (SK) – *zasahuje okrajovo do V časti k.ú.*

- rajónu vysokometamorfovaných hornín (Mv) – S časť k.ú.
- rajónu magmatických intruzívnych hornín (Ih) – zasahuje okrajovo v SV časti k.ú. a na malom území v SZ časti k.ú.

Inžinierskogeologické rajóny sú vyčlenené na základe genézy a litologickej povahy hornín, umožňujú stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov využívania územia.

Do riešeného územia zasahujú hnedouhoľné sloje (hnedouhoľné ložisko medzi obcami Obyce a Jedľové Kostolany). V JZ časti k.ú. pod svahmi vrcholu Včelár sa nachádzala baňa Viktória. Prvé správy o výskyte uhlia v tejto oblasti sú z roku 1768, ale s ťažbou sa začalo až v polovici 19. storočia. Uhlie sa ťažilo s prestávkami až do r. 1949, kedy bola baňa uzavretá.

V k.ú. sa nachádzajú aj dva bývalé kameňolomy (vápenec) a piesková jama.

V riešenom území je evidované chránené ložiskové územie Jedľové Kostolany, nerast: keramické íly.

GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Z hľadiska začlenenia do geomorfologických jednotiek S, SV a SZ časť k.ú. spadá :

- do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty
- oblasti Fatransko-tatranskej
- celku Tríbeč
- podcelku Rázdiel

a JZ, J a JV časť k.ú. spadá :

- do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty
- oblasti Slovenské stredohorie
- celku Pohronský Inovec

Nadmorská výška v riešenom území sa pohybuje v intervale od 340 – 721,9 m n.m. Krajina je veľmi členitá, v území vystupuje viacero vrchov, ktoré obklopujú obec, najvyšší je na S Brezový vrch – 721,9 m n.m., na SZ Drieňová – 551,7 m n.m. (NACHÁDZA SA TU DREVENÁ ROZHĽADŇA, Z KTOREJ JE PANORAMATICKÝ VÝHLAD NA PRIĽAHLÚ KRAJINU), na Z Vrchlom – 684,8 m n.m., na V Veľký Drienok – 595,1 m n.m. a Bukový vrch – 538 m n.m. a na JV Osný vrch – 518,9 m n.m..

Najnižší bod sa nachádza v lokalite bývalého mlyna, objekt bývalého mlyna sa nachádza na rieke Žitava pri vstupe do riešeného územia v J časti k.ú..

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 400 m n.m..

Podľa mapy morfológicko-morfometrické typy reliéfu (Atlas krajiny SR, 2002) v riešenom území sa prejavuje typ reliéfu:

- *pahorkatiny – silne členité (stredná časť k.ú.)*
- *vrchoviny – silne členité (ostatná časť k.ú.)*

V riešenom území sú evidované nasledovné krasové útvary pohoria Tríbeč:

1. Jaskyňa Lom (604 m.n.m.) – nachádza sa na ťahovej gravitačnej trhline nad Levasovským štálom. Podzemný priestor má dĺžku asi 6 metrov.

2. Jaskyňa Kamenec (538 m.n.m.) – puklinová jaskyňa, vznikla na puklinách blokového rozpadu vápenca. Vypína sa asi 150 metrov nad okolitými dolinami. Pomedzi skrasovatené vápencové puklinové chodby je možné preniknúť asi 35 metrov.
3. Jaskyňa Horné Lúčno (560 m.n.m.) - stará priepašťová jaskyňa, vzniknutá prevalením stropu skrasovatennej pukliny. Nachádza sa približne 100 metrov nad osadou Horné Lúčno, na úpätí Skalky. Hĺbka je 16 metrov a celková dĺžka 40 metrov.

Sklon svahu v riešenom území v lesných porastoch sa pohybuje najviac v intervale 30°- 50°, v niektorých lokalitách sklon svahu sa pohybuje v intervale 50° - 70°.

Na poľnohospodárskej pôde sa sklon svahu v menšej miere pohybuje v intervale od 0° do 3° , vo väčšej miere sa pohybuje v intervale od 3° do 12° a miestami až do 25°.

KLIMATICKOGEOGRAFICKÉ POMERY

Riešené územie spadá do klimatickej oblasti – *mierne teplej M* (priemerne menej ako 50 letných dní za rok – dni s denným max. teploty vzduchu viac ako 25 °C), *okrsku M3* (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový, teplota v júli viac ako 16 °C, $I_z < 0$ až 60, kde I_z je Končekov index zavlažovania).

Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v intervale 7 až 8 °C, priemerná teplota vzduchu v januári od –3 do – 4 °C, priemerná teplota vzduchu v júli je okolo 17-18 °C.

Priemerné ročné úhrny zrážok sú okolo 800 – 900 mm, priemerné úhrny zrážok v januári sú 50-60 mm a v júli 60-80 mm.

V území prevláda smer vetrov severozápadný s rýchlosťou v priemere 4 m/s.

Územie spadá do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy.

Priemerný počet dní s dusným počasím: 0-10

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou : 60-80 dní.

PEDOLOGICKÉ POMERY

Pôdno-ekologické údaje

V riešenom území sa vyskytujú nasledovné pôdy:

Fluvizeme (predtým nivné pôdy)

- sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len v nivách vodných tokov, ktoré sú alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont,
- sú to nasledovné kódy BPEJ: 07 06 002, 07 06 012, 07 06 025, 07 11 002, 08 06 012

Tieto pôdy sú rozšírené na rovine so stupňom svahovitosti 0° až 3°.

Z hľadiska skeletovitosti sú to pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%) alebo slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25%, v podpovrchovom horizonte 10 – 25%) alebo stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50%.

Z hľadiska hĺbky výskytu horizontu s obsahom skeletu nad 50% alebo pevnej horniny sú to pôdy hlboké (60 cm a viac) a pôdy stredne hlboké (30-60 cm).

Z hľadiska zrnitosti sú to pôdy stredne ťažké (hlinité) a stredne ťažké pôdy ľahšie (piesočnatohlinité).

Kambizeme (v starších klasifikáciach: hnedé pôdy)

- tvoria najväčšiu skupinu pôd, sú to pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznymi, väčšinou však vyšším obsahom skeletu,

- sú to nasledovné kódy BPEJ: 07 60 442, 07 63 382, 07 63 442, 07 64 343, 07 64 443, 07 65 242, 07 65 442, 07 65 443, 07 65 542, 07 71 232, 07 71 332, 07 71 342, 07 71 542, 07 72343, 07 72 542, 07 72 543, 07 76 462, 07 80 672, 07 80 682, 0780 782, 07 80 882, 07 81 682, 07 81 882, 07 82 672, 07 82 682, 07 82 882, 07 82 982, 07 82 983, 07 83 682, 07 83 982, 08 65 212, 08 80 675, 08 80 685, 08 81 782, 09 81 682, 09 83 875

Tieto pôdy sú rozšírené na svahu so stupňom svahovitosti 3° až 12°, miestami až 17° až 25°.

Z hľadiska skeletovitosti sú to pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%) alebo slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25%, v podpovrchovom horizonte 10 – 25%) alebo stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50%) alebo silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%).

Z hľadiska hĺbky výskytu horizontu s obsahom skeletu nad 50% alebo pevnej horniny sú to pôdy hlboké (60 cm a viac) alebo pôdy stredne hlboké (30-60 cm) alebo plytké pôdy (do 30 cm).

Z hľadiska zrnitosti sú to pôdy stredne ťažké (hlinité) a ťažké pôdy (ílovitohlinité) stredne ťažké pôdy ľahšie (piesočnatohlinité).

Rendziny

- sú to charakteristické pôdy na vápencoch a dolomitoch, väčšinou s tmavým humusovým horizontom, pod ktorým je substrát alebo B horizont zvetrávania. V celom profile alebo len v substráte obsahujú karbonáty,

- sú to nasledovné kódy BPEJ: 07 87 542, 07 87 543, 0792 782, 07 92 982

Tieto pôdy sú rozšírené na svahu so stupňom svahovitosti 7° až 12°, miestami až 17° až 25°.

Z hľadiska skeletovitosti sú to pôdy stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50%) alebo silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%).

Z hľadiska hĺbky výskytu horizontu s obsahom skeletu nad 50% alebo pevnej horniny sú to pôdy hlboké (60 cm a viac) alebo pôdy stredne hlboké (30-60 cm) alebo plytké pôdy (do 30 cm).

Z hľadiska zrnitosti sú to pôdy stredne ťažké (hlinité) a ťažké pôdy (ílovitohlinité).

V riešenom území jednotlivé BPEJ sú zaradené do 3 klimatických regiónov:

- 8 – mierne teplý, mierne vlhký (T jan. -2 až -5 C°, T veget 13-15 C°)
- 08 – mierne chladný, mierne vlhký (T jan. -3 až -6 C°, T veget 12-14 C°)
- 9 – chladný, vlhký (T jan. -4 až -6 C°, T veget 12-13 C°)

Z hľadiska produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd v riešenom území sa nachádzajú pôdy 6- tej až 10-tej kategórie. Pozdĺž rieky Žitavy sú situované pôdy 5-tej kategórie. Index produktivity je 0-50 (max. hodnota je 100).

Z hľadiska typologicko-produkčných kategórií v riešenom území sa nachádza poľnohospodárska pôda , ktorá je zaradená nasledovne:

- O5- Stredne produkčné orné pôdy
- O6 - Menej produkčné orné pôdy
- O7 - Málo produkčné orné pôdy

- OT1- Stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty
- OT2 - Menej produkčné polia a produkčné trávne porasty
- OT3 - Málo produkčné polia a produkčné trávne porasty

- T2 - Menej produkčné trvalé trávne porasty
- T3 - Málo produkčné trvalé trávne porasty

- N - Pre agroekosystémy nevhodné územia

HYDROLOGICKÉ POMERY

Povrchové vody

Riešené územie odvodňuje rieka Žitava. Riečna sieť v hornom úseku Žitavy má vejárovitý charakter, v k.ú. Jedľové Kostolany priberá viacero prítokov, ktoré stekajú zo svahov pohorí Tribča a Pohronského Inovca. Pramení v k.ú. susednej obce Veľká Lehota. Priteká smerom od SV oblúkom sa stáča na juhozápad a vytvára Cigánsku dolinu, ktorá oddeľuje Tribeč na severe a Pohronský Inovec na juhu, priberá sprava prítok Žitavicu, oblúkom obteká skalné bralo, na ktorom stoja zrúcaniny Živánskej veže a pri obci Jedľové Kostolany sa stáča na juh a prezeráva časť Lehotskej planiny (podcelok Pohronského Inovca). Neskôr sa prudko stáča k juhozápadu. Žitava a jej prítoky zaraďujeme ako vrchovinovo-nížinný typ rieky, režim odtoku je snehovo-dažďový, čiže hlavným zdrojom vodnatosti sú dažďové a snehové zrážky, vysoká vodnatosť je v mesiacoch marec - apríl, najnižšia vodnatosť v mesiaci august až september.

Ďalej cez k.ú. pretekajú menšie vodné toky:

- Žitavica – pravostranný prítok Žitavy, pramení pod Debnárovým štálom na úpätí Sokolca,
- Želena – pravostranný prítok Žitavy, pramení severne nad Drienovským štálom,
- Osný potok – ľavostranný prítok Žitavy, pramení na severnom svahu Veľkého Inovca a preteká Osnou dolinou.
- Hostiansky potok – pravostranný prítok rieky Žitavy (do rieky ústi pod Zlatými Moravcami), preteká S-J smerom v západnej časti k.ú. a v lokalite Pod Modošom prechádza do susedného k.ú..

- Modošský potok – ľavostranný prítok Hostianskeho potoka (ústi doň mimo riešeného územia)

Okrem týchto vodných tokov sa v riešenom území nachádza niekoľko menších bezmenných vodných tokov napr. MIESTNY TOK, KTORÝ ODVÁDZA VODU ZO SIKÁČA – VODNÉHO ZDROJA, KTORÝ VYCHÁDZA NA POVRCH V DEDINE, ich vodnatosť závisí od zrážok (vodných i snehových).

VODNÉ PLOCHY

Juhovýchodne od obce v údolí Žitavy sa nachádzajú 3 rybníky, ich celková plocha je 96 árov, v lokalite Žiare sa nachádzajú 4 malé rybníky obklopené sú sprievodnou vegetáciou (vrba, jelša). Rybníky sú v správe Lesov SR a.s..

PODZEMNÉ VODY

Riešené územia spadá do dvoch hydrogeologických regiónov :

- Č. 69 – mezozoikum a paleozoikum severovýchodnej časti Trávnice – využiteľné množstvá podzemných vôd sa pohybujú v rozmedzí 200 - 400 ls⁻¹
- Č. 86 – neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec - využiteľné množstvá podzemných vôd s pohybujú v rozmedzí 400 - 800 ls⁻¹

VODNÉ ZDROJE

Zastavaná časť obce ako aj niektoré miestne časti sú zásobovaná pitnou vodou zo 4. vodárenských zdrojov, ktoré majú vyhlásené pásma ochrany I a II. stupňa. Sú situované neďaleko Bošiakovho štálu. Ostatné miestne časti sú zásobované zväčša z miestnych studní.

PD Agro s.r.o. má vlastný vodný zdroj Nad Kazimírovým.

V údolí Madošského potoka sa nachádza vodný zdroj, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Hostie.

V k.ú. sa nachádza viac prameňov pitnej vody (pod Pritkovou, na Lúčkach, pod Stráňou, cestou na Brezový štál, pod Areálom zdravia, na Farskej lúke). V Hlbokej doline pod Macákovým vyvierajú prameň minerálnej vody.

Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych vôd.

BIOTICKÉ ZLOŽKY

FYTOGEOGRAFICKÉ POMERY

Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) riešené územie spadá do dubovej zóny, horskej podzóny a dvoch oblastí:

- kryštálicko-druho hornej oblasti, okresu č. 3 – Trávnica
- sopečnej oblasti, okresu č. 1 Pohronský Inovec

Riešené územie spadá do nasledovných *vegetačných lesných stupňov*

1. *dubového* (nadmorská výška do 300 m n.m, priemerná teplota nad 8,5 ° C, ročné zrážky do 600 mm, vegetačná doba nad 175 dní) .
2. *bukov - dubový* (nadmorská výška 200-500 m n.m, priemerná teplota 5,5- 7,5 ° C, ročné zrážky 600 -700 mm, vegetačná doba 165 až 180 dní) ,
3. *dubovo - bukový* (nadmorská výška 300-700 m n.m, priemerná teplota 6- 8,5 ° C, ročné zrážky 700 -800 mm, vegetačná doba 150 až 165 dní).

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území (teda vegetáciu, ktorá by sa v daných prírodných podmienkach vyvinula, keby do vývoja nezasahoval človek svojou činnosťou) tvoria nasledovné geobotanické jednotky:

jaseňovo – brestovo – dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy- Ulmenion) – U

Zahrňujú vlhkomilné a čiastočne mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách vodných tokov. Viasu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele a pod.) v teplejších oblastiach kotlín a pahorkatín, kde ich zriedkavejšie a časovo kratšie ovplyvňujú periodicky sa opakujúce povrchové záplavy alebo kolísajúca hladina podzemnej vody. V stromovej vrstve sa vyskytujú tvrdé lužné dreviny ako jaseň úzkolistý panónsky (*Fraxinus angustifolia subsp. danubialis*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), medzi ktoré bývajú hojne primiešané aj niektoré dreviny mäkkých lužných lesov. Krovinné poschodie je zväčša dobre vyvinuté a vyznačuje sa vysokou pokryvnosťou, bylinný porast je bohatý a druhovo pestrý. (napr. baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), a z bylín cesnak medvedí (*Allium ursinum*) a veternica iskerníkovitá pravá (*Anemone ranunculoides*) .– *územie pozdĺž rieky Žitava a Hostianskeho potoka.*

dubovo-hrabové lesy karpatské (Carici pilosae – Carpinenion betuli)– C

Mezofilné zmiešané listnaté lesy sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko – zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a na vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n.m., vo všetkých vnútrokarpatských kotlinách a podoliach aj na rovinách a v nížinách (od 102 m n.m.) na juhu územia. Štruktúra súčasných dubovo-hrabových lesov je oproti pôvodnej zmenená. Dnešné zastúpenie drevín v týchto lesoch je výsledkom dlhodobého vplyvu človeka. Hlavnými drevinami sú: *Carpinus betulus* (hrab obyčajný), *Quercus petraea* (dub zimný), *Fagus sylvatica* (buk), *Acer campestre* (javor poľný), *Tilia cordata* (lipa malolistá), *T. platyphyllos* (lipa veľkolistá). Z krovín *Corylus avellana* (lieska obyčajná), *Crataegus monogyna* (hloh jednosmenný) a ďalšie – *nadväzuje na spoločenstvo tvrdých lužných lesov, v území najrozšírenejšia jednotka.*

bukové kvetnaté lesy podhorské (Eu-fagenion p.p. min.) - Fs

Toto spoločenstvo zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka. Považuje sa za subklimax bukového stupňa. Okrem buka (*Fagus sylvatica*), sa v spoločenstve vyskytujú napr. hrab (*Carpinus betulus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor horský (*A. pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Majú slabo vyvinutú resp. chýbajúcu krovinnú etáž. Začínajú v nadmorskej výške 150-200 m n.m. a horná hranica je vo výške 800-900 m

n.m. V nižších polohách sú iba na chladnejších expozíciách (sever, severovýchod, severozápad) - v riešenom území vo vyšších polohách v S a SV časti k.ú.

Bukové a bukovo-jedľové lesy kvetnaté (Eu-Fagenioin Oberd.1957 p.p. maj.)- F

Jednotka zahŕňa klimaxové eutrofné bukové a zmiešané jedľovo-bukové lesy na hornej hranici podhorského stupňa a v horskom stupni na všetkých geologických podložiach. Majú bohaté viacvrstvový bylinný podrast. Buk a jedľa v kvetnatých bučinách sú zväčša v optime svojho rozšírenia. Okrem týchto drevín sa tu vyskytuje najmä dub zimný, hrab obyčajný, javor horský, javor mliečny a jaseň štíhly. Krovinné poschodie nebýva v kvetnatých bučinách nápadne rozvinuté, z kroví sa vyskytuje najmä baza čierna, baza červená, bršlen európsky. Porasty týchto spoločenstiev patria k najkvalitnejším a najproduktnejším vysokovýnosovým lesom. Ich plocha je v súčasnosti menšia ako v minulosti, k úbytku došlo vplyvom rozvoja banskej činnosti, rozširovania sídiel a časť bola premenená na nelesné kultúry. Ich prirodzenými náhradnými spoločenstvami sú vysokobylinné dvojkosné lúky a v menšej miere pasienky. Pôvodné porasty drevín plnia významnú funkciu- udržujú pôvodné genotypy viacerých listnatých drevín a jedli- *zasahujú okrajovo zo S časti k.ú.*

Dubovo-cerových lesov (Quercetum petraeae – cerris S o ó 1957 s.l.) – Qc.

Viažu sa na sprašové pahorkatiny a úpätia pohorí ako napr. Tríbeč a Považský Inovec, častokrát na južne orientované a relatívne prudšie svahy. V súčasnosti sú prevažne ich stanovišťa poľnohospodársky alebo lesohospodársky využívané. Hlavnými drevinami sú dub letný (*Quercus petraea*), dub cer (*Q. cerris*), dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), z krovín je to vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*), drieň (*Cornus mas*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*). Indikujú teplé klimatické polohy. Väčšina stanovišť je premenená na poli, vinohrady a ovocné sady- *v riešenom území lokálne v JZ časti k.ú.*

Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Poznanie vegetačných typov v širšom meradle umožňuje rekonštruovať vegetáciu aj na miestach, kde je dnes náhradná prirodzená vegetácia (lúky, pasienky) alebo kultúrna vegetácia (agrocenózy, buriny, ruderály). Existenciou prirodzených a pôvodných rastlinných spoločenstiev v krajine sa zvyšuje jej prírodná hodnota aj ekologická stabilita a teda aj odolnosť územia voči rôznym prírodným (biotickým i abiotickým) aj antropickým negatívnym faktorom (vplyvom).

REÁLNA VEGETÁCIA

Na druhové zloženie rastlínstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. Rozhranie dvoch odlišných orografických celkov – pohorí Tríbeč a Pohronský Inovec ako aj niva rieky Žitavy vytvárajú rozmanité prírodné podmienky, výsledkom ktorých je pestrá a bohatá vegetácia. V riešenom území prevládajú dve hlavné vegetačné formácie – lesné porasty a trvalé trávne porasty (lúky a pasienky).

Väčšiu časť lesných porastov tvoria listnaté dreviny, z nich sú najviac zastúpené druhy ako dub letný, dub zimný, hrab obyčajný, buk lesný, v menšej miere breza biela, lipa, jelša, javor, topoľ a vrba. Z ihličnatých drevín sú najviac zastúpené druhy smrek obyčajný a borovica čierna, v menšej miere smrekovec a jedľa.

Brehové porasty rieky Žitavy a jej prítokov tvoria predovšetkým topole, jelše a vrbu.

Trvalé trávne porasty sú bohaté na lúčne a pasienkové byliny a rôzne druhy tráv ako napr. lipnica lúčna, timotejka lúčna, stoklas strechový, traslica prostredná, kostrava červená, kostrava lúčna a iné.

Okraje polí a ciest sú lemované najmä ruderálnou vegetáciou (napr. mrlík biely a loboda lesklá).

Na podmáčaných miestach a v lokalitách vodných tokov a vodných plôch sú zastúpené vodné a mokraďové spoločenstvá napr. v lokalite Kuklová sa nachádzajú menšie porasty trstiny obyčajnej, z ostatných druhov sú zastúpené napr. záružlie močiarna a pálky.

Súčasnú vegetáciu v krajine dopĺňa vegetácia v sídle (verejná zeleň, záhrady) zvyšky bývalých ovocných sádov a solitéry).

Na reálnu vegetáciu (lesné porasty, lúky a pasienky) je viazaná ešte osobitná skupina organizmov - húb, z ktorých sa tu vyskytuje viacero druhov – napr. pečiariky, tanečnice, májovky, masliaky, podpňovky, suchohríby, kozáky, rýdziky, bedľa, muchotrávka.

ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY

Vzhľadom na prírodné podmienky v riešenom území sa vyskytuje živočíšstvo karpatskej oblasti (lesné spoločenstvá) a živočíšstvo panónskej oblasti (lúky a pasienky, rieka Žitava).

Vzhľadom na reálnu vegetáciu v riešenom území sa nachádzajú:

- *Druhy lesných biotopov* – napr. salamandra škvrnitá, slepúch lámavý, z vtákov, jastrab lesný, myšiak hôrny, haja tmavá, kaňa sivá, kukučka jarabá, žlna zelená, straka čiernozobá, sojka škriekavá, sova lesná, z cicavcov napr. mačka divá, veverica stromová, lasica obyčajná, kuna lesná, líška hrdzavá,
- *Druhy travinnobylinných biotopov* – z bezstavovcov napr. koníky, kobyľky, bystrušky, modlivka zelená, čmeľ zemný, z plazov jašterice, užovka obojková, vretenica severná, z vtákov, bažant poľovný, jarabica poľná, hraboš poľný,
- *Druhy vodné a mokraďové* - napr. z bezstavovcov šidlá, šidielka, vážky, korčuliarka obyčajná, potočníky, z rýb napr. kapor, karas, štika, hrúz, jalec a pstruh, z obojživelníkov napr. kunka, skokany, rosnička zelená, ropucha obyčajná, z vtákov kačice, volavka popolová, labuť spevavá,
- *Druhy znášajú blízkosť človeka a jeho obydliá*- z vtákov lastovička domová, sýkorky, drozdy, škorce, z cicavcov myš domová, potkan hnedastý, potkan čierny, jež východoeurópsky.

Z poľovnej zveri tu žijú jeleň lesný, srnec hôrny, diviak lesný, zajac poľný, bažant poľovný.

PRÍRODNÉ KRAJINNÉ TYPY

V riešenom území bol identifikovaný nasledovný prírodný krajinný typ:

- 2.2.1 Teplé predhorské pahorkatiny s hnedými pôdami nasýtenými a dubohrabinou až bučinou
- 2.2.2 Mierne teplé vrchovinové pohoria s hnedými pôdami a rendzinami s dubohrabinou až bučinou
- 2.2.3 Mierne chladné vrchoviny a nízke hornat. s hnedými pôdami nenasýten. a rendzin. s bučinou až jedľosmreč.
- 2.2.4 Chladné hornatiny s hnedými pôdami nenasýtenými a zmiešanými až ihličnatými lesmi

SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je odrazom pôsobenia ľudskej činnosti na biotické a abiotické zložky krajiny a zároveň odzrkadľuje stupeň antropogénnej premeny krajiny. Dáva rámcovú predstavu o súčasnom stave bioty a hospodárskom využívaní územia.

TAB. Č. 1 PREHLAD ÚHRNNÝCH HODNÔT DRUHOV POZEMKOV V K.Ú. JEDĽOVÉ KOSTOLÁNY

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	97,6672	4
Chmeľnice	0	0
Vinice	0,0182	0
Záhrady	42,6249	2
Ovocné sady	0	0
Trvalé trávne porasty (TTP)	903,0097	33
Lesné pozemky	1576,5887	58
Vodné plochy	17,5870	0
Zastavané plochy	80,0257	3
Ostatné plochy	11,8697	0
Spolu	2729,3911	100

ZDROJ: WWW.KATASTERPORTAL.SK

1. Lesná vegetácia

Pre optimálnu krajinnú štruktúru má veľký význam podiel a priestorové rozloženie plôch lesných porastov. Lesné pozemky tvoria vzhľadom na plochu celého riešeného územia zaberajú najväčší podiel - 58 % z celkovej rozlohy riešeného územia.

Správcom lesných pozemkov v k.ú. Jedľové Kostolány sú Lesy SR a.s. Banská Bystrica.

Na základe podkladov z Národného lesníckeho centra, Zvolen (2008) uvádzame nasledovné vybrané údaje o lesoch v k.ú. Jedľové Kostolány:

Celková plocha lesných porastov je 1745,41 ha. Nachádzajú sa tu lesné porasty zaradené do všetkých troch kategórií, a to:

1. Hospodárske lesy na ploche 815,69 ha (ich prvoradou funkciou je produkcia dreva, okrem produkčnej funkcie plnia hospodárske lesy spravidla aj funkcie ďalšie, ich význam je však nižší).
2. Ochranné lesy (ich hlavnou funkciou je ochrana pôdy) na ploche 309,91 ha, z nich v kategórii A (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, ako sú sutiny, strže, hrebene a stráne so súvisle vystupujúcou materskou horninou) sú na ploche 81,34 ha a v kategórii D (lesy potrebné na zabezpečenie ochrany pôdy) sú na ploche 228,57 ha.
3. Lesy osobitného určenia (plnia predovšetkým **osobitné verejnoprospešné funkcie** vyplývajúce zo špecifických celospoločenských potrieb alebo iných záujmov, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania) sú na ploche 619,81 ha, z nich všetky sú v kategórii D (lesy v uznaných zverníkoch a samostatných bažantniciach - zabezpečujú záujmy **poľovného hospodárstva**).

Lesy sú súčasťou lesného hospodárskeho celku, a to : LHC Topoľčianky (platnosť LHP na roky 2003 - 2012), LHC Hrušov (platnosť LHP na roky 2004 - 2013), LHC Jedľové Kostofany (platnosť LHP na roky 2004 - 2013).

Vekové a druhové zloženie lesov

Lesné porasty v riešenom území sú tvorené ihličnatými a listnatými drevinami. Ihličnaté dreviny v riešenom území sa nachádzajú na celkovej ploche 189,26 ha, ich priemerný vek je 36,2 rokov. Najviac je zastúpený smrek a borovica, z ostatných druhov je to jedľa, smrekovec. Listnaté dreviny sú na celkovej ploche 1556,15 ha a ich vekový priemer je 75,8 rokov. Najviac je zastúpený dub a buk, z ostatných druhov dub cer, hrab, javor, breza, jelša, lipa a v minimálnej miere topoľ domáci, topoľ šľachtený a vrbá. Z nepôvodných druhov je to agát (celkovo na cca 1 ha). Celkovo je priemerný vek drevín 71,4 rokov.

Vekové zloženie lesov sa vyjadruje pomocou vekových stupňov s desaťročným rozpätím. U ihličnatých drevín je najviac zastúpený 2,3, 4 a 5 vekový stupeň, z listnatých drevín je najviac zastúpený 8,9,10, 7 a 6 vekový stupeň.

Rubné doby sa odvodzujú od vekov rubnej zrelosti jednotlivých drevín tak, aby optimalizovali viaceré hľadiská (hodnotové, technické, ekonomické, ekologické). Priemerná rubná doba je v súčasnosti 121 rokov. V lesoch hospodárskych je to 107 rokov, osobitného určenia 115 rokov a v ochranných 189 rokov.

Charakteristika lesných porastov podľa jednotlivých LHC

1. LHC Jedľové Kostofany

V LHC Jedľové Kostofany v riešenom území je evidovaných 174 dielcov, z nich:

- 44 dielcov sú lesné porasty zaradené do kategórie U (lesy osobitného určenia) – ide o dielce č. 69C,87A,88B,91B, 96, 97, 98, 99B, 99C, 100,102, 106, 107, 109, 110, 111A, 111B, 112A, 112B, 113A, 114A, 115, 117, 118B,119, 120,121B,121C, 122B, 123, 124, 125B, 126A, 126B, 126C,127A1, 127A2, 127B, 128A, 128B1, 128B2, 128C1,128C2, 129, najstaršie sú dielce č. 91B (164 rokov), 125B (144 rokov), zo spôsobu obhospodarovania prevažuje bez zásahu a prebierka. Stupeň ohrozenia charakterizuje intenzitu pôsobenia škodlivých činiteľov na lesný porast a odolnosť

porastu voči nim. Dielec č. 91B je klasifikovaný ako silne ohrozený porast, ostatné sú zaradené ako stredne a mierne ohrozené porasty, 3 dielce sú zaradené ako neohrozený porast. Prevažujú dubovo- bukové, bukovo-dubové a bukovo- hrabové lesy s prímiesou jelše, brezy, ceru, monokultúra buka je v dielcoch č. 120, 99C, 113 C.

- 33 dielcov je zaradených do kategórie O (ochranné lesy) – ide o dielce č. 91, 101, 103A, 103B, 104, 105, 108, 113D, 113E, 113F, 114B, 116, 118A, 121A, 122A, 122C, 125A, 125C, 125D, 130C, 136A, 141, 143A, 144A, 144B, 152, 153B, 154, 155, 159B, 161, 171A1, 171A2, deväť z nich je v kategórii A, ostatné v kategórii D. Najstaršie sú dielce č. 104 a č. 105 (184 rokov) a č. 91, 101, 103A, 103B (164 rokov), spôsob obhospodarovania vo väčšine porastov je bez zásahu. Stupeň ohrozenia charakterizuje intenzitu pôsobenia škodlivých činiteľov na lesný porast a odolnosť porastu voči nim. Dielce č. 91, 103A, 116, 171A1 sú zaradené ako silne ohrozené porasty, ostatné sú stredne a mierne ohrozené porasty, len jeden dielec - č. 171A2 je klasifikovaný ako neohrozený porast. Prevažujú zmiešané dubovo-bukové a bukovo-dubové lesy s prímiesou ostatných drevín (dub cer, hrab, jelša, smrekovec), monokultúry sa nachádzajú v 4 dielcoch, ide o 100% zastúpenie duba cerového, buka a borovice čiernej.
- ostatné sú zaradené v kategórii Hospodárskych lesov – H.

2. LHC Hrušov

V LHC Hrušov v riešenom území je evidovaných 45 dielcov, z nich:

- 26 dielcov sú zaradené do kategórie U (lesy osobitného určenia) – ide o dielce č. 4,5, 6, 7, 8A, 9, 10B, 16, 17, 19A, 19B, 31, 33A, 33B, 34, 35A, 35B, 37A, 37B, 40, 43, 160, 185, 220, 404, 405, najstaršie sú dielce č. 5 (94 rokov), č. 9 (99 rokov), č. 19A (124 rokov), č. 31 (124 rokov), č. 33B (109 rokov), zo spôsobu obhospodarovania prevažuje bez zásahu a prebierka. Stupeň ohrozenia charakterizuje intenzitu pôsobenia škodlivých činiteľov na lesný porast a odolnosť porastu voči nim. Lesné porasty sú klasifikované ako stredne a mierne ohrozené porasty. Prevažujú dubovo-bukové, bukovo-dubové, bukovo- hrabové lesy a zmiešané bukovo smrekové alebo bukovo-smrekovcové lesy, z ostatných drevín boli vysádzané jelša, jedľa, borovica, cer, monokultúra buka je zastúpená v dielcoch č. 6, 7, 9, 19A, 31, 33B, 40 .
- 13 dielcov je zaradených do kategórie O (ochranné lesy) – ide o dielce č. 12, 14, 15, 18, 21, 36/1, 36/2, 44/1, 44/2, 159/1, 159/2, 401, z nich 2 dielce sú v kategórii A, ostatné v kategórii D. Najstaršie sú dielce č. 159/1 (164 rokov), nad 100 rokov majú ostatné dielce okrem č. 159/2, 44/2, 36/2. Spôsob obhospodarovania vo väčšine porastov je bez zásahu. Stupeň ohrozenia charakterizuje intenzitu pôsobenia škodlivých činiteľov na lesný porast a odolnosť porastu voči nim. Všetky sú zaradené ako stredne ohrozené porasty. Prevažujú bukovo-dubové lesy s prímiesou ostatných drevín (dub, cer, hrab, jelša, smrekovec), monokultúra sa nachádza v dielci č. 401- ide o 100% zastúpenie buka.
- ostatné sú zaradené v kategórii Hospodárskych lesov – H.

3. LHC Topolčianky

V LHC Topolčianky v riešenom území je evidovaných 15 dielcov , z nich:

- 2 dielce sú zaradené do kategórie O (ochranné lesy) – ide o dielce č. 1367B, 1368. Dielec č. 1367B je v kategórii D, ide o bukovo-hrabový les s prímiesou duba a ceru, vek 69 rokov, Spôsob obhospodarovania je prebierka. Dielec č. 1368 je v kategórii A, ide o zmiešaný hrabovo-borovicový les s prímiesou agátu a javoru, vek 94 rokov, spôsob obhospodarovania je bez zásahu. Stupeň ohrozenia charakterizuje intenzitu pôsobenia škodlivých činiteľov na lesný porast a odolnosť porastu voči nim. Dielec č. 1367B je zaradený ako mierne ohrozený porast a dielec č. 1368 ako stredne ohrozený porast.
- ostatné sú zaradené v kategórii Hospodárskych lesov – H.

V POHORIACH TRIBEČ A POVAŽSKÝ INOVEC PREVLÁDAJÚ PÔVODNÉ LISTNATÉ DREVINY, Z NICH NAJVIAC JE ZASTÚPENÝ DUB. Prevaha pôvodných biotopov predstavuje významný potenciál pre udržanie ekologickej stability v území a pre zachovanie pôvodnej druhovej skladby rastlinstva i živočíšstva.

2. Nelesná stromová a krovinná vegetácia (NSKV)

Nelesná stromová a krovinná vegetácia je významným ekostabilizačným prvkom v krajine. Poslanie NSKV vo vidieckej krajine možno zhrnúť do 3 skupín krajinoekologických funkcií:

- ekologická funkcia: v závislosti od jej plošného zastúpenia a kvality sa podieľa na zvyšovaní ekologickej stability daného územia, majú zásadný význam aj pre ekologické poľnohospodárstvo,
- hospodárskotechnická funkcia: môže plniť v závislosti od jej plošného zastúpenia a kvality produkčnú funkciu (ťažba dreva, zber plodov a pod.) a ďalej plní funkciu melioračnú, mikroklimaticko-hygienickú, protieróznú, protiprachovú, protihlukovú a iné,
- sociálna funkcia: je daná jej estetickým a rekreačným poslaním vo vidieckej krajine.

V krajine plní NSKV najčastejšie kombináciu týchto funkcií.

NSKV je v riešenom území zastúpená nasledovne:

- brehové porasty pozdĺž vodných tokov (v nich a na vlhších stanovištiach sú zastúpené najmä vrby , jelša lepkavá, brest väzový, javor poľný, jaseň štíhly)
- sprievodná vegetácia pozdĺž komunikácií (ihličnaté a listnaté dreviny)
- kontaktná vegetácia medzi záhradami, poľami (najmä ovocné stromy)
- solitéry (najviac listnaté dreviny)
- zvyšky pôvodných ovocných sádov (čerešne, jablone, slivky)
- kroviny na okrajoch ciest, lesov a na menej využívaných lúkach a pasienkoch (baza čierna, trnka, hloh jednozemenný, lieska obyčajná, černice a ruža šíповá, na rúbaniskách ostružina černicová a ostružina malinová, v lokalite Drieňová a na Kemenci rastie drieň obyčajná).

NSKV sa podieľa na zvyšovaní ekologickej stability, pri výsadbe NSKV je potrebné uprednostniť geograficky pôvodné druhy drevín.

3. Trvalé trávne porasty

V riešenom území sú po lesoch najrozšírenejšou skupinou, zaberajú až 33 % z celkovej rozlohy k.ú. obce.

V súčasnosti lúky a pasienky obhospodaruje družstvo Agro Hostovce, s.r.o. so sídlom v Hostovciach. Pasienky slúžia pre chov oviec a hovädzieho dobytku, ktorý je od jari do jesene vonku na pasienkoch. Menej využívané a ťažko dostupné pasienky pomaly zarastajú náletovými drevinami z okolitých lesných porastov. Lúky sa pomocou mechanizmov kosia, tráva sa suší na seno.

4. Orná pôda a trvalé kultúry

Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy zaberá orná pôda len 4 %, čo predstavuje veľmi nízke percento zornenia.

V k.ú. Jedľové Kostofany pôdu obhospodaruje družstvo Agro Hostovce s.r.o. so sídlom v Hostovciach. V riešenom území sa nachádza stredisko živočíšnej výroby.

Poľnohospodárstvo vzhľadom na prírodné podmienky a sociálnu situáciu obyvateľov sa rozvíjalo pomaly, dominoval chov zvierat najmä oviec, hovädzieho dobytku, v menšej miere prasiat, kôz a hydiny a s tým spojené obhospodarovanie lúk (kosenie) a pasienkov (pastva). Rastlinná výroba bola zastúpená najmenej čo do plochy obhospodarovanej pôdy a objemu dopestovaných produktov. Do r. 1972 hospodárili súkromní vlastníci pôdy, v tomto roku bolo založené jednotné roľnícke družstvo, začalo sa zaoberať chovom hovädzieho dobytku, neskôr chovom oviec, rastlinná výroba predstavovala pestovanie zemiakov, ovsa a liečivej rastliny – harmančeka. Obilie sa pestovali na záhumienkach.

V súčasnosti je orná pôda vzhľadom na prírodné podmienky rozdelená na viacero častí s rozličnou výmerou, na poliach sa pestujú hlavne obiloviny a kukurica na siláž.

Úrodnejšia pôda okolo štálov a obce je rozdelená medzi súkromníkmi, ktorí pestujú najmä zeleninu a technické plodiny potrebných pre domácnosť.

Trvalé kultúry v území sú zastúpené záhradami, ktoré zaberajú 1,53 % z celkovej rozlohy k.ú..

V súčasnosti nie je evidovaný ovocný sad, ale v riešenom území je vysadených veľa ovocných drevín. Ich výsadba súvisela so spôsobom obhospodarovania pôdy, súkromní roľníci sa väčšinou zaoberali chovom zvierat, pásli ich na svojich pasienkoch, na ktorých vysádzali aj ovocné stromy, resp. nimi zrejme vyznačovali hranice medzi jednotlivými pasienkami, lúkami a poličkami. Vo väčšom množstve boli ovocné stromy vysádzané po r. 1945 na lokalitách Stráne, Na Hôrke a Pod Hujavým, na ktorých sa zachovali zvyšky do dnes. Vysádzali sa najmä čerešne. Z ostatných ovocných drevín to boli jablone, slivky a hrušky.

Táto mozaika lúk, pasienkov s ovocnými drevinami umiestnená medzi jednotlivými lesmi predstavuje výnimočnú estetickú a ekologickú hodnotu riešeného územia.

5. Vodné plochy a toky

V riešenom území zaberajú veľmi malú plochu – tvoria ich vodné toky (rieka Žitava a jej prítoky a rybníky). Podrobnejšie sú tieto prvky krajiny popísané v kapitole B.2.1.5..

6. Sídlné a technické prvky

Medzi sídlné a technické prvky patria najmä obytné plochy a plochy služieb, dopravné línie a plochy poľnohospodárskych a výrobných areálov, ktoré sa viažu zväčša na zastavané územie.

Vyššie uvedené prvky sú opísané v príslušných kapitolách prieskumov a rozborov, preto ich tu nebudeme opakovat'. Podrobnejšie sa venujeme sídlnéj vegetácii, ktorá je síce plošne menej významná, ale výrazne sa podieľa na tvorbe charakteru sídla.

7. Sídlná vegetácia

Verejná zeleň

Je prístupná všetkým občanom po celý deň a v každom ročnom období. Iba vo výnimočných prípadoch je jej návštevnosť obmedzená.

Zeľeň v centre obce – v centre obce sa nachádza málo zelene. V okolí sochy sv. Jána Nepomuckého je situovaná malá plocha zelene s trávnatým porastom. Pred obchodom Coop Jednota je malá plocha s nízkymi oplotením - trávnatý porast s vysadenými ihličnanmi a okrasnou trávou. Trávnatá plocha je situovaná aj za predajňou a je v nej umiestnená autobusová zastávka.

Zeľeň pred požiarnou zbrojnicou a obecným domom – trávnatá plocha malých rozmerov s vysadenými ružami, lipou malolistou a skalkou s okrasnými kvetmi.

Zeľeň pred kultúrnym domom – oplotená trávnatá plocha s kríkmi, v strede je situovaný pomník padlým v I. svetovej vojne.

Uličná zeleň

Pre uličnú zeleň sú charakteristické viac alebo menej prerušované zelené pásy medzi oplotenými pozemkami a cestou. Tieto pásy sú väčšinou zatrávnené, miestami sú v nich kvety, okrasné kríky alebo ihličnany a orechy. Starostlivosť o uličnú zeleň je rôzna, vykonávajú ju prevažne obyvatelia z príľahlých domov.

Vyhradená zeleň

Zeľeň v areáli základnej školy – upravená trávnatá plocha s alejou tují a živým plotom z orgovánu a vtáčieho zobu popri vstupných cestičkách, ďalej sú vzrastlé jedle, smrekovce, brezy, lipa, borievky, kríky, kvety. V ľavej časti je sú situované ovocné stromy: čerešne a jablone.

Zeľeň v areáli materskej školy – v areáli je niekoľko ihličnanov.

Zeľeň cintorína – v areáli cintorína je situovaný aj r.k. kostol, vstupná cesta ku kostolu je lemovaná vzraslými tujami. Oplotenie cintorína je lemované jedľami a smrekmi, v areáli je niekoľko líp a ihličnanov.

Zeľeň futbalového areálu – areál je situovaný medzi cestou a lesom, tvorí ho trávnatá plocha.

Súkromná zeleň je využívaná výhradne súkromnými osobami, vo väčšine prípadov priamymi majiteľmi pozemku.

Tvorí ju zvyčajne:

- predzáhradka – spojenie okrasnej a ochranej funkcie – nachádza sa v nich trávnatá plocha, miestami sú v nej vysadené kríky a kvety, v predzáhradkách sú vysadené väčšinou kvety,
- obytná časť – rozšírenie obytného priestoru interiéru smerom do exteriéru záhrady s dôrazom na estetickú funkciu, tvoria ju zvyčajne okrasné kríky a stromy,
- úžitková časť – pestovanie ovocia a zeleniny, často sú v nich vysadené ovocné stromy, najmä jablone, hrušky a orechy.

Úžitková časť (záhrada) patrí medzi najpremenlivejšie kategórie zelene v intraviláne obce, striedajú sa v nich základné typy: zeleninová záhrada, ovocný sad alebo pole. Krajinnoekologická hodnota záhrad klesá s intenzitou obrábania a rastie s počtom stromov.

OCHRANA KRAJINY A VÝZNAMNÉ KRAJINÁRSKE EKOLOGICKÉ ŠTRUKTÚRY

Chránené územia prírody

Ochranu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň ochrany sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Územná ochrana

V k.ú. obce Jedľové Kostofany nie je evidované žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany (§ 12 zákona o ochrane prírody a krajiny). V prvom stupni ochrany sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti zákona (§ 3, §4, §5, §6, §7, §8, §9).

Podľa ÚPN VUC Nitrianskeho kraja v k.ú. sú evidované dve navrhované chránené územia:

- **nR6** - názov „Borisko“, navrhovaná kategória PR,

- **nR17** – názov „Hlboká dolina“, navrhovaná kategória PR,

NATURA 2000

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000. Túto sústavu tvoria dva typy území:

1. *územia európskeho významu*
2. *chránené vtáčie územia*

1. Výnosom MŽP SR č. 3/2004 –5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný zoznam území európskeho významu, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2004. *Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované územie európskeho významu.*
2. Národný zoznam navrhovaných *chránených vtáčích území* schválila Vláda SR dňa 9. júla 2003 uznesením vlády č. 636/2003, národný zoznam obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území s celkovou rozlohou cca 1 236 545 ha (25,2% rozlohy SR). *Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované chránené vtáčie územie.*

Biotopy európskeho a národného významu

Vo vykonávacej vyhláške MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov v prílohe č.1 sa nachádza zoznam a spoločenská hodnota biotopov európskeho a národného významu a prioritných biotopov, ktoré sú predmetom ochrany – v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a na zasahovanie do nich spôsobom, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť sa vyžaduje súhlas príslušného orgánu ochrany prírody – Obvodného úradu životného prostredia Nitra.

V zmysle stanoviska ŠOP SR, Regionálneho centra ochrany prírody v Nitre v riešenom území vzhľadom na prírodné podmienky sa vyskytujú nasledovné:

1. biotopy európskeho významu:
 - Ls.5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
 - Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy
 - Ls. 2.2. Dubovo-hrabové lesy panónske
 - Ls.3.5.2. Sucho a kyslomilné dubové lesy
 - Ls 4. Lipovo-javorové sutinové lesy
 - Ls 1.3. Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

2. biotopy národného významu:
 - Ls 2.1. Dubovo-hrabové lesy karpatské
 - Ls 3.1. Teplomilné submediterárne dubové lesy
 - Ls. 3.5.1. Sucho a kyslomilné dubové lesy
 - Ls 5.4. Vápnomilné bukové lesy

Každé chránené územie (vrátane biotopov európskeho alebo národného významu) plní viacero funkcií napr. :

- ochranu (zachovanie, obnova) biodiverzity,
- zachovanie (zlepšenie, vytvorenie) podmienok pre niektoré skupiny organizmov,

- ochrana (zachovanie, obnova) ekologickej stability ekosystémov resp. celej krajiny (chránené územia plnia túto funkciu spolu s ďalšími ekologicky významnými segmentami krajiny ako prvky ÚSES),
- ochrana (zachovanie, obnova) a využívanie obnoviteľných prírodných zdrojov (napr. drevo, zver, ryby, lesné plody, liečivé rastliny, zdroje pitnej vody a pod.),
- vedecko-výskumná funkciu,
- kultúrne, vzdelávacie, estetické a rekreačné využívanie chránených území.

Starostlivosť o chránené územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny zabezpečujú odborné organizácie Štátnej ochrany prírody a krajiny. Riešené územie spadá pod územnú pôsobnosť ŠOP SR, Regionálneho centra ochrany prírody v Nitre, ktoré zabezpečuje aj monitoring chránených a ohrozených druhov a realizuje opatrenia na ich ochranu.

Chránené stromy

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy .

Ochrana drevín je vykonávaná v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde obec vykonáva štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Druhová ochrana

Druhová ochrana sa vykonáva v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, vykonávacej vyhlášky a ďalších predpisov. Zoznam chránených druhov rastlín a živočíchov, druhov európskeho, národného významu a prioritných druhov je v príslušných prílohách vykonávacej vyhlášky. Evidenciu chránených druhov a starostlivosť o ne v riešenom území zabezpečuje ŠOP SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre, Správa CHKO Ponitrie v spolupráci so samosprávou a právnickými osobami hospodáriacimi v riešenom území.

K najzávažnejšej príčine, ktorá ohrozuje chránené druhy rastlín a živočíchov je **zánik alebo narušenie ich biotopu** - prírodného prostredia, v ktorom žijú. Tieto zmeny sú dôsledkom činností ako sú napr.: vysušanie močarísk a zánik vodných plôch, rozorávanie lúk (rozširovanie plôch ornej pôdy v lokalitách TTP), nevhodné zásahy do lesov (najmä nevhodná skladba vysádzaných drevín, nadmerná ťažba dreva, holuruby), úprava vodných tokov (ich vyrovnanie, vybetónovanie dňa a svahov, likvidácia brehovej vegetácie), znečisťovanie pôdy, vody a ovzdušia, klimatické zmeny.

V posledných rokoch k takýmto faktorom pristupuje aj výskyt a šírenie invázných druhov, t.j. nepôvodných druhov rastlín, ktoré hromadne prenikajú do prostredia (spoločenstiev, ekosystémov), kde pôvodne nežili, pričom ohrozujú, vytláčajú pôvodné druhy rastlín. Invázne druhy rastlín sú uvedené v prílohe č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. , ktorá upravuje aj ich zneškodňovanie a odstraňovanie.

Prioritnou požiadavkou ochrany živočíchov je zabezpečenie ochrany primerane veľkých biotopov, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

V riešenom území chránené druhy sú viazané najmä na vodné, mokradové, travinnobylinné a lesné spoločenstvá.

PRÍRODNÉ ZDROJE

Ochrana nerastného bohatstva

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon NR SR č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska.

Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a po dohode s príslušným stavebným úradom podľa osobitného predpisu.

Z hľadiska využívania ložísk nerastov ako aj ich ochrany má zásadný význam rozdelenie ložísk na výhradné ložiská, ktoré tvoria nerastné bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

V zmysle uvedenej legislatívy je potrebné na území chrániť všetky výhradné ložiská nerastov, ktoré sú chránené určenými dobývacími priestormi a chránenými ložiskovými územiami.

Podľa vyjadrenia Obvodného banského úradu (list číslo 2-2353/08) zo dňa 20.8.2008 sa v k.ú. **obce Jedľové Kostofany nachádza Chránené ložiskové územie Jedľové Kostofany, určené na ochranu výhradného ložiska keramických ílov, ktoré zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave (ŠGÚDŠ).**

ŠGÚDŠ eviduje v k.ú. Jedľové Kostofany okrem CHLÚ aj staré banské diela. Do k.ú. Jedľové Kostofany zasahuje aj prieskumné územie Veľké Pole – Au-Ag, Cu-Mo rudy, určené pre Eastern Mediterranean Resources – Slovakia s.r.o. Banská Štiavnica s platnosťou do 26.10.2011. (Vyjadrenie ŠGÚDŠ zn. 231.1 – 1586/2637/08)

CHLÚ Jedľové Kostofany je situované na východnej strane k.ú. Staré banské diela sú situované v severnej a južnej časti k.ú. Spomínané prieskumné územie zasahuje do k.ú. Jedľové Kostofany v jeho severnej časti.

Ochrana vodných zdrojov

Ochrana vôd a vodných zdrojov sa vykonáva podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Environmentálne ciele sú obsiahnuté v § 5 vodného zákona. Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov je osobitne zdôraznená v piatej časti vodného zákona.

Pre účely ochrany výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú sa vyhlasujú pásma hygienickej ochrany vôd (§ 32 vodného zákona).

- a) ochranné pásmo I. stupňa
- b) ochranné pásmo II. stupňa

Rozhodnutím o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja sa určia ich hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody vodárenského zdroja, ako aj technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja a iné opatrenia, ktoré sa majú v ochrannom pásme vykonať. Práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí o určení ochranných

pásiem vodárenského zdroja prechádzajú na ďalšieho nadobúdateľa alebo užívateľa majetku, s ktorým sú tieto práva a povinnosti spojené.

Do riešeného územia zasahuje **ochranné pásmo vodárenského zdroja I. a II. stupňa** (pramene P₁, P₂, P₃, HV-4). Pramene sú situované nad Bošiakovým štálom, sú zásobárňou vody pre zastavanú časť obce. Vodárenské zdroje sú v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s.

Riešeným územím preteká v zmysle Vyhlášky MŽP SR č.211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárnskych vodných tokov **Vodohospodársky významný vodný tok Hostiansky potok (251), číslo hydrologického povodia 4-21-13-008 a Žitava (250), číslo hydrologického povodia 4-21-13-001**. Vodárnsky vodný tok k.ú. Jedľové Kostofany nepreteká, nenachádza sa tu ani vodárnska nádrž.

Do riešeného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť.

Podľa § 33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

- a) v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín [§ 2 písm. a c)] k nežiaducemu stavu kvality vôd,
- b) ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,
- c) ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

Celé územie SR je zaradené medzi citlivé oblasti.

Za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú. V zmysle nariadenia Vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti k.ú. Jedľové Kostofany **nie je zaradené medzi zraniteľné oblasti**. Zo susedných obcí je medzi **zraniteľné oblasti** zaradená iba obec Hostie v okrese Zlaté Moravce.

Ochrana lesných zdrojov

V zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy,
- lesy osobitného určenia,
- hospodárske lesy.

Lesné porasty v k.ú. Jedľové Kostofany sú zaradené do všetkých troch kategórií, a to:

4. Hospodárske lesy (H) na ploche 815,69 ha (ich prvoradou funkciou je produkcia dreva, okrem produkčnej funkcie plnia hospodárske lesy spravidla aj funkcie ďalšie, ich význam je však nižší).
5. Ochranné lesy (O) na ploche 309,91 ha (ich hlavnou funkciou je ochrana pôdy), z nich v kategórii A (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, ako sú sutiny, strže, hrebene a stráne so súvisle vystupujúcou materskou horninou) sú na ploche 81, 34 ha a v kategórii D (lesy potrebné na zabezpečenie ochrany pôdy) sú na ploche 228,57 ha.
6. Lesy osobitného určenia (U) sú na ploche 619, 81 ha, (plnia predovšetkým **osobitné verejnoprospešné funkcie** vyplývajúce zo špecifických celospoločenských potrieb alebo iných záujmov, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania), z nich všetky sú v kategórii D (lesy v uznaných zverníkoch a samostatných bažantniciach - zabezpečujú záujmy **poľovného hospodárstva**).

Lesné porasty v riešenom území patria do troch LHC:

4. LHC Topoľčianky
5. LHC Hrušov,
6. LHC Jedľové Kostolany

Ochranné lesy (O)

Do kategórie ochranných lesov sú zaradené nasledovné dielce lesných porastov:

- LHC Jedľové Kostolany: je to 33 dielcov – ide o dielce č. 91, 101, 103A, 103B, 104, 105, 108, 113D, 113E, 113F, 114B, 116, 118A, 121A, 122A, 122C, 125A, 125C, 125D, 130C, 136A, 141, 143A, 144A, 144B, 152, 153B, 154, 155, 159B, 161, 171A1, 171A2,
- LHC Hrušov: je to 13 dielcov – ide o dielce č. 12, 14, 15, 18, 21, 36/1, 36/2, 44/1, 44/2, 159/1, 159/2, 401,
- LHC Topoľčianky: sú to 2 dielce – ide o dielce č. 1367B, 1368.

Lesy osobitného určenia (U)

Do kategórie lesov osobitného určenia sú zaradené nasledovné dielce lesných porastov:

- LHC Jedľové Kostolany: je to 44 dielcov – ide o dielce č. 69C, 87A, 88B, 91B, 96, 97, 98, 99B, 99C, 100, 102, 106, 107, 109, 110, 111A, 111B, 112A, 112B, 113A, 114A, 115, 117, 118B, 119, 120, 121B, 121C, 122B, 123, 124, 125B, 126A, 126B, 126C, 127A1, 127A2, 127B, 128A, 128B1, 128B2, 128C1, 128C2, 129,
- LHC Hrušov: je to 26 dielcov – ide o dielce č. 4, 5, 6, 7, 8A, 9, 10B, 16, 17, 19A, 19B, 31, 33A, 33B, 34, 35A, 35B, 37A, 37B, 40, 43, 160, 185, 220, 404, 405,
- LHC Topoľčianky – nie sú evidované

Povinnosti pri ochrane lesa ú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

Ochrana pôdných zdrojov

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu vychádza zo zákona SNR č. 307/1992 Zb. a zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý chráni pôdu s vyššou bonitou, s najlepšou produkčnou schopnosťou ako aj osobitne chránené pôdy, na ktorých boli vykonané hydromelioračné a iné opatrenia. Zákon ukladá za povinnosť pred každou investičnou výstavbou, pri ktorej dochádza k záberu pôdy na nepoľnohospodárske aktivity využívať menej kvalitné pôdy, zastavané hranice miest a obcí a pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy vykonať náhradné rekultivácie.

V zmysle zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prílohy č. 3 tohto zákona je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

Identifikované BPEJ v riešenom území sú zaradené nasledovne:

5. kvalitná skupina : 07 06 002 , 0706002, 0706 012, 07 06 025, 0711 002, 0806012, 0763432, 0771232, 0771332, 07 71 342, 08 65 212,
6. kvalitná skupina: 0763442, 0764 343, 0765242, 0765442, 07 65 443
7. kvalitná skupina: 0760442, 0764 443, 0765542, 0771542, 07 72 343, 07 72 542, 07 72 543, 07 87 542, 07 87 543,
8. kvalitná skupina: 07 76 462,
9. kvalitná skupina: 07 80 672, 07 80 682, 0780 782, 07 80 882, 07 81 682, 07 81 882, 07 82 672, 07 82 682, 07 82 882, 07 82 982, 07 82 983, 07 83 682, 07 83 982, 08 80 675, 08 80 685, 08 81 782, 09 81 682, 09 83 875, 0792 782, 07 92 982.

V k.ú. Jedľové Kostofany sa nachádzajú pôdy piatej, šiestej, siedmej, ôsmej a deviatej kvalitnej skupiny.

Ochrana ovzdušia

Od 1.1 2003 je v platnosti vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktorou sa vykonáva zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov. Evidované zdroje znečistenia ovzdušia sú vymenované v kapitole č. B.2.5.2.

Ochrana zveri

Poľovníctvo

Výkon poľovníctva upravujú vyhlášky:

- MPH SR č. 407/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov,
- MPH SR č. 230/2001 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri v znení vyhlášky č. 231/1997 Z.z.
- MPH SR č. 229/2001 Z.z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri,
- MPH SR č. 222/2001 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 171/1975 Zb., ktorou sa mení výpočet zveri.

Riešené územie spadá do poľovnej oblasti pre jeleniu zver č. XXXIII.- PO Tribeč. V obci sídli Poľovnícke združenie Čelár – LOM, Hostie - Jedľové Kostofany.

V riešenom území boli v minulosti založené postupne dve obory. V tzv. Malej sa od r. 1909 rozvíjal chov danielčej zveri a v tzv. Veľkej sa založil chov jelenej, muflónej, srnčej a diviačej zveri.

V súčasnosti v riešenom území sa nachádza Malá zvernica (zvernica je ohradené miesto v prírode usposobené pre chov divej zveri) na rozlohe cca 860 ha v správe Lesov SR, a.s.. Chov danielčej zveri bol postupne zlikvidovaný, zvernica sa zamerala na chov muflónej zveri a pasrnca bielochvostého.

Rybárstvo

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva z.č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 4 je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z.z. o rybárstve (účinný od 1.4 2002) upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V riešenom území sa nenachádza **chránená rybia oblasť** .

Tab.č. 2 Rybárske revíry v k.ú. Jedľové Kostofany

názov rybárskeho revíru	číslo revíru	popis	účel	charakter	užívateľ	rozloha (ha)
Rybníky Jedľové Kostofany	2-2430-4-1	Vodná plocha rybníkov pri lesnej správe Jedľové Kostofany.	lovný	lososové vody pstruhové	OZ Topolčianky	1,5
Žitava č.5	2-5640-4-1	Žitava od cestného mosta v obci Obyce po pramene.	lovný	Lososové vody pstruhové	OZ Topolčianky	-
Rybníky Žiare	2-2510-4-1	Vodná plocha rybníkov v malej zvernici Jedľové Kostofany.	lovný	Lososové vody pstruhové	OZ Topolčianky	1,5
Hostiansky potok	2-0720-4-1	Hostiansky potok od ústia Žitavy pri o. Chyzerovce po pramene.	lovný	Lososové vody pstruhové	OZ Topolčianky	-

WWW.REVÍRY.SK

EKOLOGICKY VÝZNAMNÉ SEGMENTY

V zmysle Metodických pokynov na vypracovanie dokumentov ÚSES (MŽP SR, 1993) :

"Ekologicky významné segmenty majú význam pre zabezpečenie druhovej a krajinnokoekologickej diverzity, zamedzenie vodnej a veternej erózie, udržanie kvality vody, reguláciu odtokových pomerov, vytvorenie refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváranie pufrovacích zón pre zriedkavé ekosystémy."

Medzi ekologicky významné segmenty zaraďujeme nasledovné lokality:

9. chránené územia – V riešenom území sa nachádzajú dve navrhované chránené územia – *Borisko, Hlboká dolina*
10. genofondové lokality - V zmysle Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Nitra (1993) je evidovaná lokalita : č. 15 – *Hlboká dolina*
11. mokrade - V riešenom území nie je evidovaná mokraď národného, regionálneho resp. lokálneho významu. Potenciálnou mokraďou lokálneho významu sú rybníky.

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny :

1. biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
2. biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
3. interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

V zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN VUC Nitrianskeho kraja, Zmeny a doplnky (2004) - časti krajinná štruktúra, R-ÚSESu okresu Nitra (1992) do riešeného územia zasahujú tieto **prvky ÚSESu**:

1. nadregionálneho významu

- **biocentrum - Včelár (NBC11) – jadro tvoria chránené územia NPR Včelár, PP Veľký Inovce**
- **biokoridor Trúbča, s južnými výbežkami na Nitriansku a Žitavskú pahorkatinu až po Chrbát, so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier,**
- **biokoridor Pohronského Inovca, s výbežkami na Hronskú pahorkatinu, so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier,**

2. regionálneho významu

- **biokoridor – Hostiansky potok s brehovými porastmi**
- **biokoridor – rieka Žitava s brehovými porastmi**

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Okrem uvedených prvkov RÚSESu potenciál pre plnenie funkcie prvkov miestneho ÚSES majú:

- **rybníky (biocentrum)**
- **Želena so sprievodnou vegetáciou (biokoridor)**
- **Osný potok so sprievodnou vegetáciou (biokoridor)**
- **Žitavica (biokoridor)**
- **Modošský potok (biokoridor)**
- **existujúce plochy a línie NSKV (interakčný prvok)**
- **plochy TTP (interakčný prvok)**
- **podmáčané pôdy (interakčný prvok)**

V záujme udržania priaznivej ekologickej priestorovej štruktúry je potrebné zabezpečiť ochranu a ekologicky vhodné a optimálne využívanie prvkov ÚSES v krajine.

Minimálne nutné plochy prvkov M- ÚSES :

- biocentrum: pre lesné spoločenstvá : 40-10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá : 3 ha, pre skalné spoločenstvá: 0,5 ha,
- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Približná minimálna doba na dosiahnutie plnej funkčnej spôsobilosti prvkov M- ÚSES je pre:

- vodné spoločenstvá: 10 rokov
- mokrade : 10 rokov
- lúky: 20 rokov
- les s prevahou duba: 400 rokov
- les s prevahou buka: 200 rokov

Okrem ochrany prvkov R-ÚSESu a navrhovaných prvkov M-ÚSES je v záujme zvyšovania ekologickej stability územia potrebné realizovať aj navrhované ekostabilizačné opatrenia – vid' kapitolu B.4.

Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia (ľudského ovplyvnenia územia), či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoekologickou hodnotou. (RA 21 metodický postup 2001). Štruktúra pozemkov vypovedá o hospodárskom využívaní krajiny.

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia v riešenom území podiel krajinných prvkov s **vysokou ekostabilizačnou hodnotou (lesné pozemky, trvalé trávne porasty a vodné plochy)** je zastúpenie prírodných prvkov veľmi vysoké, tvorí ho až **91 %** celkovej rozlohy riešeného územia.

Krajinné prvky s nízkou ekostabilizačnou hodnotou (**orná pôda, zastavané plochy a ostatné plochy**) spolu predstavujú **7 %** celkovej rozlohy riešeného územia.

Z hľadiska hodnotenia ekologickej kvality katastrálnych území podľa štruktúry využitia (Atlas krajiny SR, 2002) koeficient ekologickej kvality k.ú. obce Jedľové Kostolany sa pohybuje v intervale 0,81-1,0 (maximum je hodnota 1).

Na základe vyššie uvedeného riešené územie možno hodnotiť ako krajinu s veľmi priaznivou krajinou štruktúrou a ako krajinu s vysokou ekologickou stabilitou.

STRESOVÉ JAVY A ZDROJE

Prírodné stresové javy

Seizmické javy

Riešené územie sa nachádza v oblasti s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 6 - 7° M.S.K. – 64 (Atlas krajiny SR, 2002).

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Kataster obce Jedľové Kostofany patrí do oblasti s nízkym radónovým rizikom (časť k.ú. nad riekou Žitavou smerom na západ) a stredným radónovým rizikom (ostatná časť k.ú.) (Atlas krajiny SR, 2002).

Geodynamické javy

V riešenom území sa potenciálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- *svahové pohyby* – podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k.ú. zaregistrované zosuvy vo východnej a v juhozápadnej časti k.ú., náchylnosť územia na zosúvanie je nízka (Atlas krajiny SR, 2002).
- v okolí zastavanej časti obce a pozdĺž Hostianskeho potoka je aktuálna vodná erózia silná až veľmi silná, v ostatných častiach nízka a žiadne alebo nepatrná. (Atlas krajiny SR, 2002).

Erózia postihuje svahy už od sklonitosti 3 - 4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°.

Z hľadiska potenciálneho ohrozenia poľnohospodárskej pôdy vodnou eróziou sú pôdy v riešenom území zaradené do nasledovných kategórií, u ktorých sú zároveň odporúčané rozmery a veľkosť honov (pôdnych celkov) na ornej pôde z hľadiska ich ochrany:

KATEGÓRIE ERÓZNEJ OHROZENOSTI

Kategória eróznej ohrozenosti	Kategória svahovitosti	Dĺžka honu	Šírka honu	Plocha honu
2 – Stredná erózia	3° - 7°	550 m	250 m	10 - 20 ha
3 – Silná erózia	7° - 12°	400 m	250 m	5 - 10 ha
4 – Extrémna erózia	nad 12°	Delimitácia do trávnych porastov		

ZDROJ: WWW. PÔDNEMAPY.SK

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 478/2002 Z.z.. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia je v zmysle vyhlášky č. 410/2003 Z.z., ktorou sa dopĺňa vyhláška č. 706/2002 Z.z, ktorá zároveň udáva povolené emisné limity, príloha č. 2.

Vo vidieckych oblastiach sa najčastejšie vyskytujú zdroje znečistenia v kategórii:

1. Palivovo – energetický priemysel, kde rozlišujeme:

1.1. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným príkonom v MW

Veľké zdroje: Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným príkonom 50 MW alebo vyšším ako 50 MW a ostatné osobitné závažné technologické celky.

Stredné zdroje: Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným príkonom 0,3 až 50 MW, ostatné závažné technologické celky, ako aj lomy a obdobné plochy s možnosťou zaparenia, horenia alebo úletu znečisťujúcich látok, ak nie sú súčasťou veľkého zdroja znečistenia.

Malé zdroje: Stacionárne zariadenia - domáce kúreniská a ostatné stacionárne zariadenia na spaľovanie tuhých palív s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW (podľa vyhlášky MŽP SR č. 53/2004 Z.z. o požiadavkách na kvalitu palív, o vedení prevádzkovej evidencie a o druhu, rozsahu a spôsobe poskytovania údajov orgánu ochrany ovzdušia).

6. Ostatný priemysel a zariadenia

Veľkochov hospodárskych zvierat s projektovaných polom chovných miest

Ošípané (nad 30 kg)

Veľký zdroj – nad 2000 ks

Stredný zdroj od 500 (vrátane)

Prasnice

- Veľký zdroj – nad 750 ks
- Stredný zdroj od 100 (vrátane)

Hydina

- Veľký zdroj – nad 40 000 ks
- Stredný zdroj od 5 000 (vrátane)

Hovädzí dobytok

- Veľký zdroj – -
- Stredný zdroj nad 200 ks (vrátane)

Ovce

- Veľký zdroj – -
- Stredný zdroj nad 2000 ks (vrátane)

Kone

- Veľký zdroj – -
- Stredný zdroj nad 300 ks (vrátane)

Kožuštinové a iné podobné úžitkové zvieratá

- Veľký zdroj – -
- Stredný zdroj nad 1500 ks (vrátane)

Obec je plynofikovaná, eviduje 2 malé zdroje znečistenia – kotolne na spaľovanie tuhého paliva (PD Agro Host'ovce, s.r.o. a plyného paliva (Coop Jednota).

V k.ú. Jedľové Kostolany sa nenachádzajú veľké zdroje znečistenia ovzdušia, zoznam stredných zdrojov je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 4 Zoznam stredných zdrojov znečistenia v obci Jedľové Kostolany za rok 2007 podľa znečisťujúcich látok.

Meno prevádzkovateľa	Obec prevádzkovateľa	Názov zdroja	Obec zdroja	Kód znečisťujúcej látky s najväčšou hmotnosťou	Potvrdená emisia (t/rok)
ZŠ Jedľové Kostolany	Jedľové Kostolany	Kotolňa na tuhé palivo	Jedľové Kostolany	0.0.04	0,7695

Zdroj: Obvodný úrad životného prostredia Nitra, Pracovisko Zlaté Moravce, 2008

Popis znečisťujúcich látok (potvrdená emisia v t/rok)

0.0.04 – oxid uhoľnatý (0,7695 t/rok)

0.0.01 – tuhé znečisťujúce látky (0,1257 t/rok)

0.0.02 – oxid síry ako SO₂ (0,1508 t/rok)

0.0.03 – oxid dusíka NO₃ (0,0513 t/rok)

0.0.5 – organické látky – celkový organický uhlík (0,1052t/rok)

0.0.6

Tab. č. 5 Zoznam stredných znečisťovateľov v susedných obciach za rok 2007

Meno prevádzkovateľa	Obec prevádzkovateľa	Názov zdroja	Obec zdroja
BEGGAR, spol. s.r.o	Hostie 381, areál PD	Chov hospodárskych zvierat (ošípaných)	Hostie
UTILIS, spol. s.r.o	Zlaté Moravce, Bernolákova 3	Lom Hostie – ťažba kameňa	Hostie
ZŠ Skýcov	Skýcov	Kotolňa na tuhé palivo	Skýcov
MAGMA KAMEŇ, spol. s.r.o.	Obyce, Skerešova 358	Lom Obyce- ťažba dolomitu	Obyce
Kameňolomy a štrkopieskovne a.s.	Zlaté Moravce, Bernolákova 61	Kameňolomy a štrkopieskovne – stredisko Obyce	Obyce
Urbárske a pozemkové spoločenstvo	Veľká Lehota	Lom Veľká Lehota	Veľká Lehota
ZŠ a MŠ	Malá Lehota, č. 455	Kotolňa na tuhé palivo	Malá Lehota

Zdroj: Obvodný úrad životného prostredia Nitra, Pracovisko Zlaté Moravce, 2008 a Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Štiavnici, 2008

Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v krajskom meste Nitra.

Znečistenie vôd

Ochranou vodných zdrojov sa zaoberá zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), ktorý rozšíril ochranu vodných zdrojov i o ochranu vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov.

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z.z. sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Riešené územie patrí do povodia rieky Nitry.

Základným spôsobom hodnotenia kvality povrchových vôd na Slovensku je klasifikácia kvality povrchových vôd podľa STN 75 7221, podľa ktorej sa zaraďuje kvalita povrchovej vody podľa jednotlivých ukazovateľov do tried kvality.

Povrchové vody sú podľa kvality zaraďované do 5 tried kvality:

trieda – veľmi čistá voda

trieda – čistá voda

trieda – znečistená voda

trieda – silne znečistená voda

trieda – veľmi silne znečistená voda

V záujmovom území sa nesleduje kvalita povrchovej vody. Kvalita vodných tokov môže byť ovplyvnená najmä poľnohospodárskou výrobou ako aj odpadovými vodami v žumpách rodinných domoch.

Kvalitatívny režim prítoku **Žitava** sa sleduje od roku 2006 až v mieste **Žitava-Hul** (rkm 3,5). K celkovému znečisteniu v **Žitave** prispievajú predovšetkým producenti, či už vypúšťaním priamo do **Žitavy**, alebo do jej prítokov (*Hostiansky potok, Leveš*): ZVS a.s., ČOV Zlaté Moravce, ZVS a.s., Topoľčianky, Vinárske závody s.r.o. Topoľčianky, ZVS a.s., ČOV Vráble, Hybrav a.s. Nitra, farma Vráble. *Kyslíkový režim* toku je v II. triede kvality. *Skupina ukazovateľov B* je zaradená do IV. triedy kvality kvôli hodnotám mernej vodivosti ($c_{90} = 158,0 \text{ mS.m}^{-1}$) a rozpusteným látkam ($c_{90} = 945 \text{ mg.l}^{-1}$). *Skupina nutrientov (C)* je zaradená do IV. triedy, vzhľadom na hodnoty P-PO_4 ($c_{90} = 0,473 \text{ mg.l}^{-1}$) a $\text{P}_{\text{Celkový}}$ ($c_{90} = 0,450 \text{ mg.l}^{-1}$). Koncentrácie ostatných nutrientov spĺňajú limity III. triedy kvality. Sapróbny index biosestónu (*skupina D*) a *mikrobiologické ukazovatele* zaraďujú toto miesto do IV. triedy kvality.

Tab.č. 6 Kvalita povrchovej vody v mieste Žitava-Hul

Mapové číslo	Tok - miesto odberu vzorky	Riečny km	Skupiny ukazovateľov				
			A	B	C	D	E
V146	ŽITAVA - HUL	3,50	II	IV	IV	IV	IV

Zdroj: www.shmu.sk, KVALITA POVRCHOVÝCH VÔD NA SLOVENSKU 2005 -2006

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve. V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

Úroveň znečistenia pozemných vôd je nízka, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 0,1 – 1,0, v severnej časti k.ú. môže byť aj bez znečistenia. (Atlas krajiny SR, 2002). Kvalita podzemnej vody sa v riešenom území systematicky nesleduje a nevyhodnocuje.

Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je veľmi nízka. (SAŽP, Environmentálna regionalizácia SR, 2002).

Ohrozenie územia povodňami

Ochrana pred povodňami zahrňuje:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzí
- c) kombináciu opatrení a) + b)

Vzhľadom na malú plochu povodí vodných tokov, vysoký stupeň zalesnenia sa povodne nevyskytujú. Posledné vybreženie Žitavy bolo v roku 1974. Prívalové dažde môžu zhoršiť situáciu v obci.

Rieka Žitava nie je upravená v celom svojom úseku. Od Zlatých Moraviec až po prameň sú iba pomiestne úpravy v úsekoch niektorých premostení. Rieka Žitava pramení v susednom k.ú. Veľká Lehota.

VHP neodporúča v pramennej časti rieky Žitavy na rkm 68,8 – 51,3 narušiť tok sústavovou úpravou. Koryto je vtesané v úzkom údolí s brehmi v dobrom stave, lemované vegetáciou. V rkm cca 53,0 m je navrhovaná VN Obyce, ktorá je od roku 1992 preradená do kategórie C, so začiatkom výstavby po roku 2015. Hostiansky potok je upravený iba v zastavanej časti mesta Zlaté Moravce. Ako alternatíva VN Obyce je na Hostianskom potoku navrhovaná VN Hostie cca 1,35 km nad obcou Hostie nad ústím pravostranného prítoku Lazinky. Obe vodné nádrže čiastočne zasahujú do k.ú. Jedľové Kostofany.

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkovej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené prevažne medzi nekontaminované pôdy (resp. mierne kontaminované pôdy), kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A, v severovýchodnej a juhozápadnej časti sa vyskytujú relatívne čisté pôdy. Na území k.ú. sú pôdy náchylné na acidifikáciu, v severozápadnej časti sú stredne náchylné na acidifikáciu. (Atlas krajiny SR, 2002, M 1: 500 000).

Zaťaženie prostredia hlukom

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí automobilová doprava. Hluk z automobilovej dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce.

Zastavaným územím obce prechádza cesta III/511005 Jedľové Kostofany – križovatka s III/511004. Zastavané územie sa nachádza mimo hlavnej dopravnej tepny, z toho dôvodu vplyv dopravy na kvalitu ovzdušia v obci je minimálny.

Zaťaženie prostredia pachom a prachom.

Stredisko živočíšnej výroby PD Agro Hostovce s.r.o. je situovaný východne od zastavaného územia. Živočíšna výroba môže byť za nepriaznivých veterných a klimatických podmienok potencionálnym zdrojom pachu.

Veterná erózia sa v k.ú. nevyskytuje.

Poškodenie bioty

Biota predstavuje vlastne súbor všetkých živých organizmov v určenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov, ale v tejto časti uvedieme najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine. Dôsledkom hospodárskej činnosti človeka je znižovanie plochy pôvodných biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Plochy pôvodných biotopov boli nahradené umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedome pestované poľnohospodárske kultúry) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačali pôvodné druhy organizmov.

Potencionálne zdroje poškodzovania bioty v riešenom území:

- pestovanie nepôvodných druhov drevín a monokultúrnych porastov,
- poškodzovanie drevín pri ťažbe dreva v lesoch,
- nadzemné elektrovedy - spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahom elektrickým prúdom.
- dopravné koridory - spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu, kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.
- využívanie chemických látok pri pestovaní ovocia a zeleniny v záhradách
- znečisťovanie pôdy a vody odpadovými vodami
- nelegálne skládky komunálneho odpadu,
- hubové ochorenia a živočíšni škodcovia drevín.

Významné negatívne faktory, ktoré vplyvajú na stav bioty ako sú zdroje znečistenia ovzdušia, vody, pôdy sú zakreslené v mape č. 2 Stresové zdroje a javy.

STRESOVÉ PRVKY A JAVY SÍDELNÉ A TECHNICKÉ

Výrobné areály

V obci sa nevyskytuje výroba, ktorá by ohrozovala zložky životného prostredia.

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody únikom odpadových vôd z netesných žúmp a šírením invázných druhov rastlín v neutržiavaných priestoroch.

Dopravné línie a plochy

Zastavaným územím obce prechádza cesta III. triedy III/511005. Nakoľko zastavaná časť obce sa nachádza mimo hlavnej dopravnej tepny, vplyv dopravy na životné prostredie je minimálny.

Poľnohospodárske areály

Areál PD Agro s.r.o Hostovce je situovaný východne od zastavaného územia. Živočíšna výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku (cca 74 kusov) a oviec (cca 700 kusov). Za nepriaznivých veterných a klimatických podmienok môže byť potencionálnym zdrojom pachu. V letnom období sa hovädzí dobytok a ovce presúvajú na trvale trávnatý porast. PD má v území dve poľné nespevnené hnojiská.

SHR sa v obci nevyskytujú. V k.ú. je niekoľko opustených salašov.

Hydromelioračné zariadenia

V lokalite Kulova sa nachádza odvodňovací kanál v správe PD Agro Hostovce, s.r.o.

Elektrovody

Katastrálnym územím prechádza 22 kV elektrické vedenie.

Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinnostetické negatíva.

Produktovody

K.ú. neprechádzajú líniové časti produktovodu.

Telekomunikácie

Spoločnosť T-Mobile má v k.ú svoje zariadenie ZS a RR bod ZM_JDK, v horizonte 5 rokov neplánuje výstavbu ďalších zariadení. Spoločnosť Orange nemá v k.ú svoje zariadenie. Spoločnosť T-Com má v správe trasy telekomunikačných zariadení, ďalšie trasy v obci neplánuje.

Skládky a smetiská

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom NR SR č. 223/2001 o odpadoch v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad je vyvázaný v pravidelných intervaloch obecným vozidlom na skládku do Zlatých Moraviec, ktorú prevádzkujú Technické služby mesta Zlaté Moravce.

V obci sa realizuje separovaný 9 komodít (opotrebované batérie a akumulátory, opotrebované pneumatiky, odpady so žiariviek s obsahom ortuťi, odpady z papiera, skla, PET, PVC, staré vozidla biologicky rozložiteľné odpady). Odvoz komodít zabezpečuje obec na základe dohody

s príslušnými subjektmi. Obec prevádzkuje zberný dvor s kompostoviskom do 10 t v lokalite za materskou škôlkou.

V lokalite Pod Boriskom sa nachádza uzatvorená zrekultivovaná skládka (v roku 2000 – 2001).

Ohrozenie prvkov ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability ohrozujú socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom, ohrozujú funkčnosť, ale aj samotnú existenciu jednotlivých prvkov ÚSES.

V riešenom území prvky ÚSES sú najviac ohrozované:

- *intenzívnou poľnohospodárskou výrobou*

Intenzívna poľnohospodárska činnosť je zdrojom znečisťovanie zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy).

Existujúce poľné hnojisko je potenciálnym zdrojom ohrozenia pôdy a podzemnej vody.

- *odpadovým hospodárstvom*

Nelegálne skládky sú potenciálnym zdrojom znečistenia podložia, pôdy a podzemných vôd (nelegálne skládky pri cestách). Environmentálnou záťažou pre životné prostredie je aj nesprávna manipulácia a uskladňovanie odpadov a rôznych nebezpečných látok (napr. autobaterie).

- *prvkami technickej a dopravnej infraštruktúry*

Najohrozenejšími prvkami v ekologickej sieti sú biokoridory vodných tokov - najviac sú ohrozené vodohospodárskymi úpravami (reguláciami) a ich križovaním s líniovými stavbami, ako aj znečisťovaním vôd odpadovými vodami zo žump .

Vzdušné elektrické vedenia ktoré križujú krajinu sú hrozbou najmä pre vtáctvo.

Cesty sú bariérou pre migráciu menej pohyblivých živočíchov.

Podľa ÚPN VUC, Zmeny a doplnky 2008 je v riešenom území evidovaný :

Konfliktný uzol č. ZM5: Obyce - Jedľové Kostofany

Navrhovaná vysokorýchlostná železničná trať križuje nadregionálne biocentrum. V hornom toku Žitavy vytvorí nový dopravný koridor, ktorý môže negatívne ovplyvniť existujúce biotopy. V trase navrhovanej dopravnej línie je národná prírodná rezervácia Včelár.

Odporúčania:

12. návrh riešiť v nadväznosti na príľahlé okresy,

13. vylúčiť dopravnú trasu z chráneného územia,

14. hľadať náhradné riešenie, nakoľko dolina vytvára zachovalé biotopy Pohronského Inovca,

15. začlenenie navrhovanej komunikácie riešiť vypracovaním zámeru podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA).

B.2.5.3 Pásma hygienickej ochrany

Limity využitia územia predstavujú rôzne predpisy, normy a iné všeobecne platné predpisy (zákon, vyhláška a pod.), ktorých jedným zo základných účelov je zabezpečiť ochranu zložiek životného prostredia.

Ochranné pásma živočíšnej výroby

PD Agro Host'ovce, s.r.o. chov 74 ks HD, 200 ks oviec – PHO určí Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Nitre.

ETICKÉ OCHRANNÉ PÁSMO MIESTNEHO CINTORÍNA.

V okruhu 50 m od obvodu cintorína je vymedzené etické ochranné pásmo miestneho cintorína, ktoré slúži pre vytvorenie pietnosti a dôstojnosti tohto priestoru.

Ochranné pásma dopravných stavieb

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov sú určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie a to vo vzdialenosti:

- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia 20 m a v zastavanom území 15 m

Ochrana civilného letectva

V zmysle § 30 zákona č.143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1, písmeno a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písmeno b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1, písmeno c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d).

Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Ochranné pásma elektrických zariadení

Rieši zákon č.656/2004 Z.z o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,

c) od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,

d) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,

e) nad 400 kV 35 m.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,

b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,

c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §56 a §57 zákona NR SR č.656/2004 Z.z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov v zmysle zákona č. 70/1998 Zb. o energetike a zákona NR SR č.656/2004 Z.z.:

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- 8 m pre technologické objekty - RS plynu;
- 4 m pre plynovody a plynové prípojky do DN 200;
- 12 m pre plynovody a plynové prípojky do DN 700;
- 1 m pre NTL a STL plynovody a plynovodné prípojky v zastavanom území obce.

Bezpečnostné pásma plynovodných sietí: (od osi na každú stranu plynovodu):

- 20 m pri VTL plynovodoch a prípojkách do DN 350;
- 50 m pri plynovodoch a prípojkách s vysokým tlakom nad 4 MPa do DN 150;
- 200 m pri plynovodoch a prípojkách s vysokým tlakom nad 4 MPa nad DN 500.

Pásma ochrany verejných vodovodov a kanalizácií

Rieši zákon 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách § 19 ods. 2

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

a) 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,

b) 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Rieši Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

V k.ú. sa nachádza spoločné ochranné pásmo I. a II. stupňa vodárenských zdrojov P1,P2,P3, HV-4 vyhlásené ONV OPLVH/ 18-87/1986-H1-2 dňa 26.5.1986

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásmo pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1,5 m na obe strany od osi káblovej trasy.

Ochranné pásma vodných tokov

Ochranné pásmo potoka (STN 73 6822, čl. 90)

pri drobných vodných tokoch

5 m od brehovej čiary

pri vodohospodársky významnom vodnom toku

10 m od brehovej čiary

manipulačný pás 6 m od brehovej čiary pri Hostianskom potoku a Žitave a min. 4 m pri ostatných vodných tokoch.

Ochranné pásmo odvodňovacieho kanála

5 m od brehovej čiary

Ochranné pásmo lesa

V zmysle zákona č. 326/2005 Z.z.
pozemkov

50 m od okraja lesných

Ochrana nerastných surovín

Hranice CHLÚ Jedľové Kostofany - Vyjadrenie ŠGÚDŠ v Bratislave, list č. 231.1-1586/2637/08, hranice CHLÚ sú súčasťou prílohy k listu

Z hľadiska mierky výkresovej dokumentácie nie sú všetky ochranné pásma graficky znázornené.

KRAJINNOEKOLOGICKÁ INTERPRETÁCIA

Pod estetickým vnímaním krajiny rozumieme hodnotenie charakteristického vzhľadu krajiny na základe interpretácie a zoskupenia prvkov súčasnej krajinnej štruktúry.

Riešené územie sa nachádza v krajine, v ktorej výrazne dominujú dve pohoria, a to Tríbeč a Pohronský Inovec s lesnými porastmi. Územím preteká neupravený horný úsek rieky Žitavy s brehovými porastmi a prilahlými menšími plochami mokradí. V krajine sa zachovali fragmenty zmiešaných spoločenstiev - lúky a pasienky s ovocnými stromami, ktoré založili a obhospodarovali súkromne hospodáriaci roľníci v predchádzajúcom období (z ovocných stromov prevládala čerešňa, jablň, mišpuľka), línie ovocných stromov tvorili medze oddeľujúce jednotlivé dlhé úzke časti lúk a pasienkov, čím prispievali k mozaikovitosti poľnohospodárky využívanéj pôdy v krajine.

Zastavané územie obce je situovaná približne v strede riešeného územia, jeho najbližšie okolie tvoria najmä plochy ornej pôdy a TTP s ovocnými stromami, miestami menšie plochy lesných porastov. Významným vizuálnym antropogénnym prvkom v krajine je zastavaná plocha obce a ostatných miestnych častí (štále), cesty III. triedy, vzdušné elektrické vedenia a stredisko živočíšnej výroby.

V zmysle Atlasu krajiny SR (2002) mapa reprezentatívnych potencionálnych geoeosystémov (REPGES) predstavuje základný podklad pre vytvorenie územného systému ekologickej stability. Jej cieľom je definovať všetky významné reprezentatívne geoeosystémy v území.

Riešené územie spadá do oblasti Carpathicum occidentale, obvodu Praecarpathicum a do geoekologického regiónu Tribeč a v rámci neho do geoekologického subregiónu č. 4.4. – Veľkopolská rvinina s REPGES č. 64 – členité vrchoviny na mezozoických horninách s bukovými lesmi (S, SV a SZ časť k.ú.) a do geoekologického regiónu Pohronský Inovec a v rámci neho do geologického subregiónu č. 3. – Lehotská planina s REPGES č. 49 – členité vulkanické vrchoviny s bukovými lesmi (JV a JZ časť k.ú.)

V riešenom území môžeme rozlíšiť:

I. priestor ekologicke hodnotný – lesné porasty s geograficky pôvodnými druhmi drevín, rieka Žitava s brehovými porastmi, miestne rybníčky s brehovými porastmi, zmiešané kultúry – fragmenty trvalotravných porastov s ovocnými drevinami.

II. priestory ekologicke štandardné – ostatné plochy TTP, zvyšok pôvodného ovocného sadu, záhrady, sprievodná vegetácia komunikácií, plochy NSKV, ostatné vodné toky.

III. priestor ekologicke narušený - sú to lokality vyžadujúce určité opatrenia na zamedzenie negatívnych vplyvov na zložky ŽP: hony ornej pôdy ohrozované vodnou eróziou, nelegálne skládky komunálneho odpadu, bývalá skládka TKO, poľné hnojisko, stredisko živočíšnej výroby.

NÁVRH KRAJINNOEKOLOGICKÝCH OPATRENÍ

Účelom navrhovaných opatrení na ekologicke vhodné a optimálne využívanie krajiny je dosiahnutie týchto základných cieľov:

- I. vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.
- II. zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- III. zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov,

B.4.1 Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

V riešenom území prevládajú lesné porasty, z poľnohospodárskej výroby je zastúpená živočíšna výroba a s tým spojené využívanie lúk a pasienkov, rastlinná výroba je obmedzená vzhľadom na prírodné podmienky na menej úrodných pôdach. Využívanie ornej pôdy si žiada používanie umelých hnojív a chemických ochranných prostriedkov na ochranu pestovanej vegetácie ako aj na zvyšovanie objemu poľnohospodárskej výroby.

Vodné toky sú nezregulované, povrchová i podzemná voda je ohrozovaná najmä chemickými látkami z poľnohospodárskej činnosti a odpadovými vodami zo žump. Riešené územie má vysokú ekologickú stabilitu.

V nadväznosti na vyššie uvedené sú navrhované nasledovné opatrenia:

Návrh opatrení:

prvky ÚSES - u považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES (kapitola B.2.4.4.) schváliť v záväznej časti ÚPD obce,

zabezpečiť ochranu navrhovaných chránených území: „Borisko“ a „Hlboká Dolina“

zabezpečiť ochranu lokalít biotopov európskeho alebo národného významu ,

zachovať súčasný neupravený úsek rieky Žitavy i sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastmi za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,

oddeliť pásmami TTP brehy vodných tokov od plôch ornej pôdy,

zachovať plochy súčasnej NSKV, pri výsadbe drevín v krajine napr. v rámci náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny alebo pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre vegetáciu v riešenom území (viď vegetačné jednotky v kapitole B.2.2.1.)

zachovať esteticky hodnotnú krajinnú mozaiku

vypracovať návrh uličnej a parkovej zelene v obci, v ktorom budú zahrnuté nasledovné úpravy: stanoviť základné prvky starostlivosti o zeleň v obci (napr. kosenie, výsadba drevín), doplniť stromy a kríky na miestach, kde chýbajú, zabezpečiť odbornú starostlivosť o verejnú a vyhradenú zeleň, vyčleniť pozemky na náhradnú výsadbu, odstrániť vzdušné elektrické káblové vedenia v obci,

zachovať jestvujúce plochy TTP

zabezpečiť ochranu lokalít pravidelne podmäčianých pôd, ktoré plnia funkciu interakčných prvkov v rámci kostry M-ÚSES

realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín.

v lesnom hospodárstve uprednostniť ekologické formy hospodárenia

B.4.2 Návrh opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovania negatívneho pôsobenia stresových javov

Ochrana prírodných zdrojov je realizovaná vo forme legislatívnych opatrení na ochranu jednotlivých prírodných zdrojov.

Stresové javy v krajine vytvárajú v krajine rôzne environmentálne problémy ohrozujúce prírodné zdroje (vodu, pôdu, ovzdušie, horninové prostredie, vegetáciu), ekologickú stabilitu, biodiverzitu, i zdravie obyvateľstva).

Návrh opatrení:

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy s 2. a 3. kategóriou eróznej ohrozenosti realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z.z.):

- a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
- b) vrstevnicová agrotechnika,
- c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
- d) mulčovací medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
- e) bezorbová agrotechnika,
- f) oševné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
- g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
- h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy.
-veľkosť honov ornej pôdy v lokalitách s 2-hou a 3-ťou kategóriou ohrozenosti prispôbiť odporúčaným rozmerom (viď kapitola B.2.5.1),
- i.) plochy so 4. kategóriou eróznej ohrozenosti využívať ako trvalé trávne porasty,
- j.) za účelom ochrany podzemných vôd a pôdy vybudovať technickú infraštruktúru v obci (kanalizáciu pre odvádzanie odpadových vôd)
- k.) realizovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- l.) odstrániť nelegálne skládky komunálneho odpadu v k.ú. a realizovať v týchto lokalitách rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia,
- m.) rekultivovať plochu nespevneného hnojiska,
- n.) na vzdušných elektrických vedeniach vykonať technické opatrenia zabraňujúce usmrčovaniu vtákov.